

HIGHRES

LABĀS PRAKSES ROKASGRĀMATA

par nemateriālā kultūras
mantojuma identificēšanu,
līdzdalības pārvaldību,
digitālo stāstu stāstīšanu un
popularizēšanu

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Eiropas Savienības finansēts. Paustie viedokļi un uzskati atspoguļo autora(-u) personīgos uzskatus un ne vienmēr sakrīt ar Eiropas Savienības vai Valsts izglītības attīstības aģentūras (SEDA) viedokli. Ne Eiropas Savienība, ne SEDA nenes atbildību par paustajiem uzskatiem.

HIGHRES - Nemateriālā kultūras mantojuma noturības veicināšana, izmantojot stāstniecību

2023-1-LV01-KA220-ADU-000160743

Projekta partneri

Vidzemes Tūrisma asociācija (Latvija) - koordinators

Eva Koljera, Jānis Sijāts, Raitis Sijāts, Signe Lorence

Milānas Bikokas Universitāte (Itālija)

Nunzia Borrelli, Lisa Pigozzi, Giulia Mura

Lusofonas Universitāte (Portugāle)

Mário Moutinho, Nathália Pamio Luiz, Maristela Simão

Stāstu stāstīšanas centrs (Nīderlande)

Hester Tammes

Haenas Universitāte/ CEI Patrimonio (Spānija)

Maria Isabel Moreno Montoro, Sara Robles Ávila, Alfredo Ureña Uceda, Pedro Ernesto Moreno Garcia

OnProjects (Spānija)

Leandro França, Jorge Contreras Ubric

To publicēja

HIGHRES. 2023-1-LV01-KA220-ADU-000160743

2024. gada augustā

Autori

HIGHRES komanda

Izdevuma koordinatori

Asociācija de Turismo de Vidzeme

OnProjects

Redaktors

Leandro França (OnProjects)

Dizains un izkārtojums

Nuria Liébana (OnProjects)

Šis izdevums ir tapis ar Eiropas Savienības finansiālu atbalstu. Par tā saturu atbild tikai autori. Materiālā paustais neatspoguļo Eiropas Savienības oficiālo viedokli

2023-1-LV01-KA220-ADU-000160743

Šis darbs ir pakļauts nekomerciālai atzinumai - bez atvasinātiem darbiem - 3.0 Spain Creative Commons licence. Jūs varat brīvi kopēt, izplatīt un publiskot šo darbu ar sekojošiem nosacījumiem:

- **Atsauce.** Autori ir jānorāda saskaņā ar autora vai licences devēja norādījumiem.
- **Nav komerciāla nolūka.** Jūs nedrīkstat izmantot šo darbu komerciālos nolūkos.
- **Nav atvasinātu darb.** Jūs nedrīkstat mainīt, pārveidot vai radīt atvasinātus darbus no šī darba.

Atkārtoti izmantojot vai izplatot šo darbu, jums skaidri jānorāda attiecīgās licences noteikumi. Dažus no šiem nosacījumiem var nepiemērot, ja ir saņemta atļauja no autortiesību īpašnieka.

Jebkuras tiesības, kas izriet no likumīgas izmantošanas vai citiem likumā noteiktajiem ierobežojumiem, iepriekš minētais neskar.

Pilna licence ir pieejama vietnē: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/>

Indekss

Kopsavilkums	5
1. nodaļa: Multimediji stāstu stāstīšanai un iesaistošai pieredzei	12
1. Alūksnes Bānīša stacija: Mantojuma saglabāšana un stāstniecība ar Multimediju palīdzību	13
2. Āraišu Ezerpils arheoloģiskais parks: Teikas un arheoloģijas integrācija kultūras tūrismā	22
2. nodaļa: Kopienas iesaiste un kopīgi radītā māksla	32
3. "Raíces": Kopienas stāstu stiprināšana ar kopīgas mākslas starpniecību.	33
4. "Vientos del Tiempo": mutvārdu tradīciju atdzīvināšana ar teātra un digitālo mediju starpniecību.	41
3. nodaļa: Digitālie rīki pieejamībai un iesaistei	50
5. Nemateriālā kultūras mantojuma atspoguļošana: sabiedrības informētības palielināšana ar QR kodiem	51
6. Nacionālais holokausta muzejs: digitālā stāstniecība vēstures saglabāšanai	59
4. nodaļa: Tradicionālo prakšu atdzīvināšana	68
7. "Alberi di Maggio": Tradicionālās mūzikas un amatniecības atdzīvināšana ar digitālo mediju starpniecību.	69
8. "Il Filò delle Agane": mutvārdu tradīciju saglabāšana ar kopienas stāstu stāstīšanas palīdzību	79
5. nodaļa: Lauku attīstība un kultūras integrācija	88
9. "Museu na Aldeia": Muzejs ciematā: Lauku kopienu savienošana ar kultūras iestādēm	89
10. Korvo ekomuzejs: kopienu iesaiste mantojuma saglabāšanā un izglītošanā	103
Secinājums	114

Kopsavilkums

Šī Labās prakses rokasgrāmata ir pirmais projekta “Nemateriālā kultūras mantojuma noturības veicināšana, izmantojot stāstniecību” (HIGHRES) iniciatīvas rezultāts, kas ir Eiropas mēroga projekts, ko finansē programma “Erasmus+”. Projekta mērķis ir sniegt lauku kopienām nepieciešamās prasmes, lai palīdzētu izprast, saglabāt, nodot un popularizēt savu nemateriālo kultūras mantojumu (NKM), izmantojot digitālo stāstniecību. Izmantojot digitālo stāstu stāstīšanas iespējas, HIGHRES cenšas radīt jaunas iespējas, lai novērstu nevienlīdzību lauku apvidos. Konsorcijs ir seši partneri no piecām dažādām valstīm, kas pārstāv dažādus ES kultūras kontekstus, tostarp Dienvideiropu (Spānija, Portugāle un Itālija), Centrāleiropu (Nīderlande) un Austrumeiropu (Latvija).

HIGHRES veicina digitālo stāstu veidošanu, lai saglabātu NKM, lai uzlabotu dzīvi lauku apvidos un stimulētu ilgtspējīgu kultūras tūrismu. Iniciatīvas mērķis ir veicināt lauku attīstību, ekonomisko izaugsmi un sociālo kohēziju, aktīvi iesaistot lauku kopienas un uzlabojot to digitālās prasmes. Šajā rokasgrāmatā galvenā uzmanība pievērsta NKM apzināšanai, līdzdalības pārvaldībai, digitālo stāstu stāstīšanai un popularizēšanai, sniedzot vērtīgas atziņas un metodoloģijas, ko ieinteresētās puses var ieviest un pielāgot savam kontekstam.

Nemateriālais kultūras mantojums sniedzas ietverot tradīcijas un dzīvās izpausmes, kas pārmantotas no paaudzes paaudzē, tostarp Mutvārdu tradīcijas un izteiksmes veidi un izpausmes, skatuves mākslu, sociālo praksi, rituālus un svētku svinēšanu, zināšanas par dabu un visumu, kā arī tradicionālās amatniecības prasmes. Digitālā stāstu stāstīšana ir mūsdienīga stāstu stāstīšana. Tā izmanto digitālos rīkus, lai radītu aizraujošus stāstus, kas lietotāju pārceļ uz kultūras mantojuma ikoniskām vietām un mirklīem. Apvienojot šīs koncepcijas, HIGHRES mērķis ir saglabāt un popularizēt NKM saistošā, pieejamā un iedarbīgā veidā.

Rokasgrāmatā sniegti desmit gadījumu pētījumi no piecām valstīm (Itālijas, Latvijas, Nīderlandes, Portugāles, Spānijas un Latvijas), kuros demonstrētas inovatīvas pieejas NKM saglabāšanai un popularizēšanai izmantojot digitālās stāstniecības metodes. Gadījumu pētījumi tika atlasīti no valstīm, kas piedalās šīs rokasgrāmatas izstrādē. Tie tika izvēlēti tā, lai aptvertu dažādus kompetences līmeņus NKM identifikācijā, līdzdalības pārvaldībā, digitālajā stāstniecībā un popularizēšanā, atspoguļojot visdažādākās pieejas un kontekstus. Kopā tie viens otru papildina, lai sniegtu visaptverošu izpratni.

Projekta partneri veica dokumentu izpēti, pārskatot pieejamo informāciju par izvēlētajām iniciatīvām. Viņi arī veica daļēji strukturētas intervijas ar attiecīgajām iesaistītajām pusēm, lai gūtu papildu ieskatu un savāktu papildu materiālus. Pēc tam tika veikta savākto datu padziļināta analīze, lai sagatavotu šīs “Labās prakses rokasgrāmatas” saturu.

Šajā rokasgrāmatā mēs esam aplūkojuši piecas galvenās nemateriālā kultūras mantojuma jomas, kā to piedāvā [2003. gada UNESCO konvencija par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu](#).

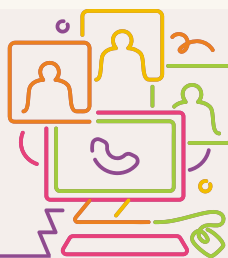
Katrs gadījuma pētījums ir strukturēts sešās galvenajās sadaļās: levads, Iesaistītā NKM apraksts, Naratīva izveide un pielāgošana digitālās komunikācijas formātam, Auditorija un komunikācijas metodes, Inovatīvie aspekti un Ietekme. Šīs sadaļas kopā sniedz vispusīgu analīzi par dažādajām praksēm, kas izmantotas atšķirīgos kontekstos ar mērķi aizsargāt un popularizēt vietējo nemateriālo kultūras mantojumu..

Gadījumu pētījumi ir sakārtoti tematiskās nodaļās, atspoguļojot to galveno mērķi un metodoloģiju. Šīs struktūras mērķis ir atvieglot rokasgrāmatas lietošanu un izcelt dažādās kultūrās un sociālos kontekstos izmantotās stratēģijas.

Latvija

1. nodaļa: Multimediji stāstu stāstīšanai un iesaistošai pieredzei

1. Alūksnes Bānīša stacija: Mantojuma saglabāšana un stāstniecība ar Multimediju palīdzību

- **Fokuss:** Multimediju tehnoloģiju izmantošana, lai radītu aizraujošu un saistošu apmeklētāju pieredzi caur stāstiem, kas izceļ vietējo vēsturi un mantojumu. Iniciatīva, kas stimulē vietējo ekonomisko attīstību un veicina ilgtspējīgu tūrismu.

Šajā iniciatīvā tiek izmantotas Multimediju projekcijas, lai apmeklētājiem piedāvātu aizraujošu stāstījumu par Bānīša dzelzceļa līniju, apvienojot vēsturiskus faktus ar kopienas cilvēku atmiņu stāstiem. Inovatīvā pieejā tiek apvienotas gar bānīša logu slīdošo ainavu video ar vietējo iedzīvotāju atmiņām. Tādā veidā panākot iesaistošu apmeklētāju pieredzi.

2. Āraišu Ezerpils arheoloģiskais parks: Teikas un arheoloģijas integrācija kultūras tūrismā

- **Fokuss:** Ekspozīcijā apvienoti vēstures fakti ar vietējo folkloru. Izmantojot Multimediju projekcijas tiek veicināta apmeklētāju iesaiste. Ekspozīcijas atklāšana sekmē kultūras tūrismu.

Ekspozīcijā arheoloģiskie atradumi ir apvienoti multimedija projekcijā par ezeru teikām. Šāda pieeja atspoguļo ne tikai artefaktus, bet arī atdzīvina folkloras materiālu, tādā veidā iesaistot apmeklētājus dinamiskā stāstījuma formātā.

2. nodaļa: Kopienas iesaiste un kopīgi radītā māksla

3. “Raíces”: Kopienas stāstu stiprināšana ar kopīgas mākslas starpniecību.

- **Fokuss:** Koprades un stāstu stāstīšanas izmantošana, lai dotu iespēju kopienas locekļiem dokumentēt savu vietējo mantojumu un veicinātu sociālo kohēziju.

Šis projekts iesaista kopienas locekļus mākslas darba radīšanā, kas atspoguļo viņu dzīvesstāstus un vietējās tradīcijas. Projekta sadarbības raksturs veicina dalībnieku piederības un lepnuma sajūtu kā arī sociālo kohēziju.

4. “Vientos del Tiempo”: mutvārdu tradīciju atdzīvināšana ar teātra un digitālo mediju starpniecību.

- **Fokuss:** Projekta mērķis iesaistīt sabiedrību vietējā mantojuma saglabāšanā un popularizēšanā, izmantojot teātra izrādes un digitālos medijus.

Apvienojot teātri un digitālos medijus, šī iniciatīva atdzīvina Mutvārdu tradīcijas un izteiksmes veidi un vietējo vēsturi. Kopienas locekļi aktīvi piedalās izrādēs, padarot mantojuma saglabāšanu par kopīgu, dinamisku procesu.

3. nodaļa: Digitālie rīki pieejamībai un iesaistei

5. Nemateriālā kultūras mantojuma atspoguļošana: sabiedrības informētības palielināšana ar QR kodiem

- **Fokuss:** QR kodu izmantošana, lai padarītu nemateriālo kultūras mantojumu pieejamu un saistošu plašākai sabiedrībai veicinot lielāku izpratni par to.

Šajā projektā tiek izmantoti QR kodi, lai dažādās vietās nodrošinātu vieglu piekļuvi informācijai par NKM. Digitālā pieeja palielina sabiedrības informētību un iesaisti, padarot mantojumu pieejamu plašākai auditorijai.

6. Nacionālais holokausta muzejs: digitālā stāstniecība vēstures saglabāšanai

- **Fokuss:** Digitālo rīku izmantošana personīgo stāstu izstāstīšanai, lai izglītotu apmeklētājus par holokaustu, nodrošinot vēstures saglabāšanu un iedarbīgu vēstījumu.

Muzejs izmanto digitālo stāstniecību, lai iepazīstinātu ar holokausta izdzīvojušo cilvēku personīgajiem stāstiem. Šī metode saglabā vēsturisko atmiņu izmantojot iedarbīgus, personiskus stāstus sniedzot spēcīgu pieredzi klausītājam.

4. nodaļa: Tradicionālo prakšu atdzīvināšana

7. “Alberi di Maggio”: Tradicionālās mūzikas un amatniecības atdzīvināšana ar digitālo mediju starpniecību.

- **Fokuss:** Izmantojot digitālos medijus, dokumentēt un popularizēt tradicionālo mūziku, amatniecību un sociālo praksi, lai nodrošinātu to saglabāšanu un nodošanu nākamajām paaudzēm.

Šis projekts dokumentē un popularizē tradicionālo mūziku un amatniecību, izmantojot digitālos medijus. Tādējādi tiek nodrošināta šo tradīciju saglabāšana un nodošana nākamajām paaudzēm.

8. “Il Filò delle Agane”: mutvārdu tradīciju saglabāšana ar kopienas stāstu stāstīšanas palīdzību

- **Fokuss:** Iniciatīvas mērķis ir iesaistīt vietējās kopienas mutvārdu tradīciju saglabāšanā un izplatīšanā, izmantojot stāstu stāstīšanu, digitālos medijus un izglītības programmas.

Iniciatīva saglabā un popularizē Mutvārdu tradīcijas un izteiksmes veidi, izmantojot kopienas stāstus, ko papildina digitālie mediji un izglītības programmas. Šī pieeja nodrošina vietējā mantojuma nepārtrauktību mūsdienu kontekstā.

5. nodaļa: Lauku attīstība un kultūras integrācija

9. Muzejs ciematā: Lauku kopienu savienošana ar kultūras iestādēm

- **Fokuss:** Lauku kopienu un kultūras iestāžu savienošana, izmantojot līdzdalības mākslas un stāstu stāstīšanas projektus, kas veicina sociālo kohēziju un kultūras izpratni.

Šis projekts savieno lauku kopienas ar muzejiem, izmantojot līdzdalības mākslu un stāstu stāstīšanu. Šī iniciatīva veicina sociālo kohēziju un kultūras izpratni, integrējot vietējo mantojumu plašākos kultūras kontekstos.

10. Korvo ekomuzejs: kopienu iesaiste mantojuma saglabāšanā un izglītošanā

- **Fokuss:** Vietējā mantojuma popularizēšana, izmantojot kopienas līdzdalību, izglītošanu un digitālo stāstu stāstīšanu, lai stiprinātu kultūras identitāti un ilgtspējīgu tūrismu.

Ekomuzejs iesaista vietējo sabiedrību tās mantojuma saglabāšanā un popularizēšanā. Ar izglītošanas un digitālās stāstniecības palīdzību, iniciatīva stiprina kultūras identitāti un veicina ilgtspējīgu tūrismu.

Aicinām jūs iedziļināties šajos gadījumu pētījumos un iepazīties ar inovatīviem veidiem, kā kopienas visā Eiropā saglabā savu mantojumu un veido savu nākotni. Ļaujiet šiem stāstiem iedvesmot jūs izmantot digitālo stāstu stāstīšanas iespējas, lai sargātu mūsu kopīgo kultūras mantojumu.

1. nodaļa:

Multimediji stāstu stāstīšanai un iesaistošai pieredzei

1. Alūksnes Bānīša stacija: Mantojuma saglabāšana un stāstniecība ar Multimediju palīdzību

1. sadala. Ievads

1.1. Vispārīga informācija

Iniciatīvas nosaukums: Alūksnes Bānīša stacijas multimedijāla ekspozīcija

Atrašanās vieta: [Alūksnes novada pašvaldība, Vidzeme, Latvija](#)

Rīkotāja nosaukums: Alūksnes Tūrisma informācijas centrs

Uzņēmuma veids: Tūrisma birojs

Īpašumtiesības: Publiskā

Kontaktinformācija un saziņas informācija:

✉ stacija@aluksne.lv

🌐 visitaluksne.lv/visit/aluksnes-banisa-stacija/

📘 [AluksnesBanisastacija](#)

📷 [aluksnesbanisastacija](#)

1. Alūksnes Bānīša stacija

Alūksnes novada pašvaldības izstrādātais Alūksnes Bānīša stacijas projekts Latvijā ir atjaunots vecais bagāžas šķūnis, kurā tagad iekārtota multimedijāla ekspozīcija. Šī ekspozīcija atspoguļo vietējo iedzīvotāju stāstus, kas saistīti ar šaursliežu vilcienu "Banītis" un tā dzelzceļa līniju Alūksne-Gulbene. Banītis ir vienīgā pilnībā funkcionējošā šaursliežu dzelzceļa līnija Baltijas valstīs, kas darbojas kā sabiedriskais transports, padarot to par nozīmīgu vietējās kopienas identitātes sastāvdaļu.

Atjaunotajā stacijas šķūnī, kur atrodas Multimediju ekspozīcija.
Avots: Alūksnes pašvaldības Tūrisma informācijas centrs.

Ekspozīcijas interjers Alūksnes Bānītis stacijā. Avots: Alūksnes pašvaldības Tūrisma informācijas centrs.

Ekspozīcija, kas tika atklāta 2018. gadā, piedāvā vietējo iedzīvotāju atmiņas par katru dzelzceļa līnijas staciju. Apmeklētāji var izbaudīt virtuālu braucienu vilcienā, sēžot pie imitēta vilciena loga, kur viņi redz garām braucošo ainavu un dzird vietējo iedzīvotāju stāstītos stāstus, kas saistīti ar katru staciju.

Ekspozīcijas galvenā tēma ir Bānītis kā draugs, palīgs un iedvesmotājs. Stāsti ir sezonāli - desmit stāsti ir ierakstīti un filmēti vasarā un desmit ziemā. Alūksnes Bānīša stacija turpina saņemt jaunus stāstus no vietējās kopienas, kuri tiek ierakstīti un publicēti tās Facebook lapā. Šī nepārtrauktā stāstu iegūšana nodrošina ar Bānīti saistītā kultūras mantojuma saglabāšanu un izplatīšanu.

1.2. Informācija par iniciatīvu

 Kontaktpersona: Dace Bumbiere-Augule

 Iesaistīto personu profils: Personāls, ārējie partneri

 Amats: Alūksnes Bānīša stacijas vadītājs

 Iesaistīto personu kvalifikācija/apmācība: akadēmiķi/pētnieki, muzeju speciālisti, tehniskie eksperti

 Iesaistīto personu skaits: 10 cilvēki (neliela komanda)

2. sadala. Iesaistītās NKM apraksts

NKM tips

Sociālā prakse, rituāli un svētku pasākumi.

NKM atzinums:

Kopienas iesaiste NKM identificēšanā un pārvaldībā:

Alūksnes Bānīša stacijas projekts ir veiksmīgi apkopojis un saglabājis nenovērtējamu nemateriālo kultūras mantojumu, kas dziļi sakņojas kolektīvajā pieredzē par Alūksnes-Gulbenes dzelzceļa līniju un tās darbību. Šie stāsti, kas apkopotii no bijušajiem stacijas priekšniekiem, dzelzceļa Personālsēm un pasažieriem, sniedz unikālu ieskatu par dzīvi gar Bānīša līniju, atklājot sociālo, ekonomiskiem un kultūras procesiem, kas ir veidojušii vietējo sabiedrību.

Alūksnes-Gulbenes dzelzceļa līnija ir iekļauta valsts nozīmes kultūras pieminekļu sarakstā, un šis statuss iegūts, pateicoties to cilvēku centībai un entuziasmam, kuri nenogurstoši strādāja, lai to saglabātu. Mūsdienās Bānītis ne tikai kalpo kā sabiedriskais transports vietējiem iedzīvotājiem, bet ir kļuvis arī par iecienītu tūristu apskates objektu. Tomēr dzelzceļa turpmākā pastāvēšana lielā mērā ir atkarīga no prasmīgiem mehāniķiem, mašīnistiem un citiem speciālistiem, kuru zināšanas pamazām samazinās.

1. Alūksnes Bānīša stacija

Projekta mērķis ir veicināt informētību un piesaistīt jauno paaudzi, lai uzturētu dzelzceļa darbību. Alūksnes Bānīša stacija ar saviem digitalizētajiem stāstiem ne tikai saglabā šo mantojumu, bet arī pilda dzelzceļa mārketinga funkciju. Stacija ir ļoti aktīva sociālajos plašsaziņas līdzekļos, jo īpaši Facebook, kur tā publicē šos stāstus. "Mēs redzam, ka arvien vairāk vietējo iedzīvotāju sāk sekot mūsu Facebook profilam un sāk komentēt," saka Alūksnes Bānīša stacijas vadītāja Dace Bumbiere-Augule.

"Sākotnēji no vietējās kopienas ir bijusi divējāda reakcija par valsts naudas ieguldīšanu tādā lietā kā vecās stacijas šķūņa rekonstrukcija, nevis slimnīcā vai sociālajā aprūpē, bet tajā pašā laikā tieši šaursliežu dzelzceļa vilciens "Bānītis" vienmēr ir bijis ļoti svarīga un spēcīga viņu identitātes daļa."

Lai turpinātu popularizēt dzelzceļu un tā mantojumu, Alūksnes Bānīša stacija ir sagatavojusi pieteikumus dažādiem konkursiem, kas ir devuši nozīmīgu atzinību. Ekspozīcija ir ieguvusi vairākas arhitektūras un dizaina balvas, kā arī Eiropas kultūras tūrisma tīkla (ECTN) balvu "Ilgtspējīga kultūras tūrisma galamērķis 2020". Turklāt Alūksnes bānīša stacija tika nominēta EMYA2022 (Eiropas Gada muzejs 2022) balvai starp 60 labākajiem Eiropas muzejiem.

"Kad sāka pienākt pirmās balvas un līdz ar tām arī tūristi, tad arī projekta skeptiķi atzina Alūksnes bānīša stacijas sociālekonomisko nozīmi," komentē Dace Bumbiere-Augule.

El equipo de la estación de Aluksnes Banitis recibe el premio EMYA2022. © Centro de InApmācība Turīstiska del Municipio de Aluksnes.

Atzīmējot ekspozīcijas piecu gadu jubileju, Alūksnes Tūrisma informācijas centrs izdeva žurnālu "Alūksnes Bānīša stacijas stāsti", kura mērķis ir saglabāt un popularizēt kopienas atmiņas, kas saistītas ar Alūksnes-Gulbenes dzelzceļu, un veicināt ekspozīcijas apmeklējumu.

Kopumā Alūksnes Bānīša stacijas projekts efektīvi saglabā, popularizē un atdzīvina nemateriālo kultūras mantojumu, kas saistīts ar Bānīša dzelzceļu, nodrošinot tā nepārtrauktību nākamajām paaudzēm, vienlaikus veicinot kultūras tūrismu reģionā.

3. sadala. Stāstījuma izveide un pielāgošana digitālās saziņas formātā

Satura veidošanas process

Kā tas tiek nodots digitālā formātā?

? Audiovizuālais, Multimediju

🌐 Izstāde uz vieta, sociālie tīkli.

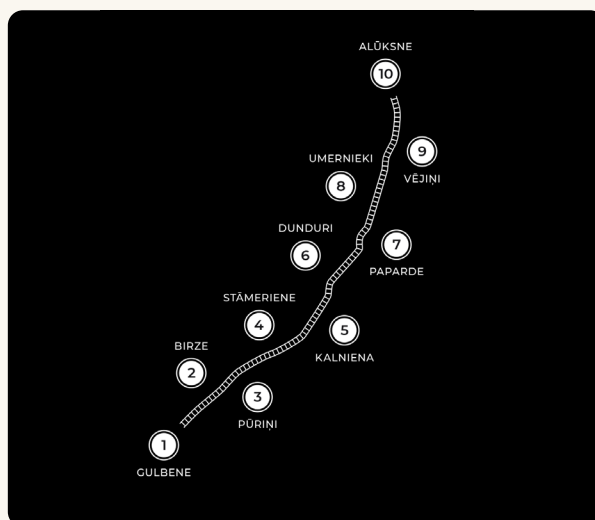

Alūksnes Bānīša stacijā ar multimediju stāstījumu tiek atdzīvināts stāsts par Bānīti, parādot to kā draugu, palīgu un iedvesmotāju. Šī pieeja apvieno redzi, skaņu un emocijas, uzsverot, ka ceļojuma būtība ir ne tikai galamērķa sasniegšana, bet arī pa ceļam radušās atmiņas un atklāsmes.

Alūksnes Bānīša stacijas radošajai komandai bija skaidra vīzija par ekspozīciju. Viņu mērķis bija apvienot video ainavas ar vietējo iedzīvotāju atmiņām par Bānīša šaursliežu dzelzceļu, sasaistot to ar dažādiem vēsturiskiem notikumiem un parādot dzelzceļa līnijas tehniskos aspektus un darbību.

Stāsti tika apkopoti ikdienas sarunās ar vietējiem iedzīvotājiem, kas saistīti ar dzelzceļa līniju Alūksne-Gulbene. Labākie stāstnieki tika aicināti dalīties savos stāstos kameras priekšā. Filmēšanu veica dokumentālo filmu veidošanā pieredzējis producentu uzņēmums *"Jura Podnieka studija"*.

Dzelzceļa līnijas Alūksne-Gulbene staciju karte. Avots: Alūksnes pašvaldības Tūrisma informācijas centrs.

Filmēšanas process norisinājās divos posmos: tika iemūžinātas garāmbraucošās ainavas un ainas, kurās cilvēki iekāpj vilcienā un izkāpj no tā, un pēc tam tika ierakstīti personiskie stāsti.

1. Alūksnes Bānīša stacija

Vēlāk šie elementi tika apvienoti. Īpašs izaicinājums bija filmēšana ziemā, kad COVID-19 pandēmijas laikā bija -20 °C, kas ierobežoja cilvēku skaitu, kuri varēja pulcēties. Dažos video stāstos ir redzami cilvēki maskās, tā dokumentējot arī neseno COVID-19 vēsturi.

Filmēšanas process ziemā un Kovid-19 laikā.
Avots: Alūksnes pašvaldības Tūrisma informācijas centrs.

Šī inovatīvā pieeja efektīvi saglabā un izplata Bānīša dzelzceļa kultūras mantojumu, padarot to pieejamu plašākai auditorijai.

3.1. Vietējie iedzīvotāji

Alūksnes novada pašvaldībai piederošās Alūksnes stacijas vecās, tukšās bagāžas noliktavas atjaunošanas iniciatīvas mērķis bija pārvērst to par tūrisma objektu, kas stāsta par vilcienu "Bānītis". Šīs iniciatīvas centrā bija sadarbība ar vietējo kopienu, kuras stāsti un atmiņas ir ekspozīcijas pamatā.

Iedzīvotāji tika aktīvi iesaistīti satura veidošanā, piedaloties sanāksmēs, intervijās un kopienas pasākumos. Alūksnē, provincē, kur cilvēki viens otru labi pazīst, visefektīvākā metode vietējo iedzīvotāju iesaistīšanai bija "no mutes mutē"

un personiskās attiecības. Sākotnējo dalībnieku vidū bija tie, kas strādāja uz dzelzceļa līnijas un vilciena, staciju tuvumā dzīvojošie iedzīvotāji un cilvēki, kas izmantoja vilcienu, piemēram, skolēni, kas brauca uz skolu.

Kad ekspozīcijā un Alūksnes bānīša stacijā tika publicētas pirmās atmiņas, sāka pienākt vēl vairāk stāstu. Šī pieaugošā stāstu kolekcija vēl vairāk bagātināja projektu. "Izjutot un mentāli izdomājot ekspozīcijas dizainu, domājām par lokālpatriotismu, par vietas spēku un stāstiem, par cilvēkiem, kuriem Bānītis bija, ir un būs daļa no viņu ikdienas," komentē Inguna Elere no uzņēmuma "H2E Design", kas arī bija ekspozīcijas radošās komandas sastāvā.

Šī kopienas virzītā pieeja nodrošināja, ka ekspozīcija autentiski atspoguļoja Alūksnes-Gulbenes dzelzceļa līnijas kultūras mantojumu un kolektīvo atmiņu.

4. sadala. Auditorija un metodoloģija

Mērķauditorija: tūristi/apmeklētāji

Sasniedzamība:

● Zems ● Vidējs ● Augsta

Dalīšanās ar stāstiem mērķis

Saglabāt
tradīcijas

veicināt
tūrismu

Biežums: Pastāvīga darbība

Alūksnes Bānīša stacijas stāstu izplatīšanā tiek izmantotas dažādas stratēģijas, lai sasniegtu plašu auditoriju un nodrošinātu nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu un novērtēšanu. Galvenā saziņas platforma ir Facebook, kur regulāri tiek publicēti jauni vietējās kopienas stāsti. Turklāt, lai piesaistītu jauniešu auditoriju, tiek izmantots arī Instagram, kurā darbojas īpašs tēls - lapsa, kas ekspozīcijā stāstus stāsta bērniem.

Turklāt Alūksnes Bānīša stacija sadarbojas ar vietējo mākslas skolu un citām izglītības iestādēm, lai popularizētu Bānīša stāstu ar radošo darbnīcu palīdzību. Šīs darbnīcas iesaista skolēnus un veicina dziļāku saikni ar kultūras mantojumu, nodrošinot tā nodošanu nākamajām paaudzēm.

Izmantojot sociālos plašsaziņas līdzekļus un izglītības partnerības, Alūksnes Bānīša stacija efektīvi izplata savu bagāto mantojumu, iesaistot dažādas auditorijas un veicina spēcīgu kopienas identitātes izjūtu.

1. Alūksnes Bānīša stacija

Alūksnes Bānīša stacija sadarbojas ar vietējo mākslas skolu. Avots: Alūksnes pašvaldības Tūrisma informācijas centrs.

Tiek organizēti īpaši publiski pasākumi, lai iepazīstinātu sabiedrību ar Bānīša stāstiem. Šie pasākumi kalpo kā platforma dialogam, pārdomām un stāstu stāstīšanai, ļaujot dalībniekiem veidot saikni ar dzelzceļu kā daļu no sava mantojuma un identitātes.

Ekspozīcija piesaista tūristus gan no Latvijas, gan ārvalstīm. Neatkarīgi no tā, vai tie ir dzelzceļa entuziasti, vēstures cienītāji vai zinātkāri ceļotāji. Apmeklētājus piesaista unikāla un autentiska pieredze, kas saistīta ar dzelzceļa darbību un vietējo dzīvi tā maršrutā.

“Par dzelzceļu vienmēr ir interese visā pasaulē. Tiem piemīt romantisma un sentimenta aura. Tikpat svarīgi ir stāsti par cilvēkiem, kas strādā uz dzelzceļa. Uz Alūksnes-Gulbenes šaursliežu dzelzceļa līniju varam skatīties kā uz pasaules dzelzceļu,” komentē Dace Bumbiere Augule.

5. sadala. Inovatīvie aspekti

Het initiatief om lokale verhalen op het station van Aluksnes Banitis te digitaliseren en onder de aandacht te brengen is een innovatieve benadering van erfgoedbehoud en -verspreiding. Door gebruik te maken van multiVidējstehnologieën worden bezoekers ondergedompeld in een boeiend verhaal dat de Banitis spoorlijn levendig tot leven brengt.

De expositie roept de ervaring op van een passagier op de trein Aluksnes-Gulbene Banitis. Door gesimuleerde rijtuigramen zien bezoekers het voorbijtrekkende landschap en luisteren ze naar herinneringen aan de Banitis en de tien stations langs de route. Om dit effect te bereiken was multidisciplinair teamwork nodig, waarbij het creatieve concept werd ontworpen door “H2E Design”.

Aluksnes Banitis Station maakt gebruik van online communicatie, educatieve programma's, gemeenschapsevenementen en partnerschappen met culturele en toeristische organisaties. Door de verhalen toegankelijk te maken voor mensen van verschillende leeftijden en achtergronden, bevordert het initiatief een groter bewustzijn van, waardering voor en betrokkenheid bij cultureel erfgoed. Duurzaamheid was een belangrijke overweging bij het plannen van de expositie, met inspanningen om de levensvatbaarheid op lange termijn te garanderen door een doordacht ontwerp, materialen en uitvoering.

“Het is belangrijk dat de expositie kan worden aangevuld met nieuwe inhoud om herhaalbezoek aan te trekken. Het team van Aluksnes Banitis Station heeft dit bereikt door nieuwe gedigitaliseerde lokale verhalen aan de expositie toe te voegen. Er zijn nu zomer- en winterverhalen en er is ruimte om in de toekomst meer inhoud toe te voegen,” zegt Inguna Elere.

6. sadala. Ietekme

Ietekme uz tūrismu:

Ietekme uz vietējo ilgtspējīgu attīstību:

SDG9. Industrija, inovācijas un infrastruktūra

SDG11. Ilgtspējīgas pilsētas un kopienas

Ekspozīcijas atklāšana Alūksnes Bānīša stacijā bija daļa no lielāka projekta, kura mērķis bija būtiski uzlabot apkārtējo infrastruktūru. Tas ietvēra ceļu, ietvju un stāvlaukumu sakārtošanu, kā arī velosipēdu novietņu izveidi. Šie uzlabojumi veicināja visa stacijas kvartāla attīstību, īpaši labvēlīgi ietekmējot viesmīlības nozari.

Stacijā tika atvērta kafejnīca "Tvaiks un Ogle", bet vecajā dzelzceļa viesnīcas ēkā, tika izveidota viesnīca "Bahnhofs Hotel". Jaunatvērtā Biznesa stacija ir piesaistījusi dažādus uzņēmumus, tostarp keramikas darbnīcu, zivju ražotāju, poligrāfijas studiju un alus darītavu, kas organizē pasākumus.

1939. gadā celtā vecā klēts ēku kāds privātīpašnieks ir pārveidojis par dzinēju ekspozīciju. Stacijas kvartāla iedzīvotāji ir kļuvuši par Bānīša vilciena un dzelzceļa vēstnešiem, iekļaujot to savos stāstos, mārketinga aktivitātēs un rotājumos.

Jaunie uzņēmumi sniedz iespēju vietējiem iedzīvotājiem pulcēties un kvalitatīvi pavadīt laiku. Ārpus Alūksnes Bānīša stacijas atrodas velosipēdu remontpunkts, un Bānīša maršruts ir daļa no garās distances velomaršruta "Zaļais dzelzceļš". Apmeklētāji var braukt ar vilcienu un izkāpt stacijās, lai turpinātu braucienu ar velosipēdu.

"Pirms vairākiem gadiem kvartāls ap Alūksnes staciju bija ļoti depresīvs un pamests - visnepatīkamākā pilsētas daļa. Taču, pateicoties drosmīgiem sapņiem, pārdomātiem projektiem un pašvaldības apņēmībai, tas ir kļuvis par mūsu pilsētas lepnumu," saka Alūksnes Tūrisma informācijas centra vadītāja Ivete Velkere. *"Vietējie uzņēmēji ir noticējuši kvartāla attīstībai, un tagad mēs strādājam kopā. Tas ir kā sniega bumbas efekts - viena iniciatīva piesaista nākamo. Impulss visai šai attīstībai bija Alūksnes bānīša stacijas atklāšana ar vietējās kopienas stāstiem".*

Pirmajā, 2018. gadā Alūksnes Bānīša stacija piesaistīja 2312 apmeklētājus. Apmeklētāju skaits sasniedza maksimumu 2020. gadā - 9896, un pēdējos divos gados tas ir nostabilizējies aptuveni 7000 apmeklētāju gadā. 2023. gadā 6,13 % apmeklētāju bija ārvalstu tūristi, no kuriem lielāko grupu veidoja kaimiņvalsts Igaunijas pārstāvji, kā arī apmeklētāji no dažādām citām valstīm.

"Pirmajos atklāšanas gados ekspozīcija bija galvenais apmeklētāju piesaistes magnēts Alūksnei. Aptuveni 50 % apmeklētāju ieradās tieši uz ekspozīciju," stāsta Dace Bumbiere-Augule

2. Āraišu Ezerpils arheoloģiskais parks: Teikas un arheoloģijas integrācija kultūras tūrismā

1. sadala. Ievads

1.1. Vispārīga informācija

Iniciatīvas nosaukums: Teika par Āraišu lidojošo ezeru

Atrašanās vieta: [Drabešu pagasts, Cēsu novads, Vidzeme, Latvija](#)

Rīkotāja nosaukums: Āraišu Ezerpils arheoloģiskais parks

Uzņēmuma veids: Arheoloģiskais parks

Īpašumtiesības: Publiskā

Datos de contacto y comunicación:

✉ ezerpils@cesunovads.lv

🌐 www.araisi.com

f [AraisuEzerpils](https://www.facebook.com/AraisuEzerpils)

📷 [ezerpils](https://www.instagram.com/ezerpils)

2. Āraišu Ezerpils arheoloģiskais parks

Āraišu Ezerpils arheoloģiskajā parkā apskatāms unikāls arheoloģiskais objekts - vikingu laikmeta 9.-10. gadsimta ezerpils apmetne, ko apdzīvoja senie latgaļi. Šie mājojā ir savdabīga arheoloģisko pieminekļu kategorija Latvijā, kas izceļas ar to atrašanās vietu ezerā, teicamiem saglabāšanās apstākļiem un ciešo saistību ar folkloru.

Viena teika par Āraisi ezeru stāsta par meiteni, kas ielejā ganījusi lopus, kad viņa ieraudzījusi tuvojamies tumšus mākoņus. Viņa mēģinājusi aizdzīt lopus prom, bet divi āži turpinājuši cīnīties. Meitene kliegusi "Ārā āži, Ārā, āži!", ezers esot nodomājis, ka sauc tā vārdu - "Āraisis". Viņš laidies lejā un applūdinājis ieleju, saudzējot tikai meiteni. Skaidrās dienās zem ūdens redzams mājas stūrī iecirsts cirvis, kas nekad nenogāžas.

9.-10. gadsimta apmetnes atradums Āraišu ezerā 1969. gadā. Avots: Ezerpils arheoloģiskais parks.

Arheologs Jānis Apals pētīja folkloru par ezeriem, kas applūdinā senās celtnes. Lai pārbaudītu šīs leģendas, viņš iemācījās nirt un veica pirmās zemūdens arheoloģiskās ekspedīcijas Latvijā. Viņš izpētīja vairāk nekā 100 ezerus, 10 no tiem atklājot senās apmetnes, pierādot, ka teikās ir apslēpts patiesības grauds..

Laikā no 1965. līdz 1969. gadam un no 1975. līdz 1979. gadam Āraišu ezerā veiktajos izrakumos tika atrastas gandrīz 150 koka ēku paliekas un aptuveni 3500 artefaktu un 120 neskartu keramikas trauku. Aptuveni 40 % artefaktu bija izgatavoti no organiskiem materiāliem, piemēram, koka, lūksnes un bērza mizas.

Pateicoties bagātīgajiem arheoloģiskajiem atradumiem, tika veikta ezera apmetnes zinātniskā rekonstrukcija, kā rezultātā tika izveidots Āraišu ezerpils Arheoloģiskais parks, lai ar šo stāstu varētu iepazīstināt plašāku sabiedrību.

Senā teika par Āraišu lidojošo ezeru tiek saglabāta gidu stāstījumos, izglītojošās programmās un jaunā digitālā ekspozīcijā. Teika ir arī daļa no interaktīvās orientēšanās spēles "Āraišu leģenda", kas caur mobilajiem telefoniem pieejama visiem apmeklētājiem.

2. Āraišu Ezerpils arheoloģiskais parks

1.2. Informācija par iniciatīvu

 Kontaktpersona: Eva Koljera

 Amats: Āraišu Ezerpils arheoloģiskā parka vadītāja

 Iesaistīto personu skaits:
Vidēja komanda

 Iesaistīto personu profils:
Personāls, ārējie partneri

 Iesaistīto personu kvalifikācija/apmācība: akadēmiķi/pētnieki, muzeju speciālisti, tehniskie eksperti.

Araisi ezera apmetne.
Avots: Ezerpils arheoloģiskais parks.

2. sadala. Iesaistītās NKM apraksts

NKM tips

Mutvārdu tradīcijas
un izteiksmes veidi

NKM atzinums:

● Draud izzušana

● Vietēji atzīta

● Pazīstams

Kopienas iesaiste NKM identificēšanā un pārvaldībā:

Tāpat kā daudzas teikas, arī Āraišu ezera teika ir pārmantota no paaudzes paaudzē, galvenokārt Mutvārdu tradīcijas un izteiksmes veidi ceļā. Teikās bieži vien ir iekļauti mītiski elementi, vēstures notikumiem saplūstot ar folkloru. Latviešu senajā folklorā diezgan izplatīta ir tēma par “lidojošiem ezeriem”, kas maina atrašanās vietu. Šie mīti var būt no tāliem senčiem mantotas atmiņas, kas stāsta par laikiem, kad ezeri un upes parādījušies jaunās vietās, bieži vien saistīti ar cilvēku vai materiālu upurēšanu. Dažās teikās ir minētas arī mītiskas salas ar pilīm vai ēkām, kas nogrimušas, ezeram “nolaižoties” no debesīm.

Teiku par Āraišu lidojošo ezeru 20. gadsimta 30. gados dokumentēja vietējās Āraišu skolas skolēni, kuri vāca stāstus no vecāka gadagājuma vietējiem iedzīvotājiem. Šī leģenda ir saglabājusies “Latviešu folkloras krātuves” krājumā un ir digitalizēta tās [tīmekļa vietnē](#).

Vietējo teiku digitālais stāstījums saglabā un cildina reģiona bagāto kultūras mantojumu. Šī saglabāšana palīdz saglabāt vietējās kopienas identitāti, veicinot lepnuma sajūtu un saikni ar savu zemi. Starp šīm teikām Āraišu ezera teika ir unikāla kultūras vērtība, kas atdzīvina vietējo vēsturi, piesaistot tūristus, kuri interesējas par reģiona vēsturi, folkloru un tradīcijām. Radošā digitalizācija piešķir apmeklētāju pieredzei dziļumu un interaktivitāti, mudinot uz tālāku reģiona izpēti. Svarīgs šo centienu aspekts ir vietējo iedzīvotāju iesaistīšana sava kultūras mantojuma popularizēšanā.

3. sadala. Stāstījuma veidošana un pielāgošana digitālās saziņas formātā

Satura veidošanas process

Kā tas tiek nodots digitālā formātā?

Multimediju, spēles

Izstāde uz vieta, video/audio platforma (Actionbound platforma)

Ir divas galvenās iniciatīvas Āraišu ezera teikas digitalizācijā. Viena no tām ir iekļauta 2020. gadā uzbūvētā Āraišu ezerpils Arheoloģiskā parka apmeklētāju centra ekspozīcijā, bet otra ir interaktīva spēle, kas pieejama aplikācijā Actionbound, kurā ir iekļautas vairākas vietējās teikas un plašāka Āraišu ezera apkārtnē.

2. Āraišu Ezerpils arheoloģiskais parks

Āraišu ezerateiku digitalizācija ir integrēta kopējā ekspozīcijā, lai sniegtu apmeklētājiem daudzslāņainu pieredzi, apvienojot vēsturiskus faktus, mitoloģiju un vietējo folkloru. Ekspozīcijā apskatāmi vērtīgi artefakti, kas nav bijuši pieejami sabiedrībai kopš to arheoloģiskajiem izrakumiem pirms vairāk nekā 40 gadiem. Tā stāsta par šo unikālo vietu un to, kā latviešu arheologs Jānis Apals bija zemūdens arheoloģijas pionieris, atklājot Āraišu ezerā starptautiskas nozīmes senas celtnes un artefaktus. Ekspozīcijā apvienots nemateriālais kultūras mantojums, kas atrodams folkloras materiālos ar materiālajiem artefaktiem. Multimediju tehnoloģijas izmantotas, lai ar vizuālo, skaņas un tekstu palīdzību atdzīvinātu stāstu. Šī pieeja ar noslēpumainības un atklājumu elementiem iesaista dažāda vecuma un izcelsmes auditoriju.

Ekspozīcijas koncepciju un stratēģiju izstrādāja dizaina uzņēmums “H2E Design”, iedvesmojoties no arheologa Jāņa Apala citāta: *“Man dzīvē ir tikai viens sapnis - augšāmcelt Āraišu ezerpili”*. Ekspozīcijas stratēģija tika izstrādāta ciešā sadarbībā starp Arheoloģiskā parka komandu, vēsturniekiem un “H2E Design” radošo komandu. Teksti un idejas tika pārbaudītas ar dažādām ieinteresētajām pusēm, tostarp vietējās kopienas pārstāvjiem.

Āraišu ezerpils ir neatņemama Āraišu kultūrainavas sastāvdaļa, ko vietējā kopiena uztver kā vienu veselumu. Intervijās atklājās, ka ezera apmetne tiek uzskatīta par galveno ainavas elementu. Vietējā kopiena tūrismu uzskata par pozitīvu sociālekonomisko aspektu un ierosina tālāku attīstību, piemēram, izveidot pastaigu maršrūtus un izceļot vietējo kultūras mantojumu.

Vietējie iedzīvotāji pēta savu mantojumu. Avots: Ezerpils arheoloģiskais parks.

Šajā sakarā tika pieņemts lēmums izpētīt un iekļaut vietējās teikas un stāstus tūrisma produktos, tostarp stāstā par Āraišu ezerpili kā daļu no vietējās kultūrvides. Tika pieaicināts Vidzemes Augstskolas "Tūrisma organizācija un vadība" kursa audzēknis Linards Strazdiņš, kas izstrādāja interaktīvuorientēšanās spēli "Āraišu leģendas". Strazdiņš veica literatūras izpēti un intervēja vietējos iedzīvotājus, lai apkopotu stāstus. Spēles izmēģinājuma versiju testēja vietējās kopienas pārstāvji.

Spēle ietver uzdevumus, kas liek spēlētājiem izpētīt vietējos stāstus un ainavu, padarot šos stāstus pieejamus un aizraujošus tūristiem.

"Tūrisma ir jābūt vienai no galvenajām vērtībām Āraišos. Bet mums šeit jāapvieno visi iespējamie objekti un stāsti. Mums ir nepieciešamas pastaigu takas un savienojums ar netālo Cēsu pilsētu," komentē Tālis, atspoguļojot kopienas redzējumu par integrētu tūrisma attīstību.

Šī kopīgā un inovatīvā pieeja nodrošina, ka Āraišu bagātais kultūras mantojums tiek saglabāts, cildināts un padarīts pieejams plašākai auditorijai, izmantojot mūsdienīgus digitālos formātus.

3.1. Vietējie iedzīvotāji

Āraiši, neliela vieta Drabešu pagastā, ir mājvieta aktīvai iedzīvotāju kopienai, kas izveidojuši biedrību, kura nodarbojas ar vietējā kultūras mantojuma izpēti un saglabāšanu, organizējot ikgadējas ekspedīcijas.

Āraišu ezerpils Arheoloģiskais parks uztur ciešas attiecības ar vietējo sabiedrību, novērtējot tās viedokļus un ierosinājumus. Pirms publiskās ekspozīcijas atvēršanas jaunajā apmeklētāju centrā, vietējā sabiedrība tika aicināta uz ekskluzīvu priekšskatījumu. Pateicoties parka aktivitātēm, Āraišu ezera teika joprojām ir dzīva un pazīstama vietējo iedzīvotāju vidū.

Intervijās iedzīvotāji pauž lepnumu par ezerpili, arheoloģisko parku un ekspozīciju.. Dina atzīmē: *"Šeit var sajust ļoti senas vēsturiskas saknes. Pat ja cilvēks īpaši neinteresējas par vēsturi, vietējais iedzīvotājs saprot, ka viņš dzīvo vietā, kur pirms viņa ir dzīvojušas daudzas paaudzes. Esmu izaugusi kopā ar Āraišu ezerpili. Redzot tās rekonstrukcijas un attīstības procesu, es šeit vienmēr jūtos ļoti īpaši."* Vineta piebilst: *"Manuprāt, nemateriālās lietas ir tās, kas nodrošina šīs vietas labklājību. Mums ir ļoti skaista ainava un stāsti".*

Lai veicinātu stāstīšanas praksi vietējā kopienā, Arheoloģiskais parks organizēja stāstniecības darbnīcu. Parks cieši sadarbojas arī ar vietējo skolu, mudinot bērnus piedalīties, veidojot mākslas darbus un rakstot stāstus, ko iedvesmojusi Āraišu ezera teika un arheologa Jāņa Apala stāsts. Šāda iesaistīšanās nodrošina stāstu saglabāšanu un nodošanu nākamajām paaudzēm, veicinot lepnuma un saiknes sajūtu ar savu mantojumu.

2. Āraišu Ezerpils arheoloģiskais parks

Vietējās kopienas fokusa grupa. Avots: Ezerpils arheoloģiskais parks.

4. sadala. Auditorija un metodoloģija

Mērķauditorija: tūristi/apmeklētāji

Sasniedzamība:

● Zems ● Vidējs ● Augsta

Dalīšanās ar stāstiem mērķis:

Saglabāt
tradīcijas

Veicināt
tūrismu

Biežums: Pastāvīga darbība

Āraišu ezerpils Arheoloģiskais parka galvenie informācijas izplatīšanas rīki ir [tīmekļa vietnē](#) un sociālo mediju platformas - [Facebook](#) un [Instagram](#). Šajos kanālos tiek kopīgots saistošs saturs, kas saistīts ar Āraišu ezera teiku un tās digitalizēto versiju. Tomēr pati multimedijālā ekspozīcija netiek publiskota digitāli, lai saglabātu pārsteiguma elementu apmeklētājiem, kuri ekspozīciju iepazīst klātienē (aptuveni 13 000 gadā).

Iniciatīvas mērķauditorija ir ļoti plaša:

- **Vietējā kopiena:** letver ģimenes, skolēnus un kultūras entuziastus, kas interesējas par vietējo mantojumu.
- **Tūristi:** No dažādiem segmentiem - ģimenes ar bērniem, pāri, draugu kompānijas, seniori, kā arī ikviens reģiona apmeklētājs, kas meklē kultūras pieredzi un ieskatu senajā vēsturē un latviešu folklorā.
- **Skolu grupas:** Āraišu ezerpils Arheoloģiskais parks piedāvā īpašas izglītojošas programmas, kas pielāgotas skolēnu grupām.
- **Kultūras mantojuma speciālisti.**

2. Āraišu Ezerpils arheoloģiskais parks

Ekspozīcija ir pieejama gan latviešu, gan angļu valodā, lai nodrošinātu plašāku auditoriju.

Otra iniciatīva - interaktīvā spēle "Araisu leģendas" - ir popularizēta sociālajos tīklos ([Facebook](#)) un ir pieejama latviešu valodā. Šīs spēles mērķauditorija ir vietējais tūrisma tirgus, īpaši ģimenes ar bērniem vai draugu grupas. Tā ir popularizēta arī vietējās skolās un novadā, mudinot iedzīvotājus piedalīties un sacensties parlabākajiem rezultātiem.

Izmantojot digitālo stāstu stāstīšanu un interaktīvu pieredzi, Āraišu ezerpils Arheoloģiskais parks efektīvi iesaista plašu auditoriju, veicinot tās izpratni par vietējo nemateriālo kultūras mantojumu.

"Araisu leģendas" spēles reklāmas digitālais buklets. Avots: Ezerpils arheoloģiskais parks.

5. sadala. Inovatīvie aspekti

Arheoloģiskā parka ekspozīcijas veidotāji ir veiksmīgi atainojuši Āraišu ezera teiku saistošā un vizuāli pievilcīgā veidā. Tradicionālās statiskās ekspozīcijas vietā multimedijāla projekcija rada aizraujošu pieredzi, kas skatītājus pārceļ senā Āraišu ezera teikas pasaulē. Izmantojot dinamiskus vizuālus attēlus, skaņas un tekstus, apmeklētāji jūtas tā, it kā viņi būtu daļa no stāsta.

Teikas projekcija ir daļa no visaptverošas pieredzes stāsta visā ekspozīcijā, kas saistoši vedina apmeklētājus iepazīt zemūdens pasauli un tajā atrastos artefaktus. Šī inovatīvā pieeja stāstu stāstīšanai ir guvusi atzinību, tostarp Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras prestižo 2. vietu "Eksporta un inovāciju balva 2021" kategorijā "Jauns eksportspējīgs tūrisma produkts". Tas ir augsts apbalvojums uzņēmējdarbībai Latvijā. Balvas piešķiršanas kritēriji ir ilgtspēja, integrācija ar vietējo infrastruktūru, izglītojoša un izklaidējoša vērtība, kā arī liels eksporta potenciāls. Produktam ir arī jāaizsargā vietējie resursi un jāievēro vietējie kultūras, dabas, sociālie un ekonomiskie aspekti.

2. Āraišu Ezerpils arheoloģiskais parks

Vēl viens inovatīvs aspekts ir spēle "Āraišu Leģendas", kas izveidota Actionbound platformā - interaktīvas spēļu platformas mobilajiem tālruniem un planšetdatoriem. Spēle ietver atrašanās vietas karti, kurā izmantota GPS tehnoloģija, tekstuālu un audio informāciju par objektiem un leģendu iedvesmotus uzdevumus. Spēlētājiem ir jāizpēta vietējā teritorija, lai izpildītu uzdevumus, veicinot orientēšanās prasmes un fiziskās aktivitātes. Šo ideju veicināja COVID-19 ierobežojumi, kad iekšējai ekspozīcijai bija slēgta. Spēli var lejupielādēt no Google Play platformas. Āraišu ezerpils Arheoloģiskais parks ir izveidojis QR kodu ērtākai pieejamībai un izmanto to reklāmas materiālos. Spēle "Āraišu leģendas" kalpo arī kā vietējās teritorijas audio gids.

6. sadala. letekme

İletkme uz tūrismu:

Ietekme uz vietējo ilgtspējīgu attīstību:

SDGS4. Kvalitatīva izglītība. Digitālā stāstu stāstīšana par Āraišu ezeru sniedz iespēju izglītēt vietējās kopienas un apmeklētājus par šīs teritorijas vēsturi, kultūru un nozīmi. Tas var veicināt kultūras izpratni.

SDG9. Industrija, inovācijas un infrastruktūra. Leģendas digitalizācija ietver tehnoloģiju un inovāciju izmantošanu.

SDG11. Ilgtspējīgas pilsētas un kopienas. Rūpīga ilgtspējīga tūrisma plānošana sniedz ekonomiskās iespējas vietējai kopienai.

Apmeklētāju centra atklāšana Āraišu ezerpils Arheoloģiskajā parkā 2020. Gadā ir būtiski veicinājusi teritoriālo noturību, kultūras tūrisma veicināšanu un lauku attīstību. Kopš tā laika ir izveidojušies vairāki viesmīlības uzņēmumi, tostarp tādi viesu nami kā “Virgabali” un “Dzērves”, kā arī naktsmājas pie Āraišu vējdzirnavām. Turklāt Āraišos ir uzsākti dažādi pārgājieni intresentiem. Arheoloģiskais parks ir sācis īstenot vietējā kopienā balstītu tūrismu un pārvalda [tīmekļa vietnē conjunto](#) ar vietējām ieinteresētajām pusēm.

Vietējie iedzīvotāji ir novērojuši pozitīvi tūrisma pieauguma ietekmi. Dina komentē: *“Es gribētu vairāk tūristu. Es gribētu, lai viņi vairāk apmeklētu Āraišus, ejot kājām. Sezonas laikā mēs redzam vairāk tūristu autobusu. Šai teritorijai noteikti nāktu par labu vairāk tūristu. Vismaz ir ko vakarā pārrunāt ar vecākajām kundzēm... Āraišos noteikti ir attīstība, bet tā ir ļoti organiska, harmoniska”.*

Vineta piebilst: *“Tūrisms mūsu vietai sniedz atpazīstamību. Apmeklētāji ierodas pēc ieteikuma. Svarīgi, ka tūrisms nodrošina mums nodarbinātību un attīstību. Ja cilvēkam ir labi ienākumi, viņš var investēt jaunos projektos.”*

Inese novēro: *“Tūristi mani neuztrauc. Noteikti ir iespējas palielināt tūrismu. Varbūt ir vairāk jāstrādā pie mārketinga... Šī vieta elpo senatni. To var sajust jau braucot cauri. Te var sajust, cik īpaša ir šī vieta, kur mēs dzīvojam.”*

Vietējo leģendu spēles ieviešana platformā Actionbound un ekspozīcijas atklāšana ir veicinājusi ilgtspējīgu vietējo attīstību, veicinot izglītību, inovācijas, tūrismu, kultūras saglabāšanu un kopienas iespēju paplašināšanu.

2. nodaļa:

Kopienas iesaiste un kopīgi radītā māksla

3. “Raíces”: Kopienas stāstu stiprināšana ar kopīgas mākslas starpniecību.

1. sadala. Ievads

1.1. Vispārīga informācija

Iniciatīvas nosaukums: "Raíces"

Atrašanās vieta: [Alcaudete, Jaén, Andalūzija, Spānija](#)

Rīkotāja nosaukums: Haenas Universitāte, maģistra grāds pētniecībā un estētiskajā izglītībā: Mākslas, mūzikas un dizaina maģistra grāds

Uzņēmuma veids: Universitāte

Īpašumtiesības: Publiskā

Kontaktinformācija un saziņas informācija:

✉ postgrado@ujaen.es
mimoreno@ujaen.es

🌐 www.ujaen.es/estudios/oferta-academica/masteres/master-universitario-en-investigacion-y-educacion-estetica-artes-musica-y-diseno-por-la

📷 [masteramudi](#)

▶ www.youtube.com/watch?v=zaXhwRNXOrY

3. Raíces

“Raíces” (Saknes) ir izpētes projekts, ko aizsāka Haenas Universitātes (Spānija) Pētniecības un estētiskās audzināšanas maģistrantūra. Projektu vadīja sešu studentu (Helēna Bueno Gonzaleza, Džesika Buitrago Martinesa, Karmena Rojasa Mesa, Azahara Sančesa Lozano, Marija de la Sjerra Torresa Medina un Marija de la Mercedes Torres Murila) darba grupa.

Projekts tika īstenots Alkaudetē, pilsētiņā Haenas provincē, kurā dzīvo aptuveni 10 000 iedzīvotāju. Pētnieku grupa sadarbojās ar Avots Zaide apkaimes asociāciju, lai izplatītu savu biedru dzīvesstāstus. Mērķis bija palīdzēt iedzīvotājiem apzināties un stiprināt piederības sajūtu, pētot viņu izcelsmi, stāstus, atmiņas un izceļot vietējās amatniecības nozīmību.

Šie personīgie un kopienas stāsti tika pārveidoti digitālā formātā, kā rezultātā tapa dokumentāls video, kurā iemūžināta visa sadarbība starp maģistrantūras studentiem un Alkaudetes iedzīvotājiem. Dokumentālā filma sniedz detalizētu projekta attīstības hroniku, izceļot kopienas stāstu un amatniecības kultūras un vēstures nozīmi.

Projektā iesaistītā kopiena dalās tradicionālās aušanas prasmēs. Avots: Ekrānšāviņš no [YouTube](#)

1.2. Informācija par iniciatīvu

Kontaktpersona: Azahara Sánchez Lozano

Iesaistīto personu profils: pētnieki, kopienas iedzīvotāji

Amats: Pētnieks (grafikas dizains)

Iesaistīto personu kvalifikācija/apmācība: tradicionālās zināšanas, zema tehniskā kompetence, akadēmiķi/pētnieki, tehniskie eksperti.

Iesaistīto personu skaits: Vidēja komanda

2. sadala. Iesaistītās NKM apraksts

NKM tips

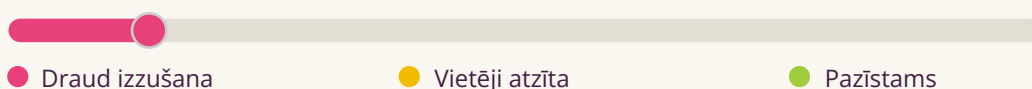

Tradicionālā
amatniecība

Mutvārdu tradīcijas
un izteiksmes veidi

NKM atzinums:

Kopienas iesaiste NKM identificēšanā un pārvaldībā:

Projekts “Raíces” pievēršas divām galvenajām nemateriālā kultūras mantojuma (NKM) jomām: dzīvesstāstiem un tradicionālajai amatniecībai. Pirmais NKM aspekts ir saistīts ar kopienas indivīdu dzīvesstāstiem. Šie stāsti, kas iemūžināti [dokumentālajā video](#), aptver plašu tēmu loku, tostarp iedzīvotāju izcelsmi, ciema vēsturi, darba metodes, lauksaimniecību un olīvu audzēšanu. Turklāt projektā iekļautas arī populāras dziesmas, kas ir daļa no kopienas kultūras izpausmēm. Šie stāsti un dziesmas veido bagātīgu kopienas kolektīvās atmiņas kopainu, izceļot viņu dzīvesveidu un sabiedrības kultūras kontekstu, kurā viņi dzīvo.

Otrais aspekts ir vērsts uz amatniecības tradīcijām. Projekta laikā kopienas locekļi nolēma radīt mākslas darbu, kas ietvertu viņu stāstus. Viņi izmantoja tādas tradicionālās šūšanas tehnikas kā tamborēšana, adīšana, izšūšana krustdūrienā un esparto zāles pīšana. Šīs paaudžu paaudzēs nodotās tehnikas ir neatņemama nemateriālā amatniecības mantojuma sastāvdaļa Dienvidspānijas lauku apvidos. Izmantojot šīs metodes, kopienas locekļi ne tikai saglabāja savas prasmes, bet arī ieviesa mākslas darbos savus personiskos un kopienas stāstus.

Šai NKM ir liela vēsturiskā un kultūras vērtība. Tā sniedz ieskatu kopienas ikdienas dzīvē, pieredzē un tradīcijās, sniedzot ieskatu tās vēsturiskajā kontekstā un kultūras identitātē. Šis mantojums veicina piederības un nepartrauktības sajūtu, savienojot pašreizējās paaudzes ar viņu senčiem.

3. Raíces

Šīs NKM identifikācija un saglabāšana tika veikta, izmantojot līdzdalības pieeju. Projekta virzītājspēks bija kopienas ieguldījums, tās locekļiem aktīvi piedaloties ar saviem stāstiem un amatniecības prasmēm. Mākslas darbu radīšanā un videomateriāla veidošanā tika nodrošināta precīza NKM atspoguļošana un saglabāšana nākamajām paaudzēm.

Tradicionālais amatniecības pinums. Avots:
Ekrānšāviņš no [YouTube](#)

Seminārs ar esparto amatniecības ekspertiem. Avots:
Ekrānšāviņš no [YouTube](#)

3. sadala. Stāstījuma veidošana un pielāgošana digitālās saziņas formātā

Satura veidošanas process

Kā tas tiek nodots digitālā formātā?

- ? Audiovizuālais
- 🌐 Video/audio platforma (Youtube)

Projekta laikā tika identificētas divas atšķirīgas lomas: stāstu stāstīšanu vadīja "Avots Zaide" apkaimes asociācijas biedri, savukārt universitātes pētnieki bija atbildīgi par audiovizuālo producēšanu. Tomēr abas grupas cieši sadarbojās mākslas darba radīšanā, kas ļāva veikt bagātīgu prasmju un pieredzes apmaiņu.

Šī sadarbība ļāva skolēniem klātienē iepazīt vietējo amatniecību, gūstot dziļāku izpratni par kopienas kultūras mantojumu. Apkārtnes iedzīvotāji dalījās savos stāstos un tradicionālajās tehnikās, ko skolēni pēc tam digitalizēja ar digitālo mediju palīdzību. Šis process nodrošināja, ka stāsti tika ne tikai saglabāti, bet arī pielāgoti plašākai auditorijai pieejamā formātā.

Strādājot kopā, kopienas locekļi un pētnieki efektīvi apvienoja tradicionālo stāstījumu ar mūsdienīgiem digitālajiem rīkiem, radot saskanīgu un saistošu stāstījumu, kas godina vietējo mantojumu. Šī sadarbības pieeja bagātināja projektu, padarot izveidoto dokumentālo filmu par spēcīgu kopienas nemateriālā kultūras mantojuma atspoguļojumu.

izveidotais mākslas darbs.
Avots: Ekrānšāviņš no [YouTube](#)

3.1. Vietējie iedzīvotāji

Filmas “Raíces” audiovizuālās producēšanas posmā vietējiem iedzīvotājiem bija būtiska, bet pasīvā loma attiecībā uz digitālo rīku izmantošanu, kurus pārvaldīja universitātes pētnieki. Kopienas iedzīvotāji galvenokārt kalpoja kā aptaujātie un informatori, faktiski kļūstot par projekta stāstniekiem. Viņu ieguldījums bija ļoti svarīgs, lai sniegtu dokumentālajai filmai nepieciešamos stāstus un kultūras kontekstu.

Turklāt projektā tika iesaistīti vietējie amatnieki, jo īpaši tie, kas prot strādāt ar esparto zāli. Šie amatnieki nodrošināja praktisku apmācību visiem dalībniekiem, daloties ar savām zināšanām par tradicionālo amatniecību. Šī iesaistīšanās ne tikai bagātināja projekta saturu, bet arī veicināja dziļāku saikni starp dalībniekiem un kopienas mantojumu.

Apvienojot vietējo iedzīvotāju stāstu stāstīšanu ar pētnieku tehniskajām prasmēm, “Raíces” nodrošināja, ka tiek saglabāts kopienas nemateriālais kultūras mantojums. Šī sadarbības pieeja uzsvēra gan tradicionālo zināšanu, gan moderno digitālo rīku nozīmi kultūras mantojuma saglabāšanā. Aktīva kopienas locekļu līdzdalība stāstu stāstīšanā un amatniecības apmācībā uzsvēra viņu neatņemamo lomu projekta panākumos, veicinot piederības sajūtu un lepnumu par savu kultūras mantojumu.

4. sadala. Auditorija un metodoloģija

Mērķauditorija: Vietējā sabiedrība, kultūras mantojuma pētnieki/ profesionāļi.

Sasniedzamība:

Dalīšanās ar stāstiem mērķis:

Saglabāt
tradīcijas

Sociālo
kohēziju

Biežums:

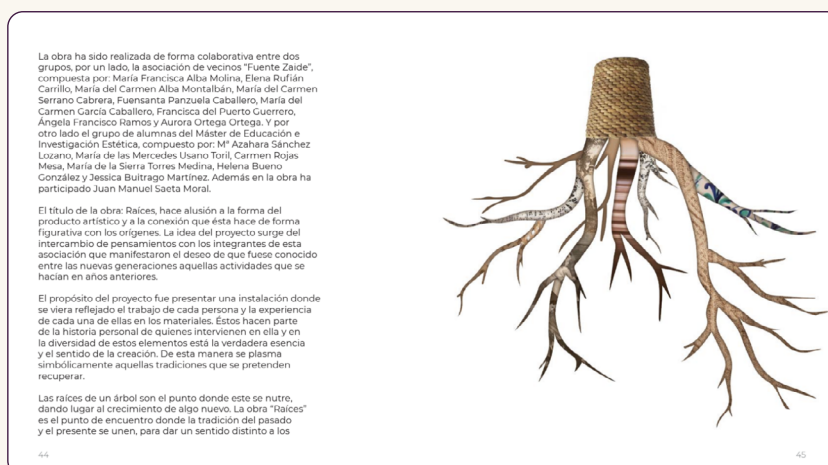
Punktveida aktivitāte

3. Raíces

Sākotnēji “Raíces” audiovizuālā materiāla izplatīšana bija ierobežota - dokumentālā filma tika augšupielādēta tikai vietnē YouTube. Tomēr, neraugoties uz šo zemo skatījumu skaitu un popularitāti tiešsaistē, gan mākslas darbs, gan dokumentālā filma ieguva plašāku ievēribu izstādēs. Šie darbi tika eksponēti trīs izstādēs Spānijā un vienā izstādē Itālijā.

Konkrētāk, tie tika izstādīti Francisco Fernández Laikmetīgās mākslas centrā Torreblascopedro (Haenā), vecajā San Juan de Dios slimnīcā Haenā, Casa de la Cultura Alcaudete (Hānā) un Tempio del Futuro Perduto izstādē Milānā. Šī starptautiskā un nacionālā ekspozīcija ievērojami palielināja projekta atpazīstamību.

Papildus tam tika izdots izstādes katalogs gan drukātā, gan digitālā formātā. Šis katalogs ir papildināts ar fotogrāfijām un stāsta par projekta norisi, sniedzot vizuālu ieskatu par projekta procesu un attīstību. Šāda fizisku izstāžu un digitālās dokumentācijas kombinācija ļāva projektam sasniegt daudzveidīgāku auditoriju un veicināja nemateriālā kultūras mantojuma popularizēšanu atbilstoši tā saglabāšanas mērķim.

Catálogo de las exposiciones. Avots: Gestores del proyecto Raíces

5. sadala. Inovatīvie aspekti

Projekts *"Raíces"* izceļas ar inovatīvu pieeju nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanai un popularizēšanai lauku apvidos, kuriem pašlaik draud izzušana. Kā intervijā uzsvēra Mercedes, "tirgus globalizācija nopietni kaitē vietējai tirdzniecībai un jo īpaši amatniecībai". Šis projekts risina šo problēmu, nodrošinot apdraudēto tradīciju un amatniecības atpazīstamību, kas ir tik ļoti nepieciešama.

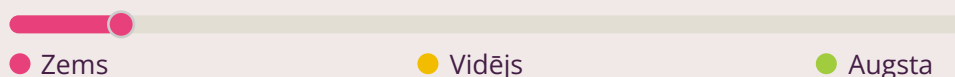
Viens no galvenajiem inovatīvajiem aspektiem ir projekta potenciāls, ka publiskās iestādes var turpināt nepārtrauktu darbību, tādējādi nodrošinot pastāvīgu lauku mantojuma atpazīstamību un izplatīšanu. Ievērojams cēlonis ir arī projekta metodoloģija, ko izmantoja pētnieki no Haenas Universitātes maģistrantūras Pētniecības un estētiskās izglītības nodaļas. Paplašinot savu darbu ārpus universitātes pilsētiņas un sadarbojoties tieši ar lauku kopienām, pētnieki efektīvi risina vietējās vajadzības.

Pētnieku izmantotā sadarbības pieeja ietver mākslinieciskās prakses izmantošanu, lai veicinātu kopienas attīstību un uzlabotu vietējo mantojumu. Tas ne tikai saglabā tradicionālos amatus un stāstījumus, bet arī dod iespēju kopienai iesaistīties procesā. Šāda pieeja nodrošina, ka kopienas kultūras mantojums tiek ne tikai dokumentēts, bet arī aktīvi atdzīvināts un godināts.

Kopumā šis projekts ir piemērs tam, kā akadēmiskajām iestādēm var būt izšķiroša loma nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā, sadarbojoties ar vietējām kopienām un izmantojot inovatīvas, kopīgas metodoloģijas.

6. sadala. letekme

Ietekme uz tūrismu:

Ietekme uz vietējo ilgtspējīgu attīstību:

SDG5.
Dzimumu
līdztiesība

SDG11.
Ilgtspējīgas pilsētas
un kopienas

3. Raíces

Projektam “Raíces” ir bijusi liela ietekme, pateicoties universitātes pētnieku īstenotajai sociālajai mediācijai un kopienai sniegtajai iespējai, izmantojot viņu pašu stāstīto. Aptaujātie bieži minēja, ka projekts ievērojami veicināja grupas pašapziņu, un laika gaitā līdzdalība tajā palielinājās. Sākotnēji projektā piedalījās 10 apkaimes apvienības iedzīvotāji, bet ar laiku to skaits dubultojās, tādējādi uzsverot projekta pozitīvo ietekmi uz kopienas iesaistīšanos un labklājību.

Projekta ietvaros veidotajai dokumentālajai filmai ir būtiska loma vietējā mantojuma saglabāšanā, stāstījumu pielāgošanā un noturības veicināšanā digitālā video formātā. Tas ne tikai palīdz saglabāt un izplatīt nemateriālo kultūras mantojumu, bet tam ir arī tūrisma piesaistes potenciāls. Lai gan precīza ietekme uz tūrismu vēl nav noteikta, projekta inovatīvā pieeja liecina, ka tas varētu būt ļoti izdevīgs, ja to izmantotu tūrisma nozares speciālisti.

Kopumā “Raíces” parāda, kā akadēmiķu un kopienas partnerība var uzlabot kultūras mantojuma saglabāšanu, veicināt kopienas attīstību un potenciāli stimulēt vietējo ekonomiku, izmantojot tūrismu. Projekta panākumi uzsver, cik svarīgi ir dot iespēju vietējām kopienām un pielāgot tradicionālos stāstījumus mūsdienīgiem digitāliem formātiem, lai nodrošinātu plašāku sasniedzamību un ietekmi.

Šis projekts veicināja kopienas labklājību.
Avots: Ekrānšāviņš no [YouTube](#)

4. “Vientos del Tiempo”: mutvārdu tradīciju atdzīvināšana ar teātra un digitālo mediju starpniecību.

1. sadala. levads

1.1. Vispārīga informācija

Iniciatīvas nosaukums:

"Vientos del Tiempo"

Atrašanās vieta:

[Torredonjimeno, Hēna, Andalūzija, Spānija](#)

Rīkotāja nosaukums: Asociācija Vientos del Tiempo

Uzņēmuma veids: Asociācija

Īpašumtiesības: Publiskā

Kontaktinformācija un saziņas informācija:

✉ vientosdeltiempo@gmail.com

🌐 vientosdeltiempo.es

📷 [vientosdeltiempo](https://www.instagram.com/vientosdeltiempo)

📺 [vientosdeltiempo4971](https://www.youtube.com/channel/UCvientosdeltiempo4971)

4. Vientos del Tiempo

“Vientos del Tiempo” ir bezpeļņas asociācija, kas atrodas Torredonjimeno (Haena, Andalūzija, Spānija), pilsētā ar aptuveni 13 000 iedzīvotāju. Asociācija organizē daudzus kultūras pasākumus, kuru centrā ir stāstniecība, izmantojot teātri un performances, lai atdzīvinātu vietējās mutvārdu tradīcijas un popularizētu tās kultūras mantojumu gan vietējā mērogā, gan ārpus tā.

“Vientos del Tiempo” ar stāstniecības palīdzību atdzīvina stāstus, tēlus, paražas un svētkus, bieži vien pārtopot pilsētas ievērojamās personībās, lai izstāstītu un saglabātu viņu dzīvesstāstus. Divas ievērojamākās aktivitātes ir teātra ekskursijas un televīzijas seriāls *“Tiempo de Navidad”* (Ziemassvētku laiks). Abos projektos viņi izmanto digitālos rīkus, lai pārvērstu šos stāstus saistošā audiovizuālā saturā.

Asociācija sniedz ievērojamu ieguldījumu tūrisma veicināšanā Torredonjimeno un citās vietās, kur viņi uzstājas. Radoši apvienojot tradicionālo stāstu stāstīšanu ar mūsdienīgiem digitālajiem medijiem, *“Vientos del Tiempo”* ir būtiska loma reģiona kultūras mantojuma saglabāšanā un godināšanā.

Vientos del tiempo izpildījums *“Una estación para el recuerdo”* 1. konferencē *“Veselīgs naftas tūrisms”*. Avots: Asociācijas [Instagram](#)

1.2. Informācija par iniciatīvu

 Kontaktpersona: Manuel Bueno Lendínez

 Amats: Asociācijas priekšsēdētājs

 Iesaistīto personu skaits:
18 (Vidēja komanda)

 Iesaistīto personu profils:
brīvprātīgie, kopienas locekļi, ārējie partneri

 Iesaistīto personu kvalifikācija/apmācība: tradicionālās zināšanas, zema tehniskā kompetence, akadēmiķi/pētnieki

2. sadala. Iesaistītās NKM apraksts

NKM tips

Mutvārdu tradīcijas un izteiksmes veidi

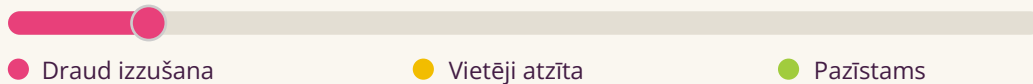

Izpildītājmāksla

Sociālā prakse, rituāli un svētku pasākumi

NKM atzinums:

Kopienas iesaiste NKM identificēšanā un pārvaldībā:

Asociācijas “Vientos del Tiempo” mērķis ir saglabāt un popularizēt vietējo nemateriālo kultūras mantojumu, izmantojot stāstu stāstīšanu un izrādes. Šis mantojums ietver teatralizētus stāstus, kuros piedalās ievērojamas Torredonjimeno personības, pievēršoties tādām tēmām kā darbs, lauksaimniecība un ģimenes tradīcijas. Turklāt, lai veicinātu pilsētas kultūras apmeklējumu, viņi attēlo slavenus spāņu literāros varoņus, piemēram, El Lazarillo de Tormes un Donu Kihotu. Tie saglabā un popularizē arī zidomātus stāstus, kuri glabāti asociācijas biedru kolektīvajā atmiņā.

Šī mantojuma apzināšana un saglabāšana bieži vien izriet no asociācijas prezidenta Manuela Bueno veiktajiem pētījumiem. Nozīmīgs informācijas avots ir viņa 92 gadus vecā māte, kuras atmiņas sniedz vērtīgu ieskatu pilsētas pagātnē. Šī zināšanu nodošana no paaudzes paaudzē uzsver kopienas apņemšanos saglabāt savu kultūras identitāti.

4. Vientos del Tiempo

“Vientos del Tiempo” nodrošina šo stāstu saglabāšanu un nodošanu, izmantojot dažādas metodes. Stāsti tiek nodoti dažādām auditorijām, izmantojot ekskursijas gida pavadībā un audiovizuālus materiālus. Asociācijas biedri ir visu vecumu pārstāvji, kuri nodrošina mantojuma nodošanu no paaudzes paaudzē. Kāds 11 gadus vecs jauniešs minēja, ka viņš ar šiem stāstiem ir iepazinies jau pirms dzimšanas, jo viņa māte grūtniecības laikā piedalījās asociācijas pasākumos.

“Vientos del Tiempo” aktīvi veicina kultūras tūrismu. Ekskursijas gida pavadībā Torredonjimeno un teātra izrādes visā valstī demonstrē pilsētas bagāto kultūras mantojumu. Asociācija sadarbojas ar dažādām valsts tūrisma organizācijām, lai paplašinātu savu darbības lauku un ietekmi. Integrējot stāstniecību ar tūrismu, tās piesaista apmeklētājus un veicina pilsētas vēstures un tradīciju izpratni.

Neskatoties uz to, ka asociācijai trūkst oficiālas apmācības digitālo rīku izmantošanā, tā ir apguvusi digitālo stāstu stāstīšanu, lai sasniegtu plašāku auditoriju. Viņi veido audiovizuālo saturu, lai papildinātu savus teatrālos priekšnesumus, lai gan bieži vien meklē ārēju palīdzību, lai nodrošinātu profesionālākas kvalitātes produkciju. Atzīstot, ka ir nepieciešami uzlabojumi, viņi ir izteikuši vēlmi apgūt videokameras, audioierakstu un mikrofonu lietošanas prasmes, kas uzlabotu digitālā satura kvalitāti un ietekmi.

“Vientos del Tiempo” ir būtiska loma Torredonjimeno nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā un popularizēšanā. Ar stāstu stāstīšanas, performanču un digitālo mediju palīdzību viņi nodrošina, ka par pilsētas bagātajām tradīcijām tiek informēta gan vietējā, gan globālā auditorija. Viņu līdzdalības pieeja, paaudžu iesaistīšanās un apņemšanās veicināt kultūras tūrismu padara viņus par būtisku spēku kopienas kultūras identitātes saglabāšanā un godināšanā.

Ekrānšāviņš no video *“Érase una vez, Torredonjimeno un pueblo de cuentos”* (Reiz Torredonjimeno bija stāstu pilsēta). Avots: Ekrānšāviņš no [YouTube](#)

3. sadala. Stāstījuma veidošana un pielāgošana digitālās saziņas formātam

Satura veidošanas process

Kā tas tiek nodots digitālā formātā?

Audiovizuāls

Video/audio platforma (Youtube), sociālie tīkli (Instagram, Facebook...).

“Vientos del Tiempo” radošo procesu galvenokārt vada asociācijas prezidents. Viņš ierosina lielāko daļu projektu, piedāvājot idejas, kuras pēc tam viņš izpēta un uzraksta. Apkopojot informāciju, viņš bieži sadarbojas ar citiem asociācijas biedriem un dažkārt piesaista arī vietējos ekspertus. Priekšsēdētājs uzsver, ka ir svarīgi konsultēties ar speciālistiem, lai nodrošinātu stāstījumu precizitāti un ticamību.

Turklāt, lai bagātinātu saturu, viņš izmanto dažādus avotus, tostarp grāmatas un digitālos materiālus. Šis rūpīgais izpētes process ir ļoti svarīgs, lai radītu autentiskus un saistošus stāstus, kas atspoguļo Torredonjimeno kultūras mantojumu.

Kad stāstījumi ir izstrādāti, asociācija tos pielāgo digitālajiem saziņas formātiem. Tas ietver stāstu pārveidošanu audiovizuālā saturā, izmantojot digitālos rīkus, lai radītu videoklipus un ierakstus. Lai gan asociācijai trūkst formālas apmācības šo rīku izmantošanā, viņi strādā intuitīvi un meklē palīdzību, lai iegūtu profesionālākas kvalitātes rezultātu. Šāda pieeja nodrošina, ka bagātīgais kultūras mantojums tiek saglabāts un ar to var iepazīties plašāka auditorija, veicinot gan vietējo iedzīvotāju iesaisti, gan kultūras tūrismu.

Ekrānšāviņš no video “Parte 3 Tiempos de Navidad” (“Part 3 Tiempos de Navidad Christmas Times”). Avots: Ekrānšāviņš [YouTube](#)

4. Vientos del Tiempo

3.1. Vietējie iedzīvotāji

Asociācijā ir 18 galvenie biedri, kuri veic dažādus uzdevumus organizācijā. Tomēr tās darbībā ir iesaistīti arī daudzi ārējie dalībnieki, kuri sniedz daudzveidīgu ieguldījumu. Sagatavojot stāstījumus, asociācijas prezidents Manuels Bueno bieži sadarbojas ar zinošām personām un speciālistiem attiecīgajā jomā. Piemēram, veidojot vietējā mākslinieka-surreālista portretu, viņi meklēja detalizētu informāciju no mākslinieka ģimenes, lai nodrošinātu precīzu atainojumu. Šī sadarbība attiecas arī uz audiovizuālā satura veidošanu, kur viņi paļaujas uz digitālo un tehnoloģisko rīku ekspertiem.

Asociācija darbojas dažādu grupu tīklā, tostarp tūrisma, reliģisko un feminisma asociāciju ietvaros. Viņi uztur komunikāciju ar sociālajiem aģentiem un valsts iestādēm, no kurām pēdējos divus gadus ir saņēmuši finansiālu atbalstu. Šis plašais tīkls atbalsta viņu iniciatīvas un paplašina to ietekmi.

4. sadala. Auditorija un metodoloģija

Publiskā alvo:

tūristi/apmeklētāji, Vietējā kopiena

Dalīšanās ar stāstiem mērķis:

Saglabāt
tradīcijas

Veicināt
tūrisma

Sasniedzamība:

● Zems ● Vidējs ● Augsta

Biežums:

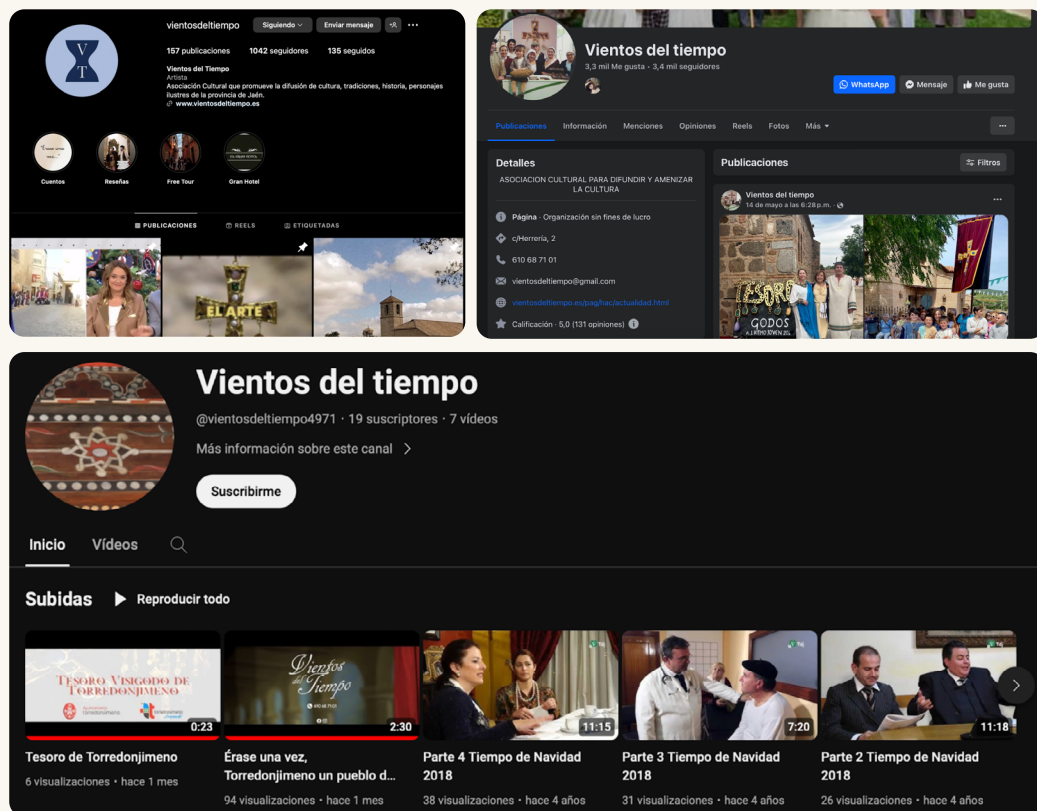
Pastāvīga darbība

Asociācija savu digitālo stāstu saturu izplata, izmantojot dažādus kanālus, galveno uzmanību pievēršot sociālajiem medijiem. Galvenā platforma ir Facebook, kuru pārvalda asociācijas prezidents, un tajā tiek publicēts aptuveni viens ieraksts dienā. Tiek izmantots arī Instagram, jo īpaši jaunāko biedru vidū, kuriem ir lielāka kontrole pār šo sociālo tīklu. YouTube kalpo kā papildu kanāls, lai gan mazākā mērā.

Tīmekļa vietne netiek plaši izmantota izplatīšanai, jo to izstrādājusi piesaistīta persona, ar kuru viņiem nav tieša kontakta. Jaunākie biedri izstrādā korporatīvā tēla un reklāmas skrejlapu dizainu, nodrošinot vienotu vizuālo identitāti visās platformās.

Informācija tiek nodota arī tuvākajiem kontaktiem un vietējām iestādēm, izmantojot WhatsApp saziņas vietni un e-pastu. Ārējiem kanāliem ir nozīmīga loma informācijas izplatīšanā. Piemēram, nesen ar viņiem sazinājās diviem TikTok influenceriem, lai ierakstītu teatralizētu apmeklējumu. Video ar vienu no viņu priekšnesumiem kļuva par populārāko tēmu Twitter tīklā.

Turklāt viņi veic arī ne-digitālu izplatīšanu, izmantojot drukātas skrejlapas, katalogus un publikācijas. Šīs daudzveidīgās metodes nodrošina, ka saturs sasniedz plašu auditoriju, popularizējot Torredonjimeno kultūras mantojumu gan tiešsaistē, gan bezsaistē

Asociācijas sociālo mediju profilu ekrānšāviņi

5. sadala. Inovatīvie aspekti

Iniciatīvu “Vientos del Tiempo” raksturo divi galvenie inovatīvie aspekti. Pirmkārt, tā ir vērsta uz zaudētu un aizmirstu stāstu atgūšanu, bieži uzsverot sociālus jautājumus, piemēram, dzimumu līdztiesību. Viens no spilgtākajiem piemēriem ir ciema vecmātes dzīvesstāsta dramatizējums, kura ir svarīga, taču dzimuma dēļ nepamanīta personība pilsētas vēsturē. Šis teatralizētais veltījums godina viņas ieguldījumu un pievērš uzmanību sieviešu vēsturiskajai lomai kopienā.

Otrkārt, šī iniciatīva izceļas ar jaunākās paaudzes iesaisti kultūras un nemateriālajā mantojumā. Viņu sadarbība ar TikTok influenceriem, lai ierakstītu teatralizētus apmeklējumus, ir lielisks piemērs viņu novatoriskajai pieejai. Turklāt asociācija savos stāstījumos aktīvi iesaista sociālajos plašsaziņas līdzekļos atpazīstamas personības. Piemēram, viņi attēloja “Hermanas del Baptisterio Romano”, Spānijas sociālajos plašsaziņas līdzekļos populāras personas, lai stāstītu par Lielās nedēļas vēsturi Torredonjimeno.

4. Vientos del Tiempo

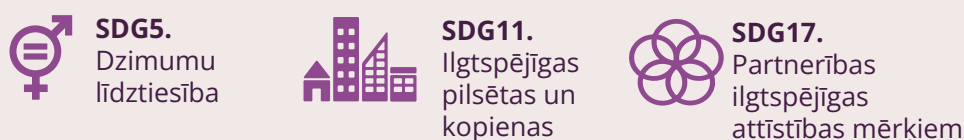
Šīs inovatīvās stratēģijas ne tikai saglabā un popularizē vietējo mantojumu, bet arī nodrošina tā atbilstību mūsdienu auditorijai, pārvarot plaisu starp tradīcijām un mūsdienīgumu. Apvienojot vēsturisko stāstījumu ar mūsdienīgu digitālo iesaistīšanos, "Vientos del Tiempo" efektīvi atdzīvina Torredonjimeno kultūras ainavu.

6. sadala. Ietekme

Ietekme uz tūrismu:

Ietekme uz vietējo ilgtspējīgu attīstību:

"Vientos del Tiempo" prezidents Manuels Bueno (Manuel Bueno) stāsta, ka asociācijas galvenais mērķis jau kopš tās dibināšanas brīža ir pārvērst Torredonjimeno par pievilcīgu un tūristiem pievilcīgu galamērķi. Kopš asociācijas reģistrācijas 2008. gadā pilsēta patiešām ir guvusi valsts mēroga tūristu interesi. Asociācijas rīkotās teatralizētās ekskursijas un dažādas aktivitātes, ko pastiprina audiovizuālais saturs sociālajos plašsaziņas līdzekļos, piesaista simtiem tūristu no visas valsts.

"Vientos del Tiempo" organizē pasākumus katru nedēļas nogali, un katrā pasākumā piedalās vidēji 20-50 dalībnieku. Šī pastāvīgā iesaistīšanās uzsver asociācijas nozīmīgo lomu Torredonjimeno tūrisma nozares atdzīvināšanā. Iniciatīva ne tikai saglabā un popularizē vietējo mantojumu, bet arī ilgtspējīgi stimulē lauku ekonomiku, veicinot regulētu ne masveida tūrismu.

Viņu centieni ir veicinājuši dziļāku pilsētas mantojuma apzināšanos, sekmējot tās ekonomisko un kultūras dzīvotspēju. Asociācijas ietekme sniedzas tālāk par tūrisma jomu, bagātinot sabiedrību un nodrošinot nemateriālā kultūras mantojuma nepārtrauktu nozīmību.

4. Vientos del Tiempo

Reklāmas skrejlapa teatralizētai ekskursijai.
Avots: Asociācijas prezidents

Attēls no teatralizētas ekskursijas.
Avots: Asociācijas prezidents

3. nodaļa:

Digitālie rīki pieejamībai un iesaistei

5. Nemateriālā kultūras mantojuma atspoguļošana: sabiedrības informētības palielināšana ar QR kodiem

1. sadala. Ievads

1.1. Vispārīga informācija

Iniciatīvas nosaukums:

Nemateriālā mantojuma apzināšana

Atrašanās vieta: [Nīderlande](#)

Rīkotāja nosaukums: Nīderlandes Nemateriālā kultūras mantojuma centrs

Uzņēmuma veids: Zināšanu centrs

Īpašumtiesības: NVO

Kontaktinformācija un saziņas informācija:

✉ KIEN@openluchtmuseum.nl

🌐 www.immaterieelerfgoed.nl/en/spotten

f www.facebook.com/profile.php?id=100064709644959

📷 [imaterieelerfgoed](https://www.instagram.com/imaterieelerfgoed)

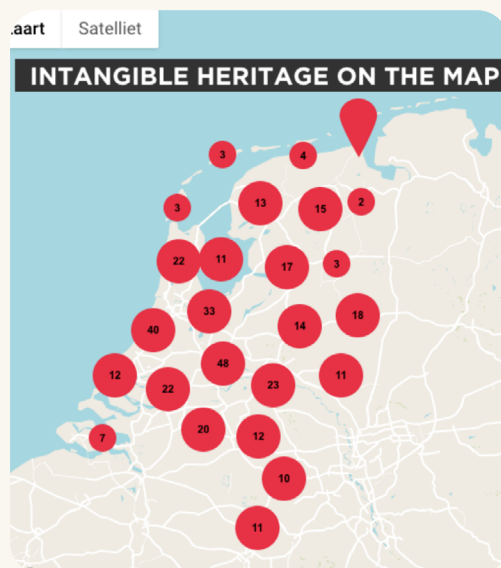
📺 www.youtube.com/@imaterieelerfgoedspotten659

5. Descubrir el patrimonio inmaterial

Nīderlandes Nemateriālā kultūras mantojuma centrs, kas pārstāv Izglītības, kultūras un zinātnes ministriju (OCW, saīsinājums holandiešu valodā), īsteno UNESCO Konvenciju par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu Nīderlandē. Viens no galvenajiem pienākumiem, kas izriet no šī līguma, ir izveidot valsts nemateriālā kultūras mantojuma uzskaiti. Centrs atbalsta kopienas, grupas un individuus nemateriālā mantojuma saglabāšanā nākamajām paaudzēm. Šis atbalsts ietver palīdzību mantojuma reģistrēšanā vienotā tīklā, Nemateriālā kultūras mantojuma uzskaites reģistrā Nīderlandē un ledvesmojošu saglabāšanas piemēru reģistrā. Tā piedāvā arī kursus un mācības par saglabāšanas praksi, saglabāšanas plānu izstrādi un izpratnes veicināšanu par nemateriālā mantojuma nozīmi. Sākot ar 2024. gada sākumu, valsts uzskaitē būs iekļauti aptuveni 200 nemateriālā mantojuma elementi.

Zīme "Pamanīt nemateriālo mantojumu".
Avots: iniciatīvas [tīmekļa vietne](#)

Nīderlandes Nemateriālā mantojuma zināšanu centra Interaktīvā karte. Avots: Nīderlandes Nemateriālā kultūras mantojuma centra [tīmekļa vietne](#)

"Nemateriālā mantojuma pamanīšana" ir projekts, kura mērķis ir veicināt sabiedrības izpratni par nemateriālo kultūras mantojumu (NKM) Nīderlandē, izmantojot QR kodus, kas izvietoti attiecīgajās vietās. Šī iniciatīva ļauj reģionu, ciemu vai pilsētu apmeklētājiem atklāt vietējo nemateriālo mantojumu. Kā piemērus var minēt Sint Maartena svētkus Utrehtā, dzīvzogu pīšanu dabas rezervātos un ziemas viduslaiku ragu pūšanu Gelderlandē, tos visus var iepazīt, izmantojot ar QR kodiem aprīkotas zīmes.

1.2. Informācija par iniciatīvu

 Kontaktpersona: Susanne Bergwerff-Verburg

 Amats: Zināšanu attīstības koordinators

 Iesaistīto personu skaits: Liela komanda

 Iesaistīto personu profils: Personāls, brīvprātīgie, pētnieki, kopienas iedzīvotāji, ārējie partneri.

 Iesaistīto personu kvalifikācija/apmācība: tradicionālās zināšanas, akadēmiķi/pētnieki, muzeju speciālisti, tehniskie eksperti, tēcnicos

2. sadala. Iesaistītās NKM apraksts

NKM tips

Sociālā prakse, rituāli un svētku pasākumi

Izpildītājmāksla

Mutvārdu tradīcijas un izteiksmes veidi

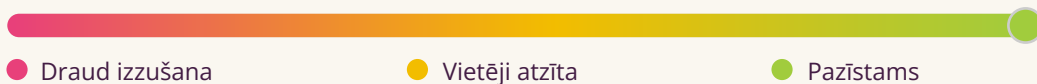

Tradicionālā amatniecība

Zināšanas un prakses par dabu un Visumu

NKM atzinums:

Kopienas iesaiste NKM identificēšanā un pārvaldībā:

Kopš 2019. gada Nīderlandes Nemateriālā mantojuma zināšanu centrs sadarbojas ar mantojuma kopienām projektā “Nemateriālā mantojuma atspoguļošana”, izvietojot zīmes ar QR kodiem visā valstī. Sākotnēji projekts sākās ar atklātu aicinājumu pieteikt “vietas”. Tomēr kopš tā laika procedūra ir attīstījusies. Tagad kopienu locekļi vispirms tiešsaistē piesaka savu nemateriālo kultūras mantojumu (NKM) Zināšanu centram, kas šim nolūkam ir izstrādājis īpašu procedūru un veidlapas. Sīkāka informācija par procedūru ir pieejama [tiešsaistē](#).

Kad NKM ir iekļauts sarakstā, kopienas locekļi var pieteikties, lai viņu mantojums tiktu iekļauts kā QR koda atrašanās vieta. Nacionālajā uzskaitē iekļautās kopienas lemj par savu dalību, izstrādā savu NKM vietas lapu, izvēlas fotogrāfijas, vietas un raksta tekstus. Tās piedalās arī īsa video veidošanā un izieto zīmes populārās tūrisma vietās. Zināšanu centrs uzrauga QR koda vietu izplatību un iepazīstināto NKM daudzveidību.

“Spot Nemateriālais mantojums” QR koda vietne Corso, Overeiselas provincē, par [Sint Jans klooster](#) parādi. Avots: iniciatīvas [timekļa vietne](#).

5. Descubrir el patrimonio inmaterial

Viens no QR koda atrašanās vietas piemēriem ir Kampena - vecpilsēta Overeiselas provincē, kas agrāk bija Hanzas savienības biedrs. Šeit apmeklētāji var uzzināt par tradīciju, kas ir vairāk nekā 100 gadus sena un ko izmanto Jaunā gada sagaidīšanai. Metāla piena kannas, kas piepildītas ar karbīdu un ūdeni, tiek aizdedzinātas, un spiediena palielināšanās rezultātā to vāki izšaujas. Šī no paaudzes paaudzē pārmantotā tradīcija liecina, ka Jaunā gada vakarā izsprāgst simtiem skārdeņu. Kampenas strēlnieku gilde šo tradīciju 2023. gadā veiksmīgi iekļāva nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā. Īss [video vietnē YouTube](#) sniedz pārskatu un izceļ kopienas iesaistīšanos.

Piena kannu šaušanas tradīcija Kampenē. Avots: iniciatīva [tīmekļa vietnē](#)

3. sadala. Stāstījuma veidošana un pielāgošana digitālās saziņas formātā

Satura veidošanas process

Kā tas tiek nodots digitālā formātā?

- Audiovizuālais, multimediju, kartēšana
- Tīmekļa vietnē, video/audio platforma (Youtube)

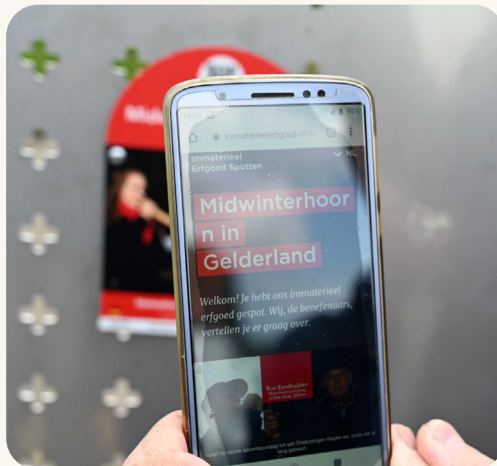
Zināšanu centrs sāk ar pamata scenārija izstrādi, kurā ir izklāstīta būtiskākā informācija, kas jāiekļauj stāstījumā. Tomēr kopiena var patstāvīgi izlemt, kurš stāstīs stāstu, kas parādīsies vizuālajā materiālā un kāds saturs tiks izmantots, tostarp jebkādi jau esošie kadri.

Zināšanu centram ir ļoti svarīgi, lai galīgais stāstījums, kas tiek piedāvāts sabiedrībai, ietvertu stāstītāja personīgo pieredzi, kas izteikta viņa paša vārdiem.

Kā apgalvo Sūzanna Bergverfa-Verburga, “svarīga ir nevis NKM vēsture, bet gan iesaistīto cilvēku pieredze.”

Galaprodukts sastāv no vairākiem komponentiem:

- **Descripción escrita:** Detalizēts, ar fotogrāfijām un anekdotēm ilustrēts stāsts par nemateriālo kultūras mantojumu (NKM).
- **InApmācība sobre la comunidad:** Informācija par NKM iesaistīto kopienu.
- **Video:** Videoklips ar personisku stāstījumu, kas saistīts ar NKM, izceļot stāstītāja pieredzi un atziņas.

“Spot Imaterial Heritage” digitālais saturs.
Avots: iniciatīva [tīmekļa vietne](#).

Šāda pieeja nodrošina, ka stāstījums ir gan autentisks, gan saistošs, sniedzot bagātīgu, personisku skatījumu uz NKM, kas rezonē ar auditoriju.

3.1. Vietējie iedzīvotāji

Nīderlandes Nemateriālā kultūras mantojuma centra projektā “Nemateriālā kultūras mantojuma apzināšana” dažādos līmeņos aktīvi iesaistās aptuveni 35 vietējās kopienas. Šī augšupejošā pieeja ļauj kopienām uzņemties atbildību un aktīvi piedalīties visā procesā.

Iesaistīšanās līmeņi un modeļi

- **Lēmumu pieņemšana:** Vietējie iedzīvotāji izlemj, vai viņi vēlas piedalīties projektā. Viņi izstrādā savu nemateriālā mantojuma apzināšanas lapu, izvēlas fotogrāfijas, nosaka galvenās vietas un raksta pavadošos tekstus.
- **Satura izveide:** Kopienas sniedz ieguldījumu īsā videomateriāla veidošanā, nodrošinot, ka tajā ir iekļauta personīgā pieredze, kas saistīta ar nemateriālo kultūras mantojumu (NKM). Tās izvēlas, kurš stāstīs stāstu un kas parādīsies vizuālajā attēlojumā, dažkārt izmantojot jau esošos kadrus.
- **Īstenošana:** Kopienas locekļi izvieto zīmes ar QR kodiem vietās, par kurām viņi zina, ka tās bieži apmeklē tūristi. Šī praktiskā iesaistīšanās nodrošina, ka saturs ir autentisks un nozīmīgs vietējiem iedzīvotājiem.

Zināšanu centrs sniedz praktisku un finansiālu atbalstu kopienām. Tas nodrošina, ka galīgais stāstījums ir labi noformēts un pieejams plašai sabiedrībai. Tas ietver sākotnējā scenārija sagatavošanu un tehniskās un finansiālās palīdzības sniegšanu visā projekta gaitā.

5. Descubrir el patrimonio inmaterial

Kopienas līdzdalība ir ļoti aktīva. Dalībnieki ir līdzautori, nevis pasīvi intervētāji vai auditorijas locekļi. Viņi sniedz būtisku ieguldījumu stāstījuma veidošanā, sākot no lēmumu pieņemšanas līdz īstenošanai, nodrošinot, ka viņu nemateriālais mantojums ir precīzi un autentiski atspoguļots.

4. sadala. Auditorija un metodoloģija

Publiskā alvo:
tūristi/apmeklētāji

Sasniedzamība:

Dalīšanās ar stāstiem mērķis

Biežums:
Pastāvīga darbība

Šīs iniciatīvas mērķis ir saglabāt tradīcijas, paražas un amatus, vienlaikus veicinot tūrismu un palielinot apmeklētāju skaitu. Tā ir pastāvīga aktivitāte, kas paredzēta, lai iesaistītu plašu auditoriju, izmantojot digitālo stāstu stāstīšanu.

Apmeklētāji var skenēt QR kodus, kas izvietoti dažādās NKM vietās, lai piekļūtu vietējam nemateriālajam kultūras mantojumam veltītai tiešsaistes videi. Pilsētās tā varētu izcelt svētkus, bet lauku reģionos - ar dabu saistītas tradīcijas. Tiešsaistes vide sniedz visaptverošu ievadu par mantojumu, tostarp īsu videoklipu, pamatinformāciju un vēsturisku informāciju, kā arī noskaņu fotogrāfijas. Tajā ir uzskaitītas arī interesantas vietējās vietas, piemēram, nemateriālajam mantojumam veltīti muzeji.

Informācija ir pieejama holandiešu, angļu un vācu valodā, padarot to pieejamu plašai auditorijai, tostarp ārvalstu apmeklētājiem. Šī daudzvalodu pieeja nodrošina, ka stāsti sasniedz plašāku auditoriju, veicinot kultūras izpratni un novērtēšanu.

Visi videoieraksti, ko izveidojušas iesaistītās kultūras mantojuma kopienas, ir pieejami saistītajā [YouTube kanālā](#) nodrošinot vieglu piekļuvi bagātīgam kultūras stāstu klāstam. Šī digitālā platforma ne tikai saglabā šos stāstus, bet arī ļauj tos nepārtraukti kopīgāt un izplatīt, iesaistot gan vietējos iedzīvotājus, gan tūristus Nīderlandes bagātajā kultūras ainavā.

Visitante escaneando el código QR en un punto PCI. Avots: [Documento "Dalība nemateriālā mantojuma apzināšanā"](#).

5. sadala. Inovatīvie aspekti

Iniciatīvā “Nemateriālā mantojuma apzināšana” tiek izmantoti vairāki inovatīvi paņēmieni, lai padarītu nemateriālo kultūras mantojumu (NKM) sabiedrībai ļoti pieejamu un saistošu.

- **QR koda integrācija:** QR kodu izmantošana vietās, kur atrodas vai notiek NKM, ir īpaši inovatīva. Šī metode ļauj apmeklētājiem uzreiz piekļūt bagātīgai informācijai par mantojumu, vienkārši skenējot kodu ar viedtālruni. Šī pieeja novērš plaisu starp fiziskajām mantojuma vietām un digitālo stāstu stāstīšanu, padarot NKM viegli pieejamu plašai auditorijai.
- **Kopīga naratīva veidošana:** Lai gan pašas stāstīšanas metodes, iespējams, nav revolucionāras, vietējās kopienas, profesionāla teksta autora un producentu kompānijas sadarbība ir ievēribas cienīga. Zināšanu centrs izstrādā stāstījuma scenārija pamatu, ko kopiena pēc tam papildina ar personīgiem stāstiem un pieredzi. Tas nodrošina, ka galīgais stāstījums ir gan profesionāls, gan autentisks, atspoguļojot mantojuma patieso būtību.
- **Augstas kvalitātes produkcija:** Profesionāla uzņēmuma iesaistīšana nodrošina, ka videoklipi ir labi sagatavoti, uzlabojot satura vispārējo kvalitāti un pievilcību. Turklāt privāts fonds palīdz segt izmaksas, tādējādi demonstrējot veiksmīgu publiskā un privātā sektora sadarbības modeli.
- **Visaptveroša un daudzvalodu piekļuve:** QR kodos sniegtā informācija ir pieejama holandiešu, angļu un vācu valodā, padarot to pieejamu gan vietējiem, gan ārvalstu apmeklētājiem. Šī daudzvalodu pieeja paplašina iniciatīvas sasniedzamību un ietekmi, veicinot labāku kultūras izpratni un novērtēšanu.

Kopumā tehnoloģiju integrācija ar kopienas sadarbību un profesionāliem ražošanas standartiem padara šo iniciatīvu par lielisku piemēru mūsdienīgai mantojuma saglabāšanai un izplatīšanai.

6. sadala. Ietekme

Ietekme uz tūrismu:

● Zems

● Vidējs

● Augsta

Ietekme uz vietējo ilgtspējīgu attīstību:

SDG9.

Industrija, inovācijas
un infrastruktūra

SDG11.

Ilgtspējīgas pilsētas
un kopienas

5. Descubrir el patrimonio inmaterial

Ar QR kodiem marķējot NKM objektus, projekts palīdz novērst šo kultūras dārgumu izdzišanu un palielina apmeklētāju interesi par to iepazīšanu. Šāda iesaistīšanās darbojas kā stimuls kopienām turpināt saglabāt savu mantojumu.

Lai gan teritoriālā elastība un lauku attīstība Nīderlandes kontekstā nav būtiski jautājumi, QR "spot" projekts ir būtiski veicinājis kultūras tūrisma. Tas izgaismo nemateriālo kultūras mantojumu, kas citādi varētu palikt tūristu nepamanīts, jo īpaši tos mantojuma pasākumus, kas notiek tikai reizi gadā un kuru sagatavošanas darbi bieži vien ir paslēpti no sabiedrības acīm.

Lai gan iniciatīvas sociālā un ekonomiskā ietekme nav oficiāli novērtēta, projekta potenciālie ieguvumi ir acīmredzami. Sociālā ietekme ir būtiska, jo NKM jau ir jābūt dinamiskam un aktīvam sabiedrībā, lai kvalificētos QR koda vietai. Tomēr ekonomiskā ietekme ir iespējama, jo pieaugoša atpazīstamība par NKM var piesaistīt vairāk apmeklētāju. Tas var izraisīt ilgāku uzturēšanos, atkārtotus apmeklējumus un lielākus izdevumus vietējos uzņēmumos, piemēram, restorānos, bāros un naktsmītnēs.

Kopumā iniciatīva "Nemateriālā mantojuma apzināšana" veicina kultūras tūrisma un atbalsta nemateriālā kultūras mantojuma dzīvotspēju, padarot to pieejamāku un saistošāku sabiedrībai.

Papildu informācija

- Videoklipu piemēri, kas atrodami tīmekļa vietnē <https://www.youtube.com/@imaterieelerfgoedspotten659>
- Vēl viens NKM projekts sadarbībā ar Nīderlandes Brīvdabas muzeju: CraftsLab. Skatīt [CASE - Frank Hemeltjen: Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland - CraftsLab \(NL\)](#), kurā šī iniciatīva ir izskaidrota, tāpat kā turpmāk minētajā dokumentā.

Museum: Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland / Nederlands Openluchtmuseum

Location: Arnhem, the Netherlands
Project name: CraftsLab (AmbachtenLab)
Keywords: capacity building, participation

The Dutch Open Air Museum is located in Arnhem, and reflects Dutch daily life from 1900 up to approximately 1970 in exhibits of traditional housing, clothing, traditions, crafts, and subsistence activities. In 2018 the Dutch Centre for Intangible Cultural Heritage (Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland) collaborated with the Dutch Open Air Museum to create the CraftsLab (AmbachtenLab). This CraftsLab provides a meeting space and experimental platform for craftspeople to meet artists, designers and crafts students. This interaction allows for exploring the possibilities of particular crafts, how various techniques derived from the crafts can function and have their place in today's world, and often give rise to ideas for innovation.

These interactive processes are filmed and photographed, and eventually displayed in the museum. Rather than showing finished products or heritage trajectories, these displays are intended to be starting points for discussion. Visitors are invited to walk along at certain times, and to join in the reflection. Because the CraftsLab is embedded in the Dutch Open Air Museum, this creates a unique context for the worlds of ICH and museums to meet. The craftspeople, artists, designers and students often work with museum staff who offer additional historical expertise on traditional housing, crafts, clothing, et cetera. Adopting the museum's framework for exploring the innovation of traditional crafts in contemporary settings, the CraftsLab succeeds in establishing strong links between the past, the present and the future. In 2019, the Dutch Centre for Intangible Cultural Heritage started the CraftsLab project in several other crafts related museums in the Netherlands.

© Marcus Gierman, Marcus Gierman

Fotogrāfija ar Mike Bink

6. Nacionālais holokausta muzejs: digitālā stāstniecība vēstures saglabāšanai

1. sadala. Ievads

1.1. Vispārīga informācija

Iniciatīvas nosaukums: Museo Nacional del Holocausto

Atrašanās vieta: [Amsterdamā, Nīderlande](#)

Rīkotāja nosaukums: Jewish Historical Quarter Foundation

Uzņēmuma veids: Muzejs

Īpašumtiesības: Privāts

Kontaktinformācija un saziņas informācija:

✉ service@jck.nl

🌐 <https://jck.nl/en/location/national-Holocaust-museum>

<https://jck.nl/en/>

f <https://www.facebook.com/joSDGcultureelkwartier>

📷 <https://www.instagram.com/joSDGcultureelkwartier/>

6. El Museo Nacional del Holocausto

Nacionālais holokausta muzejs, tika atvērts 2024. gada martā. Tā ir daļa no Ebreju kultūras kvartāla fonda Amsterdamā blakus Ebreju muzejam, Portugāles sinagogai un Hollandsche Schouwburg muzejam. Veltīts stāstam par holokaustu, kura laikā no 140 000 Nīderlandes ebreju tika izsūtīti aptuveni 107 000, no kuriem izdzīvoja tikai 5200. Muzejs atrodas bijušajā bērnodārzā, kas no 1942. gada oktobra kalpoja kā Hollandsche Schouwburg piebūve, kur ebreju bērni gaidīja izsūtīšanu atsevišķi no saviem vecākiem.

Muzejs sniedz visaptverošu stāstījumu par nacistu veiktajām ebreju vajāšanām un slepkavībām Nīderlandē. Tas ir pirmais muzejs, kas aptver visas valsts ebreju vajāšanas vēsturi. Ekspozīcijas iepazīstina ar ebreju ikdienas dzīvi pirms Otrā pasaules kara un tā laikā, atbrīvošanu un pēckara piemiņas kultūru.

Nacionālais holokausta muzejs izmanto digitālo stāstu stāstīšanu, lai pārliecinoši stāstītu par holokausta vēsturi. Šis paņēmieni tiek kombinēti ar fiziskiem eksponātiem, piemēram, fotogrāfijām, sadzīves priekšmetiem, vēstulēm un apģērbiem. Digitālā stāstu stāstīšana papildina šos priekšmetus ar personiskiem stāstiem, padarot informāciju apmeklētājiem saistošāku un atmiņā paliekošāku.

Personisku stāstu izmantošana, kas saistīti ar konkrētiem priekšmetiem vai notikumiem, palīdz apmeklētājiem veidot dziļāku saikni ar eksponātiem. Šī metode, kas apvieno digitālos plašsaziņas līdzekļus ar taustāmiem vēstures priekšmetiem ir paraugs citām kultūras mantojuma iniciatīvām, demonstrējot, kā personiskie stāsti var uzlabot vēsturiskās informācijas ietekmi un saglabāšanu.

Fotogrāfija ar Mike Bink

1.2. Informācija par iniciatīvu

 Kontaktpersona: Mick Groeneveld

 Iesaistīto personu profils: Personāls, brīvprātīgie

 Amats: Mārketinga un komunikācijas vadītājs

 Iesaistīto personu kvalifikācija/apmācība: akadēmiķi/pētnieki, muzeju speciālisti, tehniskie eksperti

 Iesaistīto personu skaits: Vidēja komanda

2. sadala. Iesaistītās NKM apraksts

NKM tips N/A

NKM atzinums: N/A

Kopienas iesaiste NKM identificēšanā un pārvaldībā:

Lai gan pats holokausts netiek uzskatīts par nemateriālo kultūras mantojumu (NKM), Amsterdamas Nacionālais holokausta muzejs ir spilgts piemērs tam, kā digitālo stāstu stāstīšanu var izmantot, lai efektīvi vēstītu par vēsturi. Šī pieeja var sniegt vērtīgu ieskatu NKM iniciatīvās, kuru mērķis ir saglabāt un nodot NKM.

Muzeja vērtība sabiedrībai sniedzas pāri ebreju kopienas robežām un aptver visu cilvēci. Tas kalpo kā aizkustinošs atgādinājums par holokausta zvērībām un izdzīvojušo cilvēku izturību. Muzeja izmantotie personiskie stāsti un digitālie plašsaziņas līdzekļi palīdz apmeklētājiem veidot saikni ar šo vēsturi dziļi personiskā līmenī, veicinot lielāku izpratni un empātiju.

Šī metode nodrošina, ka holokausta personiskie aspekti netiek zaudēti laika gaitā. Ierakstot šos stāstus, muzejs veido paliekošu arhīvu, kas būs pieejams nākamajām paaudzēm, nodrošinot, ka holokausta mācība paliek aktuāla.

6. El Museo Nacional del Holocausto

Muzeja pieeja ir balstīta uz līdzdalību, iesaistot holokaustā izdzīvojušos un viņu ģimenes stāstīšanas procesā. Izdzīvojušie dalās ar savu personīgo pieredzi, kas pēc tam tiek integrēta muzeja ekspozīcijās. Šis kopīgais darbs nodrošina, ka stāstījumi paliek autentiski un ar cieņu pret tiem, kas piedzīvojuši šos notikumus.

Nacionālā holokausta muzeja digitālās stāstu stāstīšanas izmantošana var kalpot par paraugu NKM iniciatīvām. Integrējot personiskos stāstus ar digitālajiem plašsaziņas līdzekļiem, NKM projekti var radīt pārliecinošus un atmiņā paliekošus stāstus, kas izraisa rezonansi sabiedrībā. Šāda pieeja ļauj atkārtot stāstu stāstīšanu un plašu izplatīšanu tīmekļa vietnēs, podkāstos un citos digitālajos formātos, sasniedzot plašāku auditoriju, ne tikai klātienēs apmeklētājus

Izmantojot personiskos stāstījumus un digitālos rīkus, NKM iniciatīvas var nodrošināt NKM saglabāšanu un nodošanu saistošā, pieejamā un iedarbīgā veidā. Šī metode ne tikai saglabā mantojumu, bet arī bagātina kultūras tūrisma pieredzi, padarot vēsturi un tradīcijas apmeklētājiem saistošākas un nozīmīgākas.

3. sadala. Stāstījuma veidošana un pielāgošana digitālās saziņas formātam

Piemērs ar "Forget me not", fotogrāfija: Maiks Binks

Satura veidošanas process

Kā tas tiek nodots digitālā formātā?

? Audiovizuālais, multimediju

🌐 Izstāde uz vieta, tīmekļa vietnē, video/audio platforma (Youtube, Spotify...)

Nacionālais holokausta muzejs izmanto izvērstas intervijas, lai radītu autentiskus digitālus stāstus. Muzeja komunikācijas vadītājs Miks Groenevelds paskaidroja, ka šīs intervijas ilgst vismaz trīs stundas, no kurām tiek izveidots 3-4 minūšu garš stāsts. Šāda pieeja ļauj stāstītājiem dabiski dalīties pieredzē, neuztraucoties par struktūru, tādējādi nodrošinot, ka stāstījums paliek paties. Šo interviju vadīšanai un pilnveidošanai tiek piesaistīti profesionāli intervētāji un redaktori.

VIDEO LIECĪBAS

1. Pārdzīvojušie un pēcnācēji: Daži no 3-4 minūšu stāstiem ir veidoti no intervijām ar holokausta izdzīvojušajiem un viņu pēctečiem, tostarp ebrejiem, sinti un romiem, no muzeja izveidotā arhīva. Šie stāsti nav rediģēti, saglabājot stāstītāja balss autentiskumu. Intervētie cilvēki ir izvēlēti, pamatojoties uz viņu stāstīšanas prasmēm, un daži no viņiem ir pazīstami ar to, ka dalās savā pieredzē skolās. Dažreiz muzejs sazinās ar potenciālajiem stāstniekiem, savukārt citi paši vēršas pie muzeja. Ievērojama izstādes daļa ir veltīta personām, kuras izdzīvoja holokaustu, pateicoties to cilvēku pūlēm, kuri strādāja bērnudārzā, kur tagad atrodas muzejs

2. USC Shoah Foundation arhīvs: Muzejs piedāvā arī video liecības no USC Shoah Foundation arhīva, kas sniedz papildu skatījumu un stāstus no holokaustu pārdzīvojušo cilvēku perspektīvām.

[NHm stāsta - Leo Vis, 2023. gada 9. maijs](#) (Pilna intervija – holandiešu valodā –, vēlāk rediģēta kā viens no 3 minūšu 'Personāls' liecībām)

"AIZMIRSTIE MEZGLIŅI" INSTALĀCIJAS

Muzejs ir izveidojis 19 unikāli veidotas vitrīnas "Aizmirstie mezglīņi", no kurām katrs veltīts vienam holokausta upurim. Šajās instalācijās, kas veidotas jauktu mediju tehnikā, iekļauts personisks priekšmets, portreta fotoattēls vai video, īss teksts un audio fragments. Šo instalāciju saturs ir balstīts uz rūpīgu personas dzīves izpēti. Muzejs šo informāciju iekļauj stāstījumā, ko pēc tam videoierakstā izstāsta balss aktieris.

6. El Museo Nacional del Holocausto

PODCASTS

Muzejs veido podkāstus, kas pieejami tā tīmekļa vietnē, Spotify, Ebreju kultūras kvartāla Facebook lapā un dažādās citās audio platformās. Šie podkāsti paplašina muzeja stāstu sasniedzamību, padarot tos pieejamus plašākai auditorijai.

Muzeja metode, izmantojot izvērstas intervijas, nodrošina, ka stāsti paliek autentiski un iedarbīgi. Koncentrējoties uz personisko pieredzi un izmantojot profesionālas satura veidošanas metodes, muzejs rada saistošus un atmiņā paliekošus stāstus. Jauktu mediju instalāciju un digitālo platformu, piemēram, podkāstu, izmantošana vēl vairāk uzlabo šo svarīgo stāstu pieejamību un izplatīšanu, veicinot kultūras tūrisma un nodrošinot, ka holokausta mācība turpina skanēt arī nākamajām paaudzēm.

3.1. Vietējie iedzīvotāji

Nacionālais holokausta muzejs dažādos veidos aktīvi iesaista vietējo ebreju kopienu, nodrošinot, ka viņu līdzdalība ir gan nozīmīga, gan ietekmīga.

IESAISTĪŠANĀS LĪMENI UN MODEĻI

- **Vadība un pārvaldība:** Ebreju kopiena ir labi pārstāvēta muzeja vadības struktūrā. Tā ietver amatus valdē, uzraudzības padomē un darba padomē. Arī daudzi Ebreju kultūras kvartāla, kurā atrodas muzejs, mecenāti ir no ebreju kopienas. Daudzi darbinieki ir ebreji, tādējādi nodrošinot, ka kopienas viedoklis un vērtības tiek integrētas muzeja darbībā.
- **Ieguldījumi un sadarbība:** Muzejs lielā mērā paļaujas uz ebreju kopienas ieguldījumiem (un ziedojumiem). Viņu ieguldījums ir būtisks gan pastāvīgo, gan pagaidu izstāžu veidošanā. Kopienas locekļi sniedz artefaktus, stāstus, attēlus un pamatinformāciju, kas veido muzeja ekspozīciju galveno saturu.
- **Satura izveide:** Kopienas līdzdalība ir aktīva, nevis pasīva. Ebreju kopienas locekļi ir stāstu stāstīšanas procesa līdzautori. Viņi dalās ar personīgajiem stāstiem un pieredzi, kas pēc tam tiek izmantoti, lai radītu autentiskus un pārliecinošus digitālos stāstus. Šos stāstus tālāk pilnveido un redīgē profesionāli intervētāji un redaktori, lai nodrošinātu augstas kvalitātes prezentāciju.

Aktīvi iesaistot ebreju kopienu kā līdzautorus un lēmumu pieņēmējus, Nacionālais holokausta muzejs saglabā ciešu, autentisku saikni ar stāstiem, kurus tas cenšas saglabāt un dalīties ar tiem. Šis līdzdalības modelis ne tikai bagātina muzeja saturu, bet arī stiprina kopienas saites un nodrošina vēsturiskās pieredzes precīzu atspoguļojumu.

4. sadala. Auditorija un metodoloģija

Mērķauditorija: tūristi/apmeklētāji, vietējā sabiedrība, studenti, kultūras mantojuma pētnieki/profesionāļi.

Dalīšanās ar stāstiem mērķis:

Sasniedzamība:

Biežums:

Pastāvīga darbība

Amsterdamā esošais Nacionālais holokausta muzejs izmanto dažādas digitālās stāstīšanas metodes, lai sasniegtu plašu auditoriju. Muzejam ir savas īpašas lapas Ebreju kultūras kvartāla tīmekļa vietnē, kā arī aktīvi Facebook un Instagram konti. Muzejs ir iekļauts arī daudzās valsts un starptautiskajās kultūras programmās un tīmekļa vietnēs “ko darīt/redzēt Amsterdamā”, tādējādi palielinot tā atpazīstamību un pieejamību.

Muzeju ik nedēļu apmeklē aptuveni 3000 vietējo un ārvalstu apmeklētāju. Šo ievērojamo apmeklētāju skaitu daļēji nosaka tā vēsturiskā atrašanās vieta. Muzejs atrodas bijušajās bērnodārza telpās pretī Hollandsche Schouwburg, kur tika turēti ebreju bērni, pirms vācu okupanti tos izveda. Daudzus bērnodārza darbinieki izglāba, un izmantotais bēgšanas ceļš ir daļa no muzeja pastāvīgās ekspozīcijas.

Muzeja komunikācijas vadītājs Miks Groenevelds uzsvēra ēkas unikālo saistību ar holokaustu: “Atšķirībā no citiem holokausta muzejiem, ēka, kurā atrodas mūsu muzejs, bija saistīta ar holokaustu jau tajā laikā, tāpēc mums nebija vajadzības to pastiprināt. Tas notika šeit, šajā ēkā.” Šī autentiskums muzeja ekspozīcijām piešķir spēcīgu, aizraujošu dimensiju.

Izmantojot digitālās platformas un vēsturisko stāstījumu, muzejs efektīvi izplata savus stāstus pasaules auditorijai, veicinot kultūras tūrisma un izglītību. Personīgo stāstu, digitālā stāstījuma un nozīmīgās vēsturiskās vides apvienojums rada pārlicinošu un saistošu apmeklētāju pieredzi.

5. sadala. Inovatīvie aspekti

Lai gan Nacionālajā holokausta muzejā izmantotie stāstīšanas paņēmieni un digitālie rīki katrs atsevišķi nav unikāli, to kombinācija muzeja unikālajā kontekstā ir novatoriska, jo īpaši holokausta stāstīšanas jomā. Ēkas vēsturiskās nozīmes integrēšana kopā ar priekšmetiem, fotogrāfijām, video un podkastiem, kuros iekļautas liecības, rada pārlicinošu un aizraujošu pieredzi.

6. El Museo Nacional del Holocausto

Atšķirībā no daudziem holokausta muzejiem, kas izmanto tumsu, lai radītu diskomforta sajūtu, šajā muzejā holokausts tiek atspoguļots dienas gaismā, mākslīgo apgaismojumu izmantojot tikai nepieciešamības gadījumā. Kā [Jodcast #12 raidījumā NPO Radio 5](#), sacīja Emile Schrijver, Ebreju kultūras kvartāla direktors, *"Holokausts notika gaišā dienas laikā, kamēr spīdēja saule"*. Šāda pieeja saskaņo stāstījumu ar vēsturisko realitāti, padarot to iedarbīgāku.

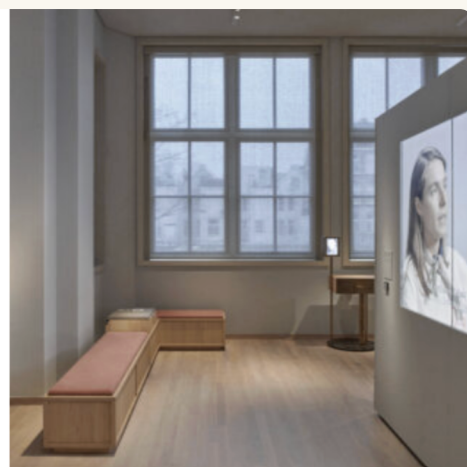
Visā muzejā ir izkaisīti "liecinieku soliņi" - privātas vietas, kur viens vai divi apmeklētāji var apsēsties, uzlikt ausiņas un skatīties liecības uz nelieliem ekrāniem. Šāds izkārtojums pastiprina stāstu personisko ietekmi, veicinot dziļāku saikni starp apmeklētāju un stāstījumu.

Pašas liecības ir rūpīgi rediģētas no plašām intervijām, nodrošinot autentiskumu un vienlaikus saglabājot skatītāju iesaisti. Lai gan šī metode prasa daudz laika un kvalificētus intervētājus un redaktorus, tā nodrošina augstas kvalitātes saturu, kas izraisa dziļu rezonansi apmeklētājos.

Tomēr ir svarīgi atzīmēt, ka šāda pieeja var būt dārga un var radīt grūtības organizācijām ar ierobežotu budžetu. Tomēr muzeja metode, kas apvieno vēsturisko kontekstu, personiskos stāstus un digitālos plašsaziņas līdzekļus, ir spēcīgs efektīvas stāstīšanas un kultūras saglabāšanas modelis.

Liecību banka
fotogrāfija: Maiks Binks

Dienas gaisma, fotogrāfija: Office Winhov/
©Max Hart Nibbrig

6. sadala. Ietekme

Ietekme uz tūrismu:

Ietekme uz vietējo ilgtspējīgu attīstību:

SDG4.
Kvalitatīva izglītība

Nacionālais holokausta muzejs pierāda, ka personiskie stāsti var ievērojami veicināt interesi par nemateriālo kultūras mantojumu (NKM) un tā saglabāšanu. Lai gan ne visi ir dabiski stāstnieki, muzeja pieeja, strukturējot stāstus ar interviju palīdzību, piedāvā vērtīgu modeli. Intervējot personas ar personīgiem stāstiem un izmantojot mērķtiecīgus jautājumus, lai virzītu stāstījumu, muzejs nodrošina, ka stāsti ir gan autentiski, gan saistoši.

Trīs stundu garas intervijas rediģēšana līdz četru minūšu garam stāstam ir rūpīgs process, kas prasa prasmīgus intervētājus un redaktorus. Lai gan šī metode ir laiktietilpīga un, iespējams, dārga, tā nodrošina spēcīgu un kodolīgu stāstījumu. Organizācijas ar ierobežotiem resursiem var pielāgot šo pieeju, veicot īsākas intervijas un veidojot nedaudz garākus gala materiālus. Galvenais ir saglabāt skaidru sižeta līniju un uzdot jautājumus, kas rosina intervējamo jēgpilni dalīties personīgajā pieredzē.

Apmācīt vienu intervētāju, lai veiktu šo uzdevumu, ir lietderīgāk un izdevīgāk, nekā apmācīt vairākus cilvēkus stāstu stāstīšanas tehnikās. Organizācijas var sadarboties, lai finansētu viena intervētāja apmācību, kurš pēc tam var strādāt vairākos projektos.

Kad personīgais stāsts ir gatavs, to var kopīgot, izmantojot dažādus kanālus. Vietas izplatīšana, piemēram, Holokausta muzeja liecinieku soliņi, nodrošina privātu vidi, kurā to var apskatīt. Alternatīvi, daloties ar stāstiem tīmekļa vietnēs vai podkāstos, var sasniegt plašāku auditoriju, īpaši organizācijām attālos reģionos.

Šīs iniciatīvas panākumi ir saistīti ar rūpīgu pārlicināšanu personisku stāstu veidošanu. Neatkarīgi no tā, vai šie stāsti tiek pasniegti muzeja vidē vai digitālajās platformās, tie rada dziļu un paliekošu ietekmi uz auditoriju, veicinot NKM saglabāšanu un novērtēšanu.

4. nodaļa:

Tradicionālo prakšu atdzīvināšana

7. “Alberi di Maggio”: Tradicionālās mūzikas un amatniecības atdzīvināšana ar digitālo mediju starpniecību.

1. sadala. Ievads

1.1. Vispārīga informācija

Iniciatīvas nosaukums:

Alberi di Maggio

Atrašanās vieta: [Abruco, Lacio reģioni, Itālija](#)

Rīkotāja nosaukums:

Massimiliano di Carlo

Uzņēmuma veids:

Kultūras asociācija

Īpašumtiesības: Publiskā

Kontaktinformācija un saziņas informācija:

✉ info@alberidimaggio.com

🌐 www.alberidimaggio.com/

f www.facebook.com/people/Alberi-di-maggio/100071130932751/

📺 www.youtube.com/@alberidimaggio7106

🔗 soundcloud.com/user-338150246

7. Alberi di Maggio

Alberi di Maggio ir kultūras asociācija, kuras mērķis ir etnomuzikoloģiski pētīt mutvārdu tradīcijas Markes, Abruco un Lacio (Itālija) iekšzemes pierobežas apgabalos, kur šie reģioni krustojas un kam ir kopīgas kultūras iezīmes. Asociācija pievēršas tradicionālajām celtniecības tehnikām un dejām, kā arī veicina vietējos performances festivālus. Viņi ir izveidojuši arī kopienas festivālu vietējo iedzīvotāju iesaistīšanai. Viens no dibinātājiem Masimiliāno (Massimiliano) ir Peskaras konservatorijas pasniedzējs, un viņš iesaista savus studentus lauka pētījumu metodoloģijā apvienības pētītajās teritorijās. Asociācijai ir [tīmekļa platforma](#) ar mutvārdu priekšnesumu, vietējās mūzikas, deju un festivālu datubāzi, kas tiek izplatīta, izmantojot dažādus stāstīšanas veidus: video un vietējo spēlētāju ierakstus, kas parādīti [interaktīvā kartē](#).

1.2. Informācija par iniciatīvu

Kontaktpersona:

Massimiliano di Carlo

Iesaistīto personu profils:

brīvprātīgie, pētnieki, kopienas iedzīvotāji.

Amats: Asociācijas priekšsēdētājs

Iesaistīto personu kvalifikācija/ apmācība: tradicionālās zināšanas, zema tehniskā kompetence, akadēmiķi/pētnieki.

Iesaistīto personu skaits:

Neliela komanda

Asociācijas dibinātājs Masimiliāno di Karlo (Massimiliano di Carlo) ir mūziķis un tradicionālās mūzikas pasniedzējs Luīzes D'Annuncio konservatorijā Peskarā, Itālijā. Viņš specializējas vokālajos pētījumos, kā arī mūzikas un mutvārdu tradīcijas repertuāra izpētē. Viņa studenti sadarbojas etnomuzikoloģijas pētījumos, izmantojot moduli, kas vērsts uz lauka pētījumu metodoloģiju, aktīvi iesaistoties gan arhīvu, gan lauka pētījumos.

Masimiliāno etnomuzikoloģijas pētījumi aptver Markes, Abruco un Lacio pierobežas reģionus, kuriem ir kopīgas kultūras iezīmes. Viņa aizraušanās ar šo jomu aizsākās Berlīnē, ietekmējoties no etnomuzikoloģiem un tradicionālās mūzikas izpildītājiem, piemēram, Tran Quang Hai un Amelia Cuni. Ar klasiskās mūzikas izglītību Masimiliāno no orķestra mūziķa un solista pārgāja uz etnomuzikoloģiju un šīs pieredzes iekļaušanu savā mākslinieciskajā darbībā.

Asociācijas dibinātāju vidū ir arī vietējie iedzīvotāji, piemēram, amatnieks Mirko Gerrieri un pensionētā Venecuēlas darbiniece Marija Dubis Herrera. Daudzveidīgo biedru vidū ir arī rakstnieks, bijušais dejojājs un konservatorijas students, kas interesējas par tradicionālo mūziku.

Gadu gaitā asociācija ir apkopojusi mutvārdu liecības par tradicionālo mūziku, priekšnesumiem, dziesmām un dejām, veidojot tiešsaistes datubāzi. Tā ir arī organizējusi kopienas festivālus, kuros tiek godināts vietējais mantojums, tostarp mutvārdu tradīcijas, dejas un tradicionālās zināšanas par garšaugiem un bioloģiskās būvniecības metodēm.

1.2. Apmācība

Alberi di Maggio organizē dažādus vienas dienas seminārus, tostarp par tradicionālajām dejām, bioloģisko celtniecību, tradicionālo balsu lietošanu un savvaļas augu atpazīšanu. Šie kursi galvenokārt ir paredzēti vietējiem iedzīvotājiem gan jauniešiem, gan pieaugušajiem. Darbnīcas vada vecāka gadagājuma eksperti, piedaloties zinātniskajiem līdzstrādniekiem. Piemēram, savvaļas augu atpazīšanas semināru, kas notika divus gadus pēc kārtas, vadīja vietējie vecākie iedzīvotāji un etnobotāniķi. Tradicionālās dejas un mūzikas instrumentus, piemēram, dūdas, tamburīnu un akordeonu, mācīja vietējie eksperti.

Iniciatīvā ir iesaistīta arī ārvalstu kopiena, kura dzīvo šajā reģionā, tādējādi radot starpkultūru pieredzi. Masimiliāno uzsver, ka dalībnieki ir no dažādām kultūrām, tostarp no Āfrikas un Albānijas kultūrām. Piemēram, Teramo dzīvojošie albāņu tautas dziedātāji (Kosovas iedzīvotāji) rīkoja koncertu kopā ar vietējo tautas dziedātāju.

Biobūvniecībā, izmantojot gan vietējās, gan ārējās tehnikas, vietējo māju atjaunošanai tika izmantotas līdzdalības darbavietas. Tās ietvēra romiešu un itāļu metodes, kā arī marokāņu Tadelakt, demonstrējot spēcīgas Vidusjūras reģiona analogijas.

Masimiliāno uzsver nepieciešamību apmācīt vietējos iedzīvotājus, īpaši jauniešus, novērtēt sava nemateriālā mantojuma bagātību. Viņš iestājas par ilgtermiņa, oficiāli atzītu apmācību institucionālā kontekstā, lai nodrošinātu kultūras mantojuma sociālo, politisko, ekonomisko un profesionālo cieņu. Ja tas netiks darīts, pastāv risks, ka mantojums tiks aizmirsts.

Viņš kritizē oficiālo ekonomiku un masu kultūru par vietējo tradīciju trivializēšanu, izmantojot komerciālus pasākumus, kas, viņaprāt, mazina šo kultūras prakšu sarežģītību. Massimiliano ierosina, ka ilgstoša apmācība, piemēram, sadarbība ar konservatoriju studentiem, ļautu indivīdiem padziļināti izprast un izplatīt šo kultūras mantojumu dažādās vecuma grupās un izglītības iestādēs, tādējādi saglabājot tā vērtību un nozīmi.

2. sadala. Iesaistītās NKM apraksts

NKM tips

Sociālā prakse, rituāli un svētku pasākumi

Mutvārdu tradīcijas un izteiksmes veidi

7. Alberi di Maggio

NKM atzinums:

● Draud izzušana

● Vietēji atzīta

● Pazīstams

Kopienas iesaiste NKM identificēšanā un pārvaldībā:

● Zems

● Vidējs

● Augsta

Etnomuzikoloģijas pētījumā tika pētīti dažādi nemateriālā kultūras mantojuma (NKM) veidi, kā tos iedalījusi UNESCO. Pirmkārt, tika pētītas mutvārdu tradīcijas un izpausmes, tostarp dažāda veida dziesmas, ko izmanto dažādu darbību veikšanas pavadīšanai ar dažādām dejām saistītie dievkalpojumu rituāli, bērnu sēru dziesmas, dzemdību dziesmas, šūpuļdziesmas un stāstījuma dziesmas. Otrkārt, tika pētīta izpildītājmāksla, piemēram, tradicionālo instrumentu, piemēram, dūdas un akordeona, spēlēšana, kā arī sociālā prakse, rituāli un svētku pasākumi, kas saistīti ar sabiedrības pulcēšanos. Turklāt pētījumā tika aplūkotas tradicionālās amatniecības prasmes, piemēram, biokonstruēšanas tehnikas. Visbeidzot, tika aplūkotas zināšanas un prakse par dabu un visumu, kā piemēru minot pasākumu, kas tika organizēts, lai izplatītu zināšanas par savvaļas zālēm. Neraugoties uz šo tradīciju bagātīgo daudzveidību, šī NKM nav atzīta valsts mērogā.

Le foto di Alberto Sporys ©2018

Massimiliano en een lokale artiest die typische muziek speelt. Bron: Alberi di Maggio.

Attiecībā uz šī mantojuma atzīšanu vietējo iedzīvotāju attieksme atšķiras. Vecāka gadagājuma cilvēki un aktīvi iesaistītie ir entuziasma pilni un dabiski iesaistās šajā jautājumā. Tomēr viņu aktivitātēm trūkst atbalstoša konteksta, un šo mantojumu dažkārt uzskata par gandrīz vulgāru, īpaši jaunākās paaudzes pārstāvji, neraugoties uz tā saikni ar viduslaiku un renesanses dzejas izsmalcinātajiem stiliem ar to dziļajiem kodiem. Jauniešu migrācija no dienvidiem uz ziemeļiem politisku un ekonomisku apsvērumu dēļ ir novedusi pie tā, ka ir samazinājusies spēja izpildīt šīs tradīcijas tā kā to paveikuši sākotnējie praktizētāji. Tomēr jauniešu interese par šīm tradīcijām pieaug, kas liek viņiem iestāties konservatorijās un aktīvi piedalīties. Alberi di Maggio mērķis ir iesaistīt jauniešus šī mantojuma saglabāšanā un popularizēšanā, uzsverot ilgtermiņa izglītības un oficiālas atzīšanas nozīmi, lai novērstu tā folklorizāciju.

Alberi di Maggio dalībnieki kopā ar vietējiem izpildītājiem.
Avots: Alberi di Maggio.

Masimiliāno uzskata, ka agrāk nemateriālais kultūras mantojums tika nodots tieši no paaudzes paaudzē un dažkārt pat starptautiski, piemēram, melismatiskās dziesmas, kuru saknes meklējamas arābu-andalūziešu dziedāšanā. Tomēr viņš uzskata, ka mūsdienās šī prakse ir kļuvusi reta, un ir nepieciešama oficiāls apstiprinājums, lai tai piešķirtu vērtību. Viņš uzskata, ka ir svarīgi, lai cilvēki pārtrauktu uzskatīt šīs tradīcijas par novecojušām un nevajadzīgām, kas atbilst plašsaziņas līdzekļu stereotipiem, un tā vietā novērtētu šīs kultūras dziļumu, ko oficiālie naratīvi pastāvīgi atstumj malā.

3. sadala. Stāstījuma veidošana un pielāgošana digitālās saziņas formātā

Satura veidošanas process

Kā tas tiek nodots digitālā formātā?

Audiovizuālais, kartēšana

Tīmekļa vietnē, video/audio platforma (Youtube)

Saturs tika radīts no pašiem pamatiem, un Massimiliano pats finansēja savu pētījumu. Stāstu stāstīšanas pieejas mērķis bija izstāstīt jau esošus stāstus, jo īpaši mūzikas priekšnesumus. Ierakstīšanas instrumenti ietvēra Zoom H6 diktofonu, Nikon D300 videoklipiem un mobilo tālrunus spontānajām tikšanās reizēm. Viss materiāls pēc tam tika augšupielādēts datorā rediģēšanai.

Fontefina festivāla skrejlapas. Avots: Alberi di Maggio asociācija.

Darbinieku trūkuma dēļ netiek veikta tīmekļa vietnes skatījumu uzraudzība (izveidojusi Simone Cursi) vai izplatīšanas kampaņa sociālajos plašsaziņas līdzekļos. COVID-19 pandēmijas laikā darbības tika pārtrauktas, jo vecāka gadagājuma cilvēku apmeklējumi nebija iespējami viņu neaizsargātības dēļ.

Videoklipa veidošanai nav īpašas stāstīšanas tehnikas vai scenārija, jo nav iesaistīts profesionāls stāstnieks. Tomēr daži videoklipi ir strukturēti. Piemēram, videoklipā par instrumenta "calascione" radītāju ir liecības ievads, kam seko instrumenta apraksts.

Runājot par videoklipu tēmām, Masimiliāno bieži vien uzņēmās vairākas lomas, tostarp producenta, pētnieka, spēlētāja un reizēm arī līdzautora. Tas bija tāpēc, ka viņš ir arī mūziķis, kurš vēlas mācīties, un izpildītājiem dažkārt bija nepieciešams pavadonis. Viņam bija nozīmīga loma mantojuma veidošanā un izplatīšanā, kas tika popularizēts arī vietējo festivālu laikā.

3.1. Vietējie iedzīvotāji

Lai gan vietējie iedzīvotāji ir aktīvi iesaistīti stāstu stāstīšanas procesā, viņi nepiedalās lēmumu pieņemšanas procesā. Viņiem dziedāšana un spēlēšana ir spontāni svētki, un viņus lūdz ierakstīt, lai radītu digitālo saturu un saglabātu šo mantojumu. Vietējie iedzīvotāji pilnībā nesaprot dokumentēšanas nozīmi, jo šīs tradīcijas ir normāla viņu dzīves sastāvdaļa.

Masimiliāno ir centies dalīties ierakstītajā materiālā ar sabiedrību, izveidojot kompaktdiskus un videoklipus, kas tiek izplatīti izpildītāju ģimenēm. Tomēr pastāv paaudžu plaša, jo veco dalībnieku bērni bieži vien noraida šo izpausmes veidu. Viņiem ir kauns vai nespēja atdarināt vecāko cilvēku izteiksmes spēku un teatralitāti..

Masimiliāno izceļ šo vietējo mākslinieku iespaidīgo skatuves klātbūtni, norādot, ka viņi spēj uzstāties labāk nekā profesionāli mākslinieki. Tas uzsver nepieciešamību pēc oficiālas atzinības un strukturētiem izplatīšanas pasākumiem.

Asociācijas biedri kopā ar vietējiem iedzīvotājiem. Avots: Alberi di Maggio.

Uzstāšanās vietējo festivālu laikā. Avots: Alberi di Maggio.

NKM tiek popularizēta vietējos festivālos, un viens no tiem, Fontefina, ir īpaši izveidots, lai veicinātu kopienas saliedētību un nodrošinātu platformu šīm spontānajām izpausmēm. Massimiliano iestājas par oficiāliem izplatīšanas kanāliem, lai apmācītu jaunus dziedātājus un radītu apzinīgu paaudzi, kas var uzturēt un atjaunot šīs tradīcijas. Šīs pieejas mērķis ir atgriezt mantojumu festivālos, nodrošinot tā nepārtrauktību un aktualitāti.

7. Alberi di Maggio

4. sadala. Auditorija un metodoloģija

Mērķauditorija: Vietējā kopiena, studenti

Sasniedzamība:

● Zems

● Vidējs

● Augsta

Dalīšanās ar stāstiem mērķis:

Saglabāt tradīcijas

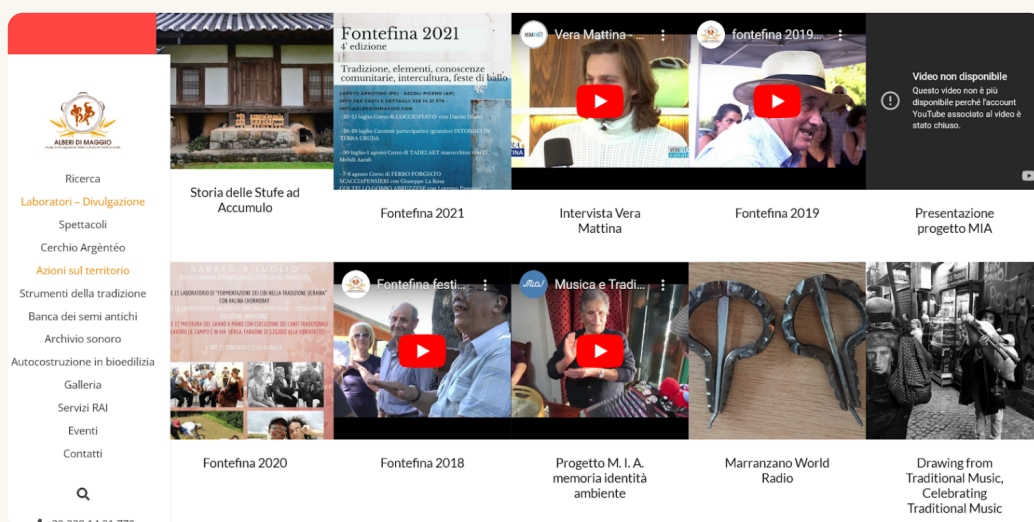

Sociālo kohēziju

Biežums:

Pastāvīga darbība

Alberi di Maggio izmanto tīmekļa vietni, lai izplatītu nemateriālo kultūras mantojumu (NKM), kurā ir pieejami mutvārdu priekšnesumu un festivālu video un ieraksti, kas ir saistīti ar YouTube kanālu un Facebook lapu. Galvenais šīs vietējās mutvārdu tradīcijas izpētes mērķis ir apkopot video un audio liecības, kas aizsargā un popularizē šo mantojumu, veicinot vietējo jauniešu izpratni.

Alberi di Maggio tīmekļa vietne.

Kopš 2018. gada asociācija organizē kopienas festivālu Fontefina. Šajā festivālā notiek dažādas darbnīcas, ko vada vecāka gadagājuma cilvēki, daloties ar savām zināšanām. Alberi di Maggio ir arī apņēmusies saglabāt tradicionālos svētkus, piemēram, Maija svētkus Marino del Tronto, kur mūzikas un dziedāšanas pavadībā svinīgi tiek pārvietots koks, un Vulka svētkus Loreto Aprutino, kur mūzikas pavadībā tiek hipnotizēts vērsis. Šie svētki tiek dokumentēti, izmantojot fotoattēlus un videoklipus, kas pēc tam tiek izplatīti tīmekļa platformā.

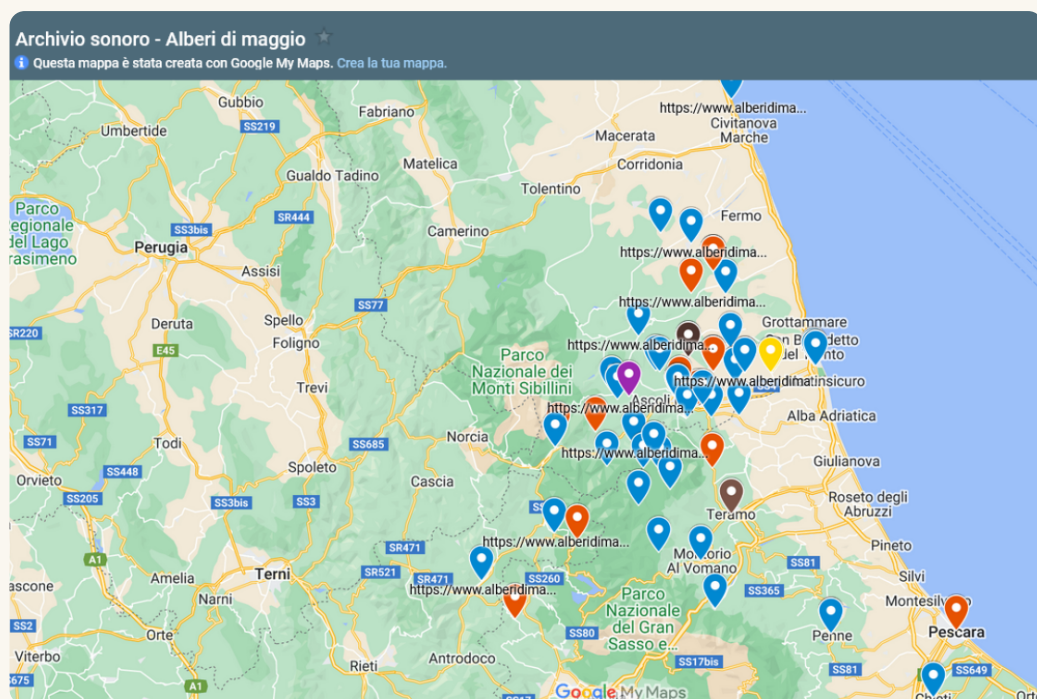
Projekta galvenā mērķauditorija ir vietējā sabiedrība, īpašu uzmanību pievēršot jauniešu izpratnes veicināšanai par NKM nozīmi. Galvenā mērķauditorija ir arī Konservatorijas studenti.

Šī mantojuma izplatīšanas metodoloģija ietver video, fotogrāfiju un ierakstu digitālā arhīva izveidi un uzturēšanu. Izmantojot tādas populāras platformas kā YouTube un Facebook, projekts nodrošina plašu pieejamību un iesaisti. Digitālās izplatīšanas un kopienas pasākumu apvienojums veicina saikni starp vietējām tradīcijām un jauno paaudzi, rosinot viņu līdzdalību un kultūras mantojuma novērtēšanu.

5. sadala. Inovatīvie aspekti

Iniciatīvas inovatīvākais aspekts ir interaktīvā karte tīmekļa vietnē, ko izstrādājis IT speciālists, lai uzlabotu lietotāju pieredzi. Massimiliano paskaidroja: *“Lietotāji var viegli atrast interesējošās vietas, noklikšķinot uz piliena ikonās, līdzīgi kā Google Maps. Katrs piliens ir pilsēta, un tajā var atrasties viena vai vairākas dokumentētas personas.”*

Ieraksti ir klasificēti pēc antropoloģiskā principa bez konkrētiem nosaukumiem, jo tiem tradicionāli tādu nav. Masimiliāno precizēja: *“Kategorijās ir tādi termini kā “ražas dziesma”, “šūpuļdziesma”, “stāsts par pieredzi, kas saistīta ar dziedāšanu”, “tradicionālā mitoloģiskā stāsta X stāstījums”, “spēlēts dejām”, “dziedāšana ar tamburīnu” un “dziedāšana ar dūdām”. Šīs kategorijas atbilst Rai arhīvā vai jebkurā etnogrāfiskajā kataloģizācijas sistēmā izmantotajām kategorijām.”*

Skaņas arhīvs. Avots: Alberi di Maggio tīmekļa vietne.

6. sadala. Ietekme

Ietekme uz tūrismu:

Ietekme uz vietējo ilgtspējīgu attīstību:

SDG3.
Laba veselība
un labklājība

SDG4.
Kvalitatīva
izglītība

SDG11.
Ilgtspējīgas pilsētas
un kopienas

Šī iniciatīva ir ievērojami veicinājusi izpratni par nemateriālo kultūras mantojumu (NKM), īpaši jauniešu vidū. Tā nav paredzēta tūrisma veicināšanai, taču tā varētu veicināt apzinātu tūrismu. Masimiliāno norādīja, ka masu tūrismam var būt graujoša ietekme, kā tas redzams, folklorizējot vietējās tradīcijas dažos Centrālās Itālijas reģionos.

Masimiliāno uzskata, ka pirmais solis šo lauku teritoriju popularizēšanā ir šo mākslas formu institucionāla atzišana. Šāda atzišana var paaugstināt to statusu, neļaujot tās uzskatīt par mazvērtīgām. Viņš arī uzsver lauku teritoriju pētījumu nozīmi nemateriālā mantojuma nozīmes saglabāšanā.

Projekts ir pilnībā balstīts uz ilgtspēju, un visi instrumenti ir izgatavoti no dabīgiem materiāliem. Masimiliāno uzskata, ka vissvarīgākā ietekme ir prieks, ko tas sniedz. Viņš skaidro: *“Mūsdienu prieks bieži ir atkarīgs no izklaides, kas ir dārga nozare. Piemēram, ciema gadatirgus var izmaksāt 30 000 eiro, bet spontāna pulcēšanās, kurā cilvēki muzicē, nemaksā neko. Prieks un izmērāms endorfīnu daudzums noteikti ir lielāks, ja pasākums tiek piedzīvots dabiski, nevis no skatuves.”*

8. “Il Filò delle Agane”: mutvārdu tradīciju saglabāšana ar kopienas stāstu stāstīšanas palīdzību

1. sadala. Ievads

1.1. Vispārīga informācija

Iniciatīvas nosaukums: Il Filò delle Agane (Aganes vājums)

Atrašanās vieta: [Maniago, Friuli-Venēcija-Džūlija, Itālija](#)

Rīkotāja nosaukums: LIS AGANIS, Ecomuseo delle Dolomiti Friulane, APS

Uzņēmuma veids: Ekomuzejs

Īpašumtiesības: Publiskā

Kontaktinformācija un saziņas informācija:

✉ info@ekomuzejslisaganis.it

🌐 www.alberidimaggio.com/

f www.facebook.com/people/Alberidi-maggio/100071130932751/

▶ www.youtube.com/@alberidimaggio7106

🔗 <https://soundcloud.com/user-338150246>

8. Il Filò delle Agane

Projekta “Il Filò delle Agane” (“Agane vājība”), ko atbalsta Lis Aganis Ekomuzejs Itālijā, mērķis ir saglabāt un izplatīt vietējos mutvārdu stāstus, kas saistīti ar Filò tradīciju. Projekta mērķauditorija ir jaunieši, bērni, studenti, vietējie iedzīvotāji un nākamās paaudzes, un tā mērķis ir vākt, sistematizēt un izplatīt mutvārdu liecības.

Iniciatīva sākās ar stāstu izpēti un interviju kā arīvideo ierakstīšanu ar galvenajiem stāstniekiem. Šie video ir pieejami Ekomuzeja tīmekļa vietnē, YouTube kanālā un platformā “Raccontiamo L'Ecomuseo” (Pastāstīsim par Ekomuzeju). Sadarbība ar vietējām skolām palīdzēja apkopot materiālus un izveidot papildu izplatīšanas rīkus, piemēram, komiksu grāmatu. Atklāts konkurss aicināja dalībai plašāku kopienu, kā rezultātā tapa nemateriālā mutvārdu mantojuma materiālas publikācijas.

Papildus tiešsaistes datubāzei projekta ietvaros tika organizēti pasākumi gan vietējiem iedzīvotājiem, gan apmeklētājiem, lai veicinātu informācijas izplatīšanu. “Filò vakari” ietvēra stāstu apmaiņu muzikālā pavadījumā, ko ierakstīja videomākslinieks un izplatīja tiešsaistē. Tiek plānots vēl viens reģiona finansēts pasākums “La notte dei Filò” (Filò nakts), lai vēl vairāk iesaistītu sabiedrību un godinātu šo bagāto kultūras mantojumu.

1.2. Informācija par iniciatīvu

Kontaktpersona:

Debora Del Basso

Amats: Ekomuzeja prezidente

Iesaistīto personu skaits:

Vidēja komanda

Iesaistīto personu profils:

Personāls, brīvprātīgie, kopienas locekļi, ārējie partneri

Iesaistīto personu kvalifikācija/apmācība: tradicionālās zināšanas, zema tehniskā kompetence, muzeju speciālisti, tehniskie eksperti.

2. sadala. Iesaistītās NKM apraksts

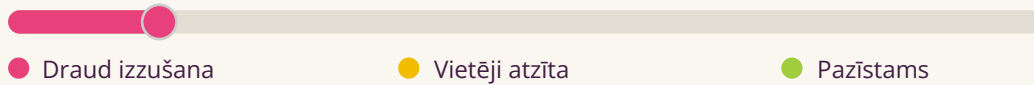
NKM tips

Sociālā prakse, rituāli un svētku pasākumi

Mutvārdu tradīcijas un izteiksmes veidi

NKM atzinums:**Kopienas iesaiste NKM identificēšanā un pārvaldībā:**

Nemateriālais kultūras mantojums (NKM), kas saistīts ar Filò delle Agane, ir dziļi iesakņojies vietējās mutvārdu tradīcijās. Konkrēti, tas atbilst UNESCO NKM jomām, kas ietver mutvārdu tradīcijas un izpausmes, tostarp valodu kā nemateriālā kultūras mantojuma nesēju, kā arī sociālo praksi.

“Filò” bija vakara sapulces staļļos, kur cilvēki sanāca kopā, lai veiktu nelielus darbus un dalītos stāstos. Īpaši 20. gadsimtā šie staļļi bija viena no nedaudzajām siltajām vietām lauku mājās. Tur pulcējās gan vīrieši, gan sievietes, bieži vien kopā ar ziņkārīgiem bērniem, lai stāstītu stāstus. Šī tradīcija bija īpaši spēcīga Friuli un Veneto reģionos, un daži stāsti, lai gan dažādos dialektos, tika izplatīti starp abiem reģioniem.

Turklāt šajos vakaros piedalījās arī tirgotāji un ceļotāji, kas pārvietojās no vienas pilsētas uz otru, nesot līdzī stāstus par notikumiem no citām vietām. Tas bija īpaši svarīgi laikā, kad vēl nebija moderno sakaru, tāpēc šie pulcēšanās pasākumi bija būtisks informācijas apmaiņas un mutvārdu tradīciju saglabāšanas līdzeklis.

Vecāka gadagājuma cilvēki dalās stāstos. Avots: Ekomuzejs LIS Aganis.

8. Il Filò delle Agane

Ierakstītais stāsts. Avots: Ecomuseo Lis Aganis

Turklāt Filò delle Agane var piesaistīt ārzemnieku interesi, jo īpaši par Agane (Lis Aganis) - mītiskām sieviešu figūrām, kas saistītas ar ūdenstecēm un alām. Šie tēli ar savām neviennozīmīgajām un divdomīgajām attiecībām ar cilvēkiem ir daļa no daudzu Alpu valstu leģendu pasaules. Ekomuzejs izvēlējās šo stāstu no mutvārdu tradīcijām, kas stāstītas Kolveras ielejā (Val Colvera), Pedemontana Pordenonese, lai izceltu šo bagāto kultūras mantojumu.

3. sadala. Stāstījuma veidošana un pielāgošana digitālās saziņas formātā

Satura veidošanas process

Kā tas tiek nodots digitālā formātā?

- Audiovizuālais
- Tīmekļa vietnē, video/audio platforma (Youtube)

Process sākās ar vietējā stāstnieka Paolo Parona, ekomuzeja dalībnieku, kuram jau bija stāstu datubāze. Tam sekoja materiālu apkopošana un filmēšanas organizēšana, lai saglabātu un izplatītu mantojumu. Filò delle Agane videofilmu varoņi ir vietējie vecāka gadagājuma cilvēki, kuri stāstīja spontāni, līdzīgi kā stāstot stāstus bērnam. Šī spontanitāte tiek uzskatīta par Filò būtību, saka Margherita Piazza, Ekomuzeja komunikācijas speciāliste.

Videoklipus veidoja vietējie profesionāli videogrāfi, ar kuriem Ekomuzejs bija noslēdzis līgumu. Daži no Paolo Parona stāstījumiem tika ierakstīti studijā, bet citi tika uzņemti dabiskākā, improvizētā vidē ar vārdiem un mūziku, kas tiem piešķir autentiskumu. Līdz ar to kadri ir statiski, tajos trūkst dinamisku tuvplānu un detalizētu roku kadru, kas raksturīgi studijas ierakstiem. Dalībnieki bija informēti par filmēšanu, un viņi bija aprīkoti ar mikrofoniem.

Ekomuzeja mērķis ir sistematizēt šo informāciju. Intervijas, tostarp ar Paolo Paronu, bija strukturētas, bet balstījās uz personām ar plašām zināšanām. Plānots pakāpeniski apkopot vairāk liecību, ievērojot strukturētu pieeju. Turklāt nesen izveidotajā platformā "Pastāstīsim Ekomuzejam" pašlaik tiek katalogizēti dokumenti, teksti, attēli un fotogrāfijas, un nākotnē plānots iekļaut arī audioierakstus un intervijas, stāsta Ekomuzeja prezidente Debora Del Basso.

3.1. Vietējie iedzīvotāji

Filò delle Agane ir augšupējs projekts, ko iniciējis Ekomuzeja biedrs Paolo Parons. Būdams stāstnieks un balāžu dziedātājs, Paolo jau bija savācis materiālus par vietējām mutvārdu tradīcijām. Viņa kā zināšanu glabātāja loma nodrošināja sākotnējo “izejmateriālu” projektam. Vietējie iedzīvotāji dalījās ar viņu savos stāstos, un viņš savā lauksaimniecības uzņēmumā rīkoja stāstu vakarus mūzikas pavadījumā.

Projektu vada Ekomuzejs, un tajā galveno lomu spēlē Paolo Parons un citi vietējie sadarbības partneri. Stāstu filmēšanai tika nolikti vietējie profesionāli videogrāfi, un Ekomuzejs izveidoja YouTube kanālu un īpašu atskaņošanas sarakstu, lai izplatītu saturu.

Iniciatīva mudina sabiedrību aktīvi piedalīties. Vietējie iedzīvotāji ir ne tikai interviju dalībnieki, bet arī satura līdzautori. Viņi dalās ar stāstiem, piedalās stāstu stāstīšanas vakaros un sniedz ieguldījumu digitālajā platformā “Raccontiamo l'Ecomuseo” (Pastāstīsim par Ekomuzeju).

Organizatoriskā struktūra ir neformāla un balstīta uz sadarbību. Lai gan projektu pārrauga Ekomuzejs, lēmumu pieņemšana notiek kopīgi ar vietējiem dalībniekiem, radot līdzvērtīgu vidi, kurā vienlīdz lielu ieguldījumu sniedz gan intervētāji, gan intervējamie. Projekta mērķis ir sistematizēt un izplatīt tradicionālos mutvārdu stāstus, padarot tos pieejamus plašākai auditorijai.

Inovatīvas iesaistes stratēģijas:

- **Digitālā platforma:** “Raccontiamo l'Ecomuseo” kalpo gan kā datubāze, gan kā informācijas izplatīšanas rīks, kas ļauj kopienai nepārtraukti sniegt savu ieguldījumu. Tajā ir sadaļas tradicionāliem stāstiem un jauniem stāstiem, kas veicina rakstnieku un citu kopienas locekļu radošumu un līdzdalību.
- **Skolas un darbnīcas:** Projekts sadarbojas ar vietējām skolām, iesaistot skolotājus un skolēnus mutvārdu liecību vākšanā un jaunu stāstu veidošanā. Darbnīcas ar māksliniekiem un karikatūristiem vēl vairāk iesaista skolēnus, padarot šo procesu interaktīvu un izglītojošu.

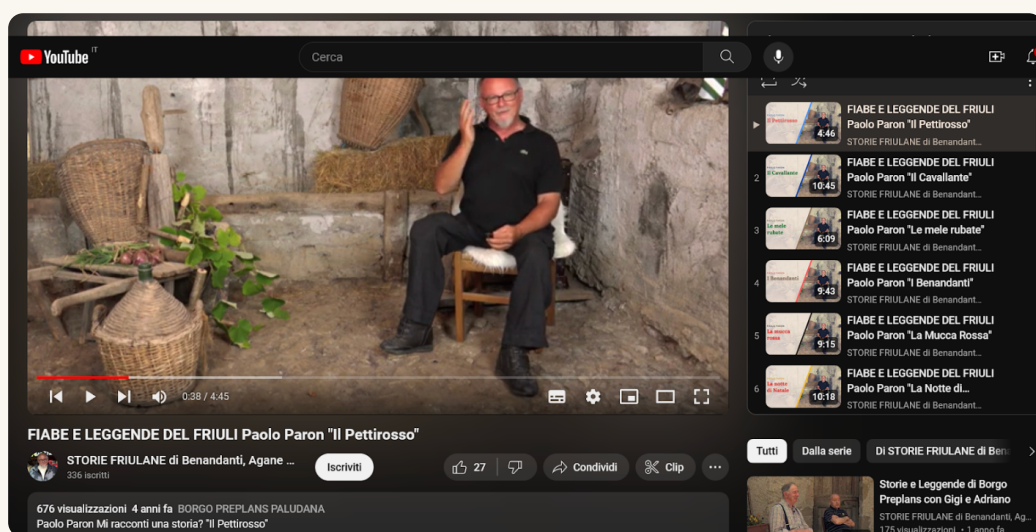

Filò projekta vietējā pasākuma skrejlapa.
Avots: Ecomuseo Lis Aganis

8. Il Filò delle Agane

- **Expats Involvement:** Plānots iesaistīt emigrantus, platformā izveidojot sadaļu, kurā viņi var dalīties ar viņiem zināmiem stāstiem, rakstot, ierakstot audio formātā vai izmantojot video.

Šī iniciatīva ir veicinājusi piederības sajūtu un aktīvu iesaistišanos kopienā. Veicinot stāstu stāstīšanu un jaunu stāstu radīšanu, projekts nodrošina vietējo tradīciju saglabāšanu un atdzīvināšanu nākamajām paaudzēm.

Youtube playlist, video ar Paolo Paron.. Avots: Ecomuseo Lis Aganis Youtube lapa.

video, kurā vietējie iedzīvotāji dalās stāstos ar stāstnieku Paolo Paronu (pa kreisi).
Avots: Ecomuseo Lis Aganis.

4. sadala. Auditorija un metodoloģija

Mērķauditorija: Vietējā kopiena, studenti

Sasniedzamība:

Dalīšanās ar stāstiem mērķis

Saglabāt tradīcijas

Sociālo kohēziju

Biežums:

Pastāvīga darbība

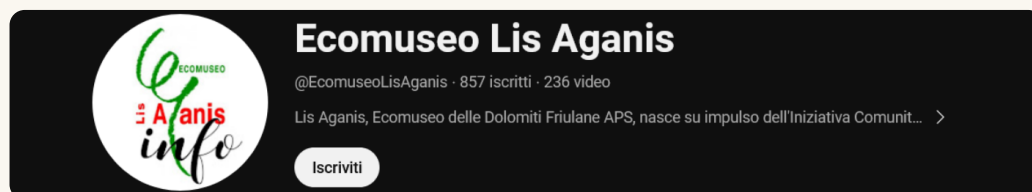
Projektagalvenais mērķis ir saglabāt un dalīties ar stāstiem un kultūras mantojumu ar dažādām auditorijām, īpaši jauniešiem, bērniem, studentiem un vietējiem iedzīvotājiem. Tā mērķis ir arī sasniegt nākamās paaudzes, kurām, iespējams, nav bijusi iespēja mācīties no saviem vecvecākiem vai citiem tradicionālajiem stāstniekiem.

Par ekomuzeju ir izrādījuši interesi dažādi interesenti, tostarp privātpersonas, dokumentālo filmu uzņēmumi un kāds Venēcijas Universitātes students, kurš plāno uzņemt dokumentālo filmu. Tas liecina ne tikai par antropoloģisku un etnogrāfisku interesi, bet arī par potenciālu uz zināšanām balstītam tūrismam.

Ekomuzejs uzrauga savus sociālo mediju kanālus, jo īpaši YouTube skatījumus, un ir apmierināts ar iesaisti, stāsta komunikācijas speciāliste Margherita. Uzraudzība palīdz izprast auditorijas vēlmes un uzlabot saturu. Piemēram, viņi konstatēja ka, ņemot vērā pašreizējo uzmanības noturību, īsāki videoklipi parasti darbojas efektīvāk. Tomēr būtiska ir arī satura kvalitāte un stāstījums, to apliecina ļoti skatīts videoklips ar Frisanco grozu darinātāju, kas skatītājos izraisīja rezonansi ar savu autentisko stāstījumu.

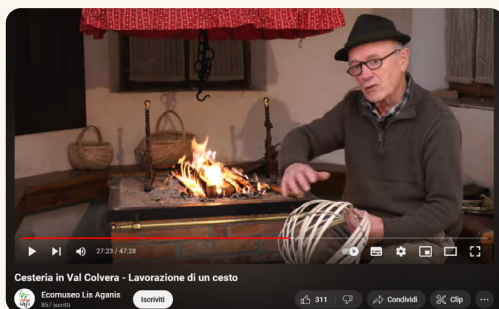
Videoklipiem izplatoties, tie raisa lielāku interesi un mijiedarbību. Cilvēki sazinās ar ekomuzeju, daloties ar papildu stāstiem vai to variācijām, sakot: "arī mana vecmāmiņa zināja šo stāstu, bet citādi". Šī nepārtrauktā apmaiņa palīdz atklāt vairāk kultūras stāstu un iesaistīt vairāk stāstnieku.

Lai izplatītu projekta rezultātus, ekomuzejs rīkoja arī festivālu, kurā notika lasījumi un skanēja mūzika. Šajā pasākumā piedalījās ģimenes, skolas un plašāka sabiedrība. Tas tika popularizēts skolās, Promo Turismo (reģionālā tūrisma organizācija) un ziņu lapās, nodrošinot plašu sniedzamību un līdzdalību.

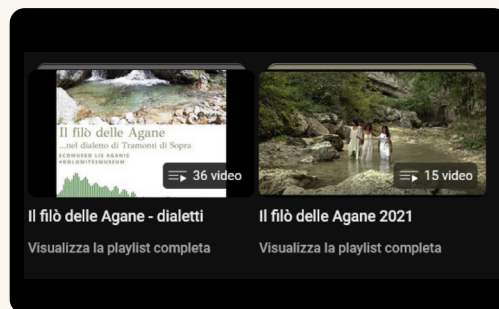

Ekomuzeja youtube kanāls. Avots: Ecomuseo Lis Aganis Youtube lapa.

8. Il Filò delle Agane

Viens no skatītākajiem videoklipiem. Avots: Ecomuseo Lis Aganis Youtube lapa.

Ekomuzejs "il Filò delle Agane" atskaņošanas saraksts. Avots: Ecomuseo Lis Aganis Youtube lapa.

5. sadala. Inovatīvie aspekti

Iniciatīvas inovatīvais aspekts ir stāstu veidošanas platforma "Raccontiamo l'Ecomuseo", kas izveidota kā visaptveroša datu bāze ar teritoriju saistītu stāstu apkopošanai un saglabāšanai. Šis projekts izceļas kā sociāla inovācija, iesaistot vairākas paaudzes mutvārdu tradīciju saglabāšanā, izmantojot digitālos stāstīšanas rīkus. Tehnoloģijas tiek izmantotas, lai veicinātu mantojuma vērtības paaugstināšanu, saglabāšanu un pieejamību.

Platformas struktūra

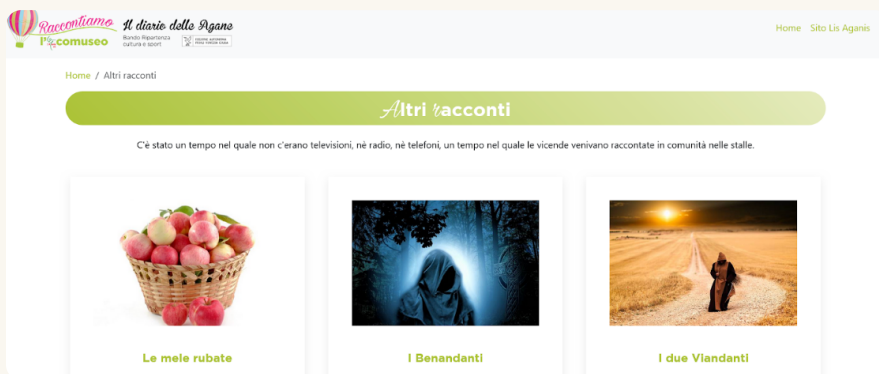
Platforma ir sadalīta tematiskās sadaļās: mīti un leģendas, amatniecība, kopienas dzīve, arheoloģija, ainava, garšas un smaržas. Katram stāstam ir pievienots fotoattēls un virsraksts, un tas ir iedalīts kategorijās, norādot autora un scenāriju autora vārdus, atrašanās vietu (piemēram, YouTube atskaņošanas saraksts), datumu, avotu/producentu, kā arī apkopošanas datumu un vietu.

Reaģēšana uz pandēmiju un turpmākie projekti

Kad 2019. gadā sākās Filò projekts, COVID-19 pandēmija veicināja stāstu vākšanas pieaugumu, ar kuriem pēc tam dalījās ekomuzejs.

Projekts "Diario delle Agane", kas saistīts ar Filò delle Agane, tika finansēts no iniciatīvas "Ripartenza Cultura e Sport", kuras mērķis bija atjaunot kultūras un sporta aktivitātes un radīt darbavietas nozarēs, kuras skāra COVID-19 ierobežojumi. Šis projekts atjaunoja kopienas projektus, iniciatīvas un attiecības, koncentrējoties uz vietējām kopienām un to mantojumu. Dienasgrāmatā ir iekļautas dažādas lappuses, kas sniedz visaptverošu stāstījumu par Ekomuzeja teritoriju.

Citā inovatīvā projektā "Dolomiti", kas tika īstenots sadarbībā ar Dolomītu teritorijām, tika iegūti mutvārdu stāsti vietējos dialektos un saglabāti digitālā platformā. Šie centieni vēl vairāk izceļ iniciatīvas apņemšanos izmantot tehnoloģijas kultūras mantojuma saglabāšanai un popularizēšanai.

Platforma: Raccontiamo l'ecomuseo. Avots: Ecomuseo Lis Aganis tīmekļa vietne.

6. sadala. Ietekme

Ietekme uz tūrismu:

Ietekme uz vietējo ilgtspējīgu attīstību:

SDG3.
Laba veselība
un labklājība

SDG4.
Kvalitatīva
izglītība

SDG8.
Cienīgs darbs un
ekonomiskā izaugsme

SDG11. Ilgtspējīgas
pilsētas un
kopienas

Nīciāivai bija ievērojama pozitīva ietekme uz ilgtspējīgu attīstību, galvenokārt uzlabojot cilvēku labklājību. Tā veicināja kopienas līdzdalību un stiprināja sociālo kohēziju, savedot kopā dažādas paaudzes, lai atklātu un no jauna atrastu saikni.

Projekts radīja arī darbavietas vietējiem video veidotājiem un ilustratoriem, kurus ekomuzejs pieņēma darbā, lai filmētu stāstniekus. Gaidāmajā pasākumā *“La notte dei Filò”* (Filò nakts), ko finansē reģions, tiks vēl vairāk parādīta iniciatīvas ietekme. Šis pasākums notiks tradicionālā ciematā, izmantojot tādas vietas kā vecie stāļi, darbnīcas un laboratorijas, kas saglabājušas savu oriģinālo arhitektūru. Šajās telpās darbosies stāstnieki, kas, visticamāk, būs tērpušies 20. gadsimta tērpos un stāstīs stāstus par pagātnes pieredzi.

Pasākums būs atvērts gan vietējai kopienai, gan potenciālajiem tūristiem, un tā mērķis ir dalīties ar bagāto kultūras mantojumu ar plašāku auditoriju. Iepriekšējos pasākumos, piemēram, festivālā *Filò delle Agane*, vidēji ir piedalījušies aptuveni simts cilvēku, kas liecina par lielu sabiedrības interesi un iesaistīšanos.

5. nodaļa:

Lauku attīstība un kultūras integrācija

9. “Museu na Aldeia”: Lauku kopienu savienošana ar kultūras iestādēm

1. sadala. Ievads

1.1. Vispārīga informācija

Iniciatīvas nosaukums:

Iniciatīvas nosaukums: Muzejs ciematā (“Museu na Aldeia”)

Atrašanās vieta: [Leiria, Portugāle](#)

Rīkotāja nosaukums: SAMP - Sociedade Artística Musical de Pousos

Uzņēmuma veids:

Abiedrisko pakalpojumu iestāde

Īpašumtiesības: Privāta bezpeļņas juridiska persona

Kontaktinformācija un saziņas informācija:

✉ geral@samp.pt

🌐 samp.pt

📘 [samp.pousos.1](https://www.facebook.com/samp.pousos.1)

📷 [samp.pousos](https://www.instagram.com/samp.pousos)

📺 www.youtube.com/channel/UCd4dtte4y68HtJ5rSy98Ylw

🌐 www.museonaaldeia.pt

9. Museu na Aldeia

Iniciatīva "Muzejs ciematā", ko atbalsta SAMP - Sociedade Artística Musical de Pousos (Pousos Mūzikas mākslas biedrība), ir mākslinieciskās un sociālās intervences projekts, kas paredzēts vecāka gadagājuma cilvēkiem Portugāles lauku un izolētās teritorijās. Projekts apvieno 13 muzejus un 13 ciematus no 26 Portugāles pašvaldībām, veidojot tikšanās un kultūras apmaiņas tīklu. Iniciatīva rosina kopienas sadarboties ar muzeju speciālistiem, māksliniekiem un vietējām struktūrām, lai dalītos ar savu kultūras mantojumu un atjaunotu tradīcijas.

Projekts stimulē iesaistīšanos, izmantojot stāstu stāstīšanu, piedāvājot kultūras programmas auditorijai, kurai parasti šādas iespējas nav pieejamas. Tas tiek panākts, izveidojot secīgu un integrētu apmeklējumu programmu starp muzejiem un ciematiem, tādējādi konsolidējot saliedētu tīklu starp pašvaldībām un to kultūras un mākslas piedāvājumu.

"Muzejs ciematā" ir īpaši vērsts uz neatkarīgiem vecāka gadagājuma cilvēkiem, kuri vecāki par 65 gadiem un dzīvo nošķirtā lauku vidē ar ierobežotu kultūras pieredzes pieejamību. Savienojot muzejus un kopienas, iniciatīva ne tikai saglabā un atdzīvina vietējo mantojumu, bet arī uzlabo vecāka gadagājuma cilvēku kultūras labklājību, veicinot iekļaušanās un kopienas sajūtu.

Video: [Projekta reklāmas izlaidums](#)

1.2. Informācija par iniciatīvu

Kontaktpersona:

Raquel Gomes

Amats: Projektu koordinators

Iesaistīto personu skaits:

Liela komanda

Iesaistīto personu profils:

Personāls, brīvprātīgie, pētnieki, kopienas iedzīvotāji, ārējie partneri

Iesaistīto personu kvalifikācija/ apmācība: tradicionālās zināšanas, akademiķi/pētnieki, muzeju speciālisti, tehniskie eksperti

1.3. Apmācība

Apmācība ir projekta būtisks aspekts, un tajā tiek ievērota SAMP apmācību metodoloģija. Šis process sākas, tiklīdz speciālisti pievienojas jebkuram SAMP atbalstītajam projektam, un tas ir gan procesuāls, gan nepārtraukts, integrēts viņu ikdienas darba rutīnā. *"Speciālistiem ir jābūt pieskaņotiem mākslai kopumā, un pat tad, ja viņiem šķiet saistošs darbs ar vecāka gadagājuma cilvēkiem, viņiem sākotnēji vismaz gadu ir jāstrādā ar zīdaiņiem. Tas palīdz viņiem attīstīt prasmes, kas nepieciešamas darbam ar demogrāfisko grupu, kurai papildus saskarsmei ar vecākiem nepieciešama īpaša uzmanība un spējas. Šī pieredze sagatavo viņus turpmākajam darbam ar vecāka gadagājuma cilvēkiem vai citām grupām. Tādējādi profesionālis iegūst būtiskas prasmes, par kurām mēs bieži sakām, ka tās padara viņu gatavu doties pasaulē, neatkarīgi no tā, vai viņš strādā ar zīdaiņiem, vecāka gadagājuma cilvēkiem vai jauniem ieslodzītajiem"*, uzsver iniciatīvas koordinatore.

Iestādes darba metodoloģija nodrošina, ka pasākumi tiek izstrādāti pāros, veicinot nepārtrauktu apmaiņu un apmācību starp pieredzējušāku speciālistu un jaunpienācēju. Apmācība galvenokārt notiek uz vietas, veicot kopīgas ikdienas darbības un gūstot praktisku pieredzi. Katru nedēļu tiek organizētas komandas sanāksmes, lai dalītos un izvērtētu nedēļas projekta pieredzi, veidojot sadarbību veicinošu mācību vidi.

Ilgadējās izbraukuma mācības, kas ilgst vienu nedēļu un notiek ārpus ierastās teritorijas, ir galvenā mācību iespēja. Šis izbraukuma pasākums ir veltīts visa gada laikā paveiktā darba izvērtēšanai, pieredzes pārdomām, jaunu mērķu ierosināšanai un jaunu centienu izvirzīšanai.

Turklāt projektā uzsvars likts uz citu iniciatīvu izpratni, lai sniegtu informāciju pārdomām par pašu projektu. Liela uzmanība tiek pievērsta apmācībai par projektā izmantoto metodoloģiju un citām SAMP darbībām. Lai dalītos pieredzē un metodoloģijās, ir izvirzīts mērķis iestādē izveidot mācību centru. Būtiska nozīme ir arī projekta ietekmes novērtēšanai, uzsverot nepieciešamību pēc īpašas apmācības par atbilstošām metodoloģijām sociokultūras un mākslas projektiem.

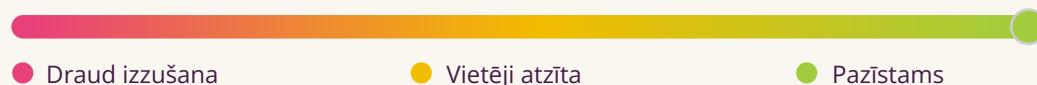
2. sadala. Iesaistītās NKM apraksts

NKM tips

Mutvārdu tradīcijas un
izteiksmes veidi

NKM atzinums:

Kopienas iesaiste NKM identificēšanā un pārvaldībā:

Iniciatīva "Muzejs ciematā" savieno reģiona ekonomisko, ģeogrāfisko, sociālo un kultūras daudzveidību kā segu, kas sašūta no dažādiem auduma gabaliem. Tā izceļ ainavu reģiona hronoloģijā, ekonomikā un rituālos, ne tikai vietējos un Pasaules mantojuma pieminekļus.

9. Museu na Aldeia

Izvēloties projekta dalībniekus un nosakot objektus un atmiņas, kas tiks apstrādātas, tika ņemtas vērā dejas, mūzika, svētki, migrācijas kustības, ko nosaka ticējumi un darba ritms, kā arī izgatavošanas un dzīvesveids. “Mēs vēlējamies, lai kopienas būtu savstarpēji saistītas, izmantojot muzeju, mākslas un mīlestības valodu,” saka projekta koordinatore Rakela.

Pamatojoties uz šīm pārdomām, iniciatīvu strukturēja četros posmos: Sensibilizācija, Muzejs dodas uz ciematu, Ciemats dodas uz muzeju un noslēguma posms muzejā. Šī struktūra nodrošina aktīvu un radošu kopienas līdzdalību, veicinot piederības sajūtu un uzsverot vietējā mantojuma nozīmi.

Kopienas integrācija dažādās sesijās atspoguļojās to aktīvā un radošā līdzdalībā. Šī iesaiste ietvēra kritisku analīzi par muzeju sociālo nozīmi, muzeju priekšmetiem, vēstījumiem un izmantoto materiālu raksturīgajām nozīmēm un to reprezentatīvajām lomām. Tā arī uzsvēra viņu pašu atmiņu un ieguldījuma nozīmi katra reģiona vietējā vēsturē.

Koprades process Folgarozas ciematā.
Avots: Ekrānšāviņš [YouTube](#).

Tika izvēlēti trīspadsmit ciemati un trīspadsmit muzeji, kuros ir dažādi priekšmeti, stāsti un atmiņas. Viņi no jauna interpretēja un radīja jaunus priekšmetus un stāstus par teritoriju un sevi:

Dentificētais nemateriālais kultūras mantojums (NKM) un darbības

1. Meteorīts Alkanadasā

Lourinhā muzejs prezentēja tematisku kolekciju par dinozauru izmiršanu, rosinot kopienas izveidot “Pestīšanas šķirstu”, kurā glabājas priekšmeti, atmiņas un cerības vēstījumi.

2. Bracejo paklājs no Ilha

Kopiena amatnieku vadībā izveidoja pilsētas paklāju, ko iedvesmoja sarežģīti raksti, tādējādi veicinot kopienas iesaistīšanos.

3. Lapedo bērns arheoloģiskais konteksts

Leiria muzejs dalījās ar šo nozīmīgo brīdi cilvēces vēsturē, kā rezultātā Kolumbeiras kopiena izveidoja karti, godinot savu mantojumu.

4. Artefakti, kas izceļ sauszemes un jūras attiecības

Peničas pašvaldības muzeju tīkls iesaistīja kopienas, lai radītu vietēja mantojuma iedvesmotus marcipāna izstrādājumus.

5. Olīvkoki, dzirnavas un stāsti

Alenquer un Torres Novas kopienu apmaiņas rezultātā notika gaismas gleznu sesija, kas atspoguļoja viņu mijiedarbību ar mantojumu.

6. Minde's vēsturiskās vilnas segas

Kopiena audumu krāsošanai izmantoja marmorēšanas tehniku, savienojot ģeogrāfiski attālas, bet kulturāli tuvas teritorijas.

7. Fotogrāfija kā atmiņas reģistrācija

Tomaras Fotogrāfijas studiju centrs veicināja fotoprojekta īstenošanu Mosteiro, iemūžinot kopienas būtību.

8. Skulptūra "Camões"

Muzejs un mākslas centrs Figueiró dos Vinhos iedvesmoja Cercal kopienu radīt māla skulptūras, kas ataino kultūras kultivēšanu.

9. Skulptūra "Sērga"

Stikla muzejs iesaistīja Fetelārijas kopienu, lai radītu darbu "Vējš, kas pūš no Sobrāles", kas veidots no vietējiem elementiem.

10. Svētā Mārtiņa skulptūra

Óbidos muzeju un galeriju tīkls iedvesmoja Freixianda dalībniekus radīt "Vienotības saule ir visiem", izmantojot kukurūzas graudus un lapas.

11. Karavīra galvas skulptūra

Raul da Bernarda muzejs mudināja Cabeças kopienu veidot dažādas māla galvas, demonstrējot savu radošumu.

12. Trīs tonnas smaga skulptūra Ateanha

Kopiena, izmantojot vietējos akmeņus un 3D drukāšanas tehnoloģiju, uzbūvēja soliņu, pārvēršot ciemata vietu par tikšanās vietu.

13. Vilnas rūpniecība Casa do Tempo muzejā

Muzejs uzsvēra vilnas rūpniecības nozīmi, liekot Fanhais kopienai dalīties ar saviem priekšu mežiem un godināt vietējo vēsturi.

Paralēli radīšanas un koplietošanas procesam notika performances muzejos kopā ar kopienām. Šo performanču mērķis bija apvienot dažādus elementus: simboliskus un materiālus, no dažādām vietām un laikiem, ietverot vizuālo mākslu, mūziku, horeogrāfiju un scenogrāfiju. Mērķis bija radīt kopīgu teritoriju starp kopienām, vēsturi, materiālo un nemateriālo mantojumu, veicinot dialogu starp daudziem kultūras elementiem. Katra izrāde, bagāta ar saviem stāstiem, atmiņām un simbolismu, ļāva sadarboties, veicināja sociālo kohēziju un sekmēja ilgtspējīgu reģiona cilvēces attīstību.

9. Museu na Aldeia

Actuación musical en uno de los ciematu, conectando a la comunidad, los artistas y el Personāls del museo implicado en el proceso. Avots: Captura de pantalla de [YouTube](#)

3. sadala. Stāstījuma veidošana un pielāgošana digitālās saziņas formātā

Satura veidošanas process

Kā tas tiek nodots digitālā formātā?

? Audiovizuālais, multimediju, kartēšana.

🌐 Tīmekļa vietnē, video/audio platforma, sociālie.

Iniciatīva “Muzejs ciematā” ir mākslinieciskās un sociālās intervences projekts, kas vērsts uz vecāka gadagājuma cilvēkiem lauku un attālos reģionos. Tā apvieno 13 muzejus un 13 ciematus no 26 Portugāles pašvaldībām plašā tīklā. Projekts veicina mijiedarbību starp kopienām, muzeju ekspertiem, māksliniekiem un vietējām organizācijām, lai dalītos ar kultūras mantojumu un atjaunotu tradīcijas.

- **Sākotnējās tikšanās un interpretācija:** SAMP speciālisti sadarbībā ar vietējiem vadītājiem un muzeju ekspertiem nogādā muzeja eksponātus ciematos. Šīs sākotnējās tikšanās dod iespēju vecāka gadagājuma iedzīvotājiem no jauna interpretēt, pārveidot priekšmetus un paskatīties uz tiem no cita skatu punkta. Pēc tam kopienas locekļi tiek aicināti izvērtēt vēsturiskos priekšmetus, saistot tos ar savām atmiņām, dzīves pieredzi un vietējām īpatnībām. Šīs pārdomas palīdz viņiem no jauna aplūkot un izpētīt savu nemateriālo kultūras mantojumu (NKM).
- **Jaunu darbu izveide:** Procesa kulminācija ir jauna darba radīšana, ko kopīgi izstrādā vecāka gadagājuma cilvēki, muzeja eksperti un SAMP komanda. Šī jaunā darba mērķis ir atspoguļot gan katra vecāka gadagājuma cilvēka individuālās īpatnības, gan viņu kopienas kolektīvo identitāti. Pēc tam pabeigtie darbi tiek atklāti iesaistītajos muzejos ar SAMP priekšnesumu prezentāciju, kas simbolizē muzeja iestādes un kopienas savienību.

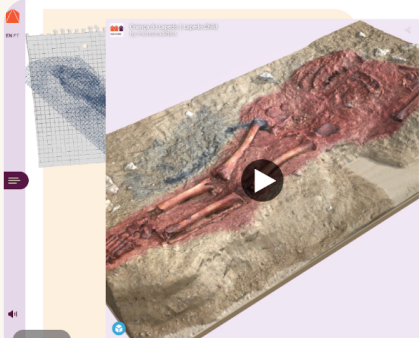
- **Digitālā komunikācija un izplatīšana:** Īpaša uzmanība tiek pievērsta visa procesa dokumentēšanai ar audiovizuāliem līdzekļiem, iemūžinot koplietošanas mirkļus un radot mutvārdu vēstures saturu. Šis saturs tiek organizēts visaptverošā digitālā pieredzē, ietverot attēlus, video, audio un dokumentāciju. Šie digitālie stāstījumi pēc tam tiek prezentēti vietējām grupām, nodrošinot, ka projekta ietekme sniedzas pāri tiešajiem dalībniekiem.

Digitālais saturs tiek tālāk izplatīts muzeja tīmekļa vietnē un sociālo mediju platformās, tādējādi paplašinot iniciatīvas sasniedzamību un veicinot kultūras tūrismu. Šāda pieeja ne tikai saglabā kultūras mantojumu, bet arī padara to pieejamu plašākai auditorijai, veicinot dziļāku izpratni par iesaistīto kopienu tradīcijām un vēsturi.

Integrējot digitālo stāstu stāstīšanu ar tradicionālo kultūras praksi, iniciatīva “Muzejs ciematā” efektīvi saglabā un atdzīvina vietējo mantojumu, vienlaikus iesaistot sabiedrību jēgpilnā līdzdalības veidā.

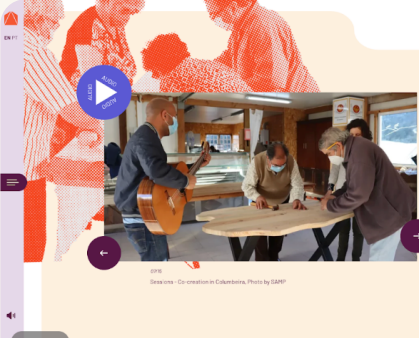

9. Museu na Aldeia

MUSEUM ARTWORK
LAPEDO CHILD

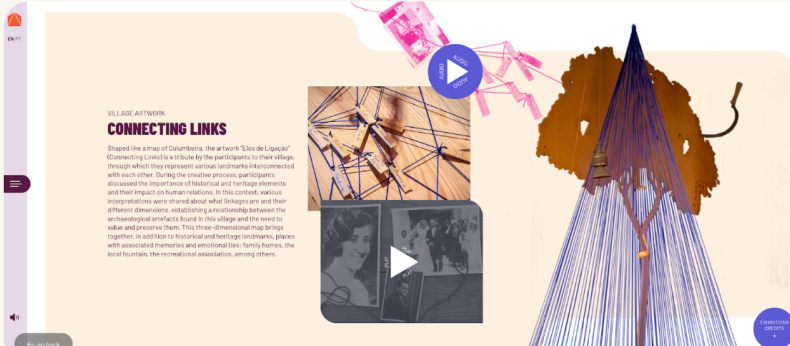
About thirty thousand years ago, a child, who would not have been older than five years, passed away. It is unknown whether they were a boy or a girl, and the cause of their death is unknown. It is known, however, that they were carefully buried in the recesses of a rock, in site of a Lapedo (Lago do Lago Velho, Leiria). The body was since then protected by earth and sediment which accumulated over time, until its accidental discovery in December 1988. This discovery unveils countless stories related to our ancestors, showing that death and what lies beyond an infinitely short existence have long entailed humanity, implying inner reflections for the human being.

MEETINGS AND SHARING

The Community welcomes an artwork from the Museum, inviting it into the heart of their village. This object becomes a catalyst, inspiring museum professionals and the artists' teams to engage participants in a collaborative process. Together, they establish connections between the museum artwork, its reflection, and its ties to local heritage. Using local elements such as objects, songs, stories, and traditions, participants craft their own artwork. The collaboration reaches its peak with the inauguration of a temporary exhibition in the museum. An artist's performance fosters connections among communities and museum professionals, strengthening bonds between them.

And so it was... Art as an invitation for encounters and connections.

VILLAGE ARTWORK
CONNECTING LINKS

Shaped like a map of Columbã, the artwork "Elos de Ligação" (Connecting Links) is a tribute by the participants to their village, through which they represent various landmarks interconnected with each other. During the creative process, participants discussed the importance of historical and heritage elements and their impact on human relations. In this context, various integrations were shared about what belongs to us and their different dimensions, establishing a relationship between the archaeological artifacts found in this village and the need to value and preserve them. This three-dimensional map brings together, in addition to historical and heritage landmarks, places with associated memories and emotions: the family homes, the local fountain, the recreational association, among others.

LEIRIA MUSEUM
Leiria

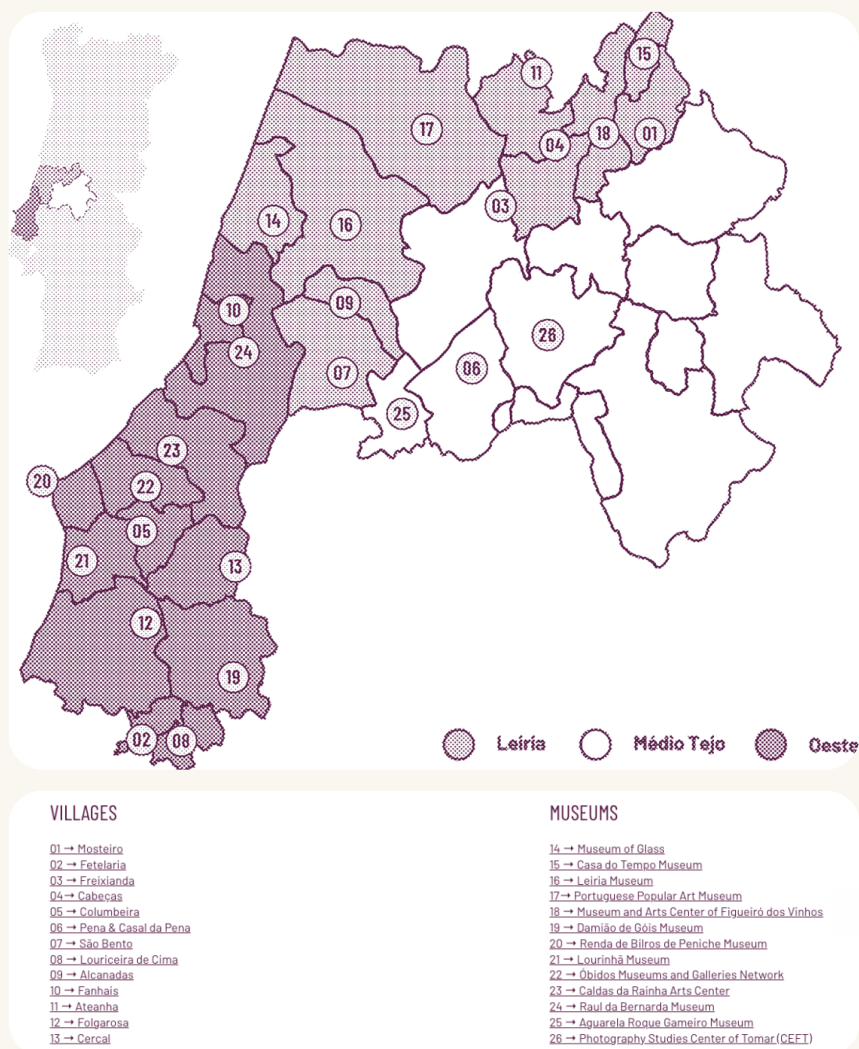
In the heart of Leiria, you can get to know the region's history, from Prehistory to Contemporary. In a single place! Reopened in 2018, Museu de Leiria promotes different cultural activities, from exhibitions to educational and leisure projects, as well as lectures and workshops. The museum's collection is made up of artistic, archaeological and historical pieces, among which the collection of sacred art and Roman archaeological finds. One of the most iconic sections of the Museum showcases the human occupation of the region some 2000 years ago - an approach to "Cronica do Lapedo" (Lapedo Child). This theme is developed in greater depth at Centro de Interpretação do Lago do Lago Velho (CALV).

Interaktīva karte, kas nodrošina visaptverošu digitālo pieredzi, tostarp attēlus, video, audio un dokumentāciju par kopienām, muzejiem, koprades procesiem un mākslas darbiem.
Avots: Ekrānšāviņi no [Museu na Aldeia](#) tīmekļa vietnes.

3.1. Vietējie iedzīvotāji

Projekts “Muzejs ciematā” izceļas ar plašu sadarbības tīklu, kurā ir vairāk nekā 90 sadarbības partneru. Projektu, ko veicina SAMP - Sociedade Artística Musical dos Pousos, finansē un atbalsta Leiria pilsētas dome, Portugāles Inovação Social, Sociālās nodarbinātības darbības programma (POISE), Portugāle 2020, Eiropas Sociālais fonds (FSE) un Rede Cultura 2027 (Culture 2027 Network). Tā sadarbojas arī ar Leiria, Pousos, Barreira e Cortes pagastu apvienību.

“Kultūra 2027” tīkla muzeju darba grupa, kuras sastāvā bija reģionālo institūciju pārstāvji, izvēlējās 13 ciemus un 13 iesaistītos muzejus. Šajā grupā, kas pārzināja vietējo sociālo un kultūras realitāti, bija iekļauti pārstāvji no 26 pašvaldību muzejiem, pagastu padomēm, biedrībām un citiem partneriem.

Projektā iesaistīto [ciematu](#) un [muzeju](#) karte.

Avots: [Muzejs ciematā tīmekļa vietne](#)

9. Museu na Aldeia

Projektu koordinēja SAMP starpdisciplinārā komanda, kurā bija mūzikas, mākslinieciskās režijas, sabiedriskās mākslas, aktiermākslas, komunikācijas, loģistikas, finanšu, muzeoloģijas, socioloģijas, sociālās psiholoģijas, grafiskā dizaina un producēšanas speciālisti. Šī komanda sadarbībā ar kopienas locekļiem noteica projekta lomas un darbības, izmantojot līdzdalības metodoloģiju, kas uzsvēra dialogu, uzklausišanu, iekļaušanu un horizontālo pārvaldību.

Kopienas iesaistīšanās bija aktīva un radoša - iedzīvotāji piedalījās sesijās un novērtēšanas sanāsmēs, piedalījās lēmumu pieņemšanā un vajadzības gadījumā pielāgoja iniciatīvas. Pamatprincipi "būt kopā ar" un "radīt kopā ar" veicina attiecības, uzticēšanos un kopīgu radīšanu, palielinot projekta ietekmi un nodrošinot visu dalībnieku jēgpilnu iesaistīšanos.

Projektā "Muzejs ciematā" iesaistītie kopienas locekļi.
Avots: SAMP/Museu na Aldeia.

4. sadala. Auditorija un metodoloģija

Publiskā alvo:
Vietējā kopiena

Sasniedzamība:

Dalīšanās ar stāstiem mērķis

Saglabāt
tradīcijas

Sociālo
kohēziju

Biežums:

Punktveida aktivitāte

Projekta izplatīšana tika nodrošināta, izmantojot vairākus kanālus, tādējādi nodrošinot plašu sasniedzamību un ietekmi.

- **Timekļa vietne un izplatīšanas rokasgrāmata:** Sīkāka informācija ir pieejama projekta [timekļa vietnē](#) un [izplatīšanas rokasgrāmatā](#). Šajā publikācijā ir apkopotas un izplatītas projekta metodoloģijas, pieredze un stratēģijas, sniedzot norādījumus, ko var izmantot vai pielāgot citas struktūras dažādos kontekstos.
- **Plašsaziņas līdzekļu atspoguļojums:** Dažādi plašsaziņas līdzekļi, tostarp televīzija, radio un laikraksti, ir sagatavojuši reportāžas vietējā un valsts līmenī. Lai dalītos ar iesaistīto ciemu stāstiem un tradīcijām, ir izmantoti gan fiziski, gan digitāli formāti.
- **Publikācijas:** Ir veikti pasākumi, lai publicētu zinātniskus un kultūras rakstus par projektu. Līdz šim ir publicēts viens raksts, un vēl viens nesen iesniegts publicēšanai.
- **Prezentācijas pasākumi:** Projekts ir popularizēts konferencēs, kongresos un citos nacionāla un starptautiska mēroga pasākumos. SAMP ir piedalījies, iesniedzot paziņojumus salīdzināšanai un izvērtēšanai.
- **Dokumentālā filma:** [Dokumentālā filma](#) stāsta par visu darba procesu, koncentrējoties uz projekta dažādajiem posmiem un izceļot muzeju, ciematu, mākslinieku un tehniķu iesaisti. Tā ir pieejama tiešsaistē.
- **Virtuālais muzejs:** [Virtuālais muzejs](#) kalpo kā projekta liecība un atmiņa, ļaujot lietotājiem iepazīt mākslas darbus un muzejus, kā arī iesaistīties stāstos un pieredzē. Tajā iekļauti arī virtuālās realitātes elementi, lai dažādotu lietotāju pieredzi.
- **Izstādes katalogs:** [Katalogā, kas](#) pieejams gan digitālā, gan fiziskā formātā, ir aplūkojami attēli un muzeja eksponāti, kas stāsta par projekta laikā piedzīvoto.
- **Ceļojošā izstāde:** Izstādes nosaukums ir "On the Other Side of the Line", un tās mērķis ir turpināt projekta mantojumu, veicinot jaunas attiecības un partnerattiecības, vienlaikus godinot sadarbību un kultūras tuvumu visā teritorijā.

5. sadala. Inovatīvie aspekti

Projekts “Muzejs ciematā” ir guvis plašu atzinību par inovatīvu sabiedrības iesaistīšanu, jo īpaši COVID-19 pandēmijas laikā. Šī iniciatīva 2022. gadā uzvarēja Eiropas mantojuma balvas / Europa Nostra balvas kategorijā “Iedzīvotāju iesaiste un informētība”. Ar šo balvu tiek izcelti projekti, kas izmanto kultūras mantojumu, lai veicinātu sociālo kohēziju, iekļaušanu, dialogu un izpratni, vienlaikus veicinot piederības sajūtu un godinot daudzveidību.

“Muzejs ciematā” ir ļoti īpašs projekts, jo tā aktivitātes ir daudzveidīgas un pielāgotas katrai mērķgrupai, kas piedalās projektā. Pievēršoties gan jauniešu, gan vecāka gadagājuma cilvēku specifiskajām vajadzībām un interesēm, tie ir nodrošinājuši lielāku un nozīmīgāku ietekmi. Projekts arī pārliecinoši parāda saikni starp kultūras mantojumu un labklājību,” atzīmēja Europa Nostra balvas žūrija.

Turklāt projekts ieguva APOM 2021 balvu kategorijā “Inovācijas un radošums”, kurā tiek godināti radoši projekti dažādās muzeju aktivitātēs, sākot ar pētniecību un saglabāšanu un beidzot ar izstādēm un kultūras informācijas sniegšanu. Tas saņēma arī Goda atzinību kategorijā “Izglītības un kultūras starpniecības projekts”.

Turklāt III konferencē par psihosociālā atbalsta pasākumiem sabiedrībā projekts tika apbalvots par darbu cīņā pret sociālo izolāciju un vientulību vecāka gadagājuma cilvēku vidū, izmantojot mākslu un kultūru. Projekts saņēma arī Goda balvu par pētījumu par vientulību un vecāka gadagājuma cilvēku garīgo veselību pandēmijas laikā.

Projektā inovatīvi izmantotais digitālais saturs vēl vairāk pastiprina tā ietekmi, ļaujot lietotājiem izpētīt [virtuālais muzejs](#), iesaistīties interaktīvos stāstos un piekļūt bagātīgam multivides saturam, tādējādi uzlabojot vispārējo kultūras pieredzi. Digitālā pieredze projekta tīmekļa vietnē piedāvā visaptverošu pārskatu par iniciatīvu, kurā iekļautas audiovizuālās kolekcijas, mutvārdu stāsti, attēli, video un dokumentācija. Šī digitālā krātuve ne tikai saglabā projekta rezultātus, bet arī padara tos pieejamus plašākai auditorijai, veicinot kultūras tūrismu un nodrošinot kopienas mantojuma ilglaicīgumu.

Projekts “Muzejs ciematā”, integrējot tradicionālās kultūras prakses ar mūsdienīgām digitālās stāstīšanas metodēm, efektīvi mazina plaisu starp paaudzēm, veicinot dziļāku saikni ar kultūras mantojumu un vienlaikus risinot mūsdienu sociālās problēmas.

6. sadala. Ietekme

Ietekme uz tūrismu:

Ietekme uz vietējo ilgtspējīgu attīstību:

SDG3.
Laba veselība
un labklājība

SDG4.
Kvalitatīva
izglītība

SDG9. Industrija,
inovācijas un
infrastruktūra

SDG17. Vietējo
partnerību
stiprināšana

Projekts “Muzejs ciematā” prasīja lielu darbu, jo tika organizētas 226 sesijas ar kopienām, piesaistīti vairāk nekā 30 mākslinieki un iesaistīti vairāk nekā 90 partneri. Tas sasniedza vairāk nekā 780 cilvēku, tostarp 273 aktīvus kopienas dalībniekus. Šī kolektīvā pasākuma mērķis bija savienot izolētas kopienas ar muzejiem, aktivizēt teritoriju un veicināt tikšanos.

Projekta ietekme uz izglītību, kultūras starpniecību un vecāka gadagājuma cilvēku sociālās izolācijas mazināšanu ir redzama no tā darbības pārskatiem:

92% dalībnieku
uzskatīja, ka projekts
uzlaboja viņu
pašsajūtu.

94% zskatīja, ka
projekts ir ļoti
svarīgs, lai novērstu
vientulības un
izolētības sajūtu.

83% uzskatīja, ka
tas veicina attiecības
starp kopienas
iedzīvotājiem.

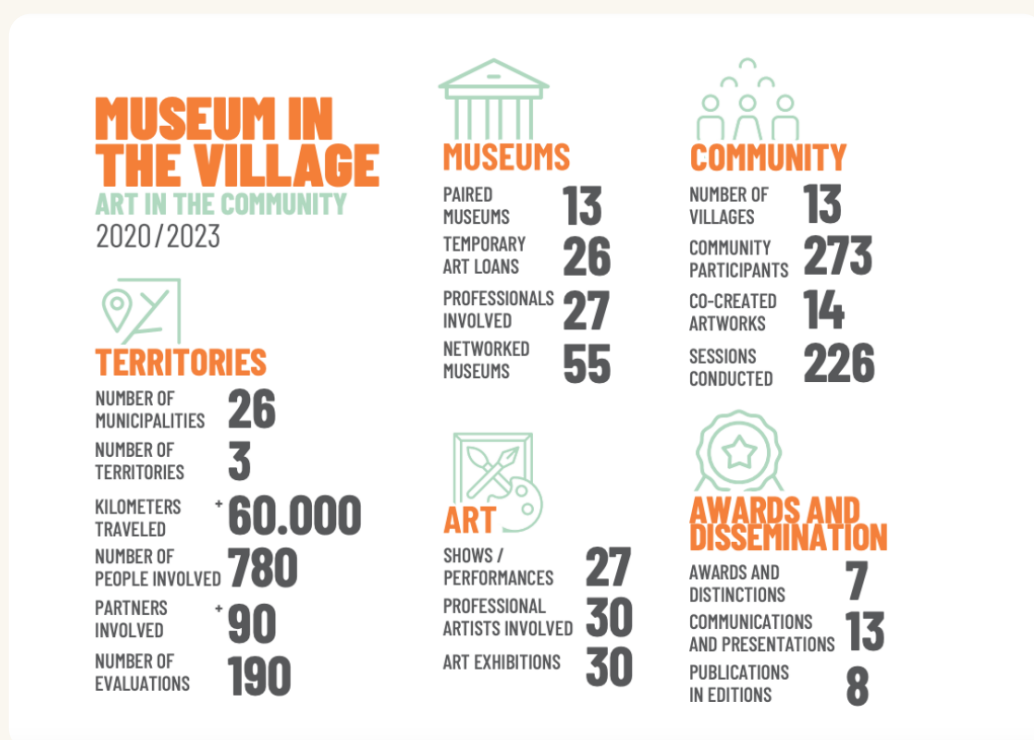
Iniciatīva veiksmīgi aktivizēja nemateriālo kultūras mantojumu (NKM), veicinot izpratni un sekmējot ciematu iedzīvotāju un projekta partneru tikšanos. Tas stiprināja sociālo kohēziju izolētos lauku apvidos ar ierobežotu kultūras pieejamību. Trīspadsmit iesaistītie ciemi ieguva atpazīstamību, un tos apmeklēja projekta dalībnieki, partneri, reģionālie plašsaziņas līdzekļi un kultūras tūristi. Trīspadsmit muzejiem tas ievērojami palielināja pieejamību un iesaistīšanos.

Projekts veicināja starppašvaldību sadarbību, iesaistot muzejus, pašvaldības, pagastu padomes, vietējās apvienības un SAMP. Šī tīkla pieeja apvienoja kultūras profesionāļus, māksliniekus, tehniskos darbiniekus, politiskos pārstāvjus un vietējās iestādes, izstrādājot sociokultūras iesaistes metodoloģiju un radot kopienas vērtības.

9. Museu na Aldeia

Projekts ir novatoriska atbilde uz vecāka gadagājuma cilvēku sociālās izolācijas problēmu, un tā rezultātā tika izveidots modelis un intervences rīki, ko var izmantot arī citos kontekstos. Tas uzsvēra saikni starp kultūras un sociālajiem komponentiem, izmantojot mākslinieciskās prakses, un tas var ietekmēt vietējās sabiedriskās politikas pārveidi.

Projektā uzsvars tika likts arī uz digitālo saturu, dokumentējot visu procesu ar audiovizuāliem līdzekļiem. Tas ietvēra koplietošanas mirkļu iemūžināšanu, mutvārdu vēstures satura veidošanu un digitālās pieredzes radīšanu ar attēliem, video, audio un dokumentāciju. Šis saturs tika kopīgots ar vietējām grupām un izplatīts muzeja tīmekļa vietnē un sociālajos plašsaziņas līdzekļos, tādējādi paplašinot projekta tvērumu un veicinot kultūras tūrisma.

Daži skaitļi par projekta sasniegumiem un ietekmi.

Avots: [SAMP/Museu na Aldeia rezultātu ziņojums](#)

10. Korvo ekomuzejs: kopienu iesaiste mantojuma saglabāšanā un izglītošanā

1. sadala. Ievads

1.1. Vispārīga informācija

Iniciatīvas nosaukums:

Kolektīvā atmiņa - dzīves interviju programma

Atrašanās vieta: [Corvo sala,](#)
[Azoru salas, Portugāle](#)

Rīkotāja nosaukums: Corvo
Ecomuseum

Uzņēmuma veids: Ekomuzejs

Īpašumtiesības: Publiskā

Kontaktinformācija un saziņas informācija:

✉ Ekomuzejs.corvo.info@azores.gov.pt

🌐 Ekomuzejs-corvo.cultura.azores.gov.pt/

f [museodoterritorio](https://www.facebook.com/museodoterritorio)

📷 [Ekomuzejsdocorvo](https://www.instagram.com/Ekomuzejsdocorvo)

📺 www.youtube.com/playlist?list=PLSxhrfiNtYXZNxl69Nrq-dM8GwzLngtpg

🔗 www.culturacores.azores.gov.pt/Ekomuzejs-do-corvo/

10. Corvo Ecomuseum

Corvo Ekomuzeja apmeklētāju centrs "Laika māja". Avots: HIGHRES komanda.

Šī iniciatīva ir daļa no Ecomuseum do Corvo - dinamiska procesa, kurā kopiena saglabā, interpretē un pārvalda savu mantojumu ilgtspējīgai attīstībai. Šī pieeja veicina salas identitātes atpazīšanu un nostiprināšanu un darbojas kā vietējās sociālekonomiskās attīstības katalizators, radot labklājību un kalpojot kopienas interesēm.

Projekta mērķis ir izveidot visaptverošu datubāzi, kurā apkopotas ilggadējo Korvo iedzīvotāju mutvārdu liecības, koncentrējoties uz vietējām tradīcijām, zināšanām un kultūras izpausmēm. Projekta mērķis ir saglabāt, novērtēt un izplatīt salas mantojumu, izveidojot digitālu Korvo atmiņu krātuvi. Šī datu bāze atbalstīs turpmākos pētījumus, nodrošinās izglītojošus un muzeju komunikācijas resursus, kā arī veicinās ilgtspējīgu attīstību un vietējo tūrismu.

Turklāt projektā ir iekļauta arī līdzdalības fotogrāfiska inventarizācija, kurā iemūžināti iedzīvotāju attēli, lai papildinātu apkopotās atmiņas. Šī vizuālā dokumentācija papildina mutiskās liecības, sniedzot bagātīgāku un pilnīgāku salas kultūras mantojuma atspoguļojumu.

Ar šiem centieniem iniciatīva ne tikai aizsargā Korvo unikālās tradīcijas un zināšanas, bet arī veicina kopienas iesaistīšanos un sekmē salas ilgtspējīgu izaugsmi un tūrismu.

Corvo Ekomuzeja elementi: Teritorijas mantojums, iedzīvotāji, īpašas vietas, vecākie, kolektīvā atmiņa.

Avots: [Corvo Ekomuzeja tīmekļa vietne](#)

1.2. Informācija par iniciatīvu

Kontaktpersona:

Deolinda Estêvão

Amats: Director

Iesaistīto personu skaits:

Liela komanda

Iesaistīto personu profils:

Personāls, kopienas locekļi

Iesaistīto personu kvalifikācija/

apmācība: tradicionālās zināšanas, akadēmiķi/pētnieki, muzeju speciālisti, tehniskie eksperti

1.3. Apmācība

Ekomuzejs atzīst vietējo tradīciju neaizsargātību un uzsver, ka ir steidzami jāapmāca kopienas locekļi par tradīciju saglabāšanas metodēm. Ir notikušas plašas konsultācijas ar vietējiem vecākajiem, lai apkopotu viņu atziņas un dokumentētu viņu pieredzi, nodrošinot zināšanu nodošanu nākamajām paaudzēm. Plānoto semināru, tostarp aušanas nodarbību, mērķis ir atdzīvināt un aizsargāt šīs tradīcijas.

Turklāt sadarbībā ar vietējo skolu izveidota mandolīnu grupa, kura cenšas atjaunot folkloru un tradicionālo mūziku, atzīstot šīs partnerības izšķirošo lomu kultūras mantojuma izglītībā. Ekomuzejs ir apņēmis turpināt šos izglītojošos centienus un veicināt jauniešu iesaistīšanos sava mantojuma izpratnē, saglabāšanā un izplatīšanā.

10. Corvo Ecomuseum

Vietējai kopienai ir nepieciešami turpmāki spēju veidošanas pasākumi, lai atjaunotu tādas tradīcijas kā aušana un nodrošinātu māksliniecisko apmācību, lai atbalstītu vietējās mūzikas un teātra grupas. Salas izolētības dēļ uz nodarbībām uz vietas tiek piesaistīti ārējie pasniedzēji, kas tiek uzskatīti par efektīvākiem, lai apmierinātu kopienas vajadzības.

2. sadala. Iesaistītās NKM apraksts

Tipo PCI:

Sociālā prakse, rituāli un svētku pasākumi

Reconhecimento PCI:

Kopienas iesaiste NKM identificēšanā un pārvaldībā:

Kopš 2015. gada Korvo Ekomuzejs aktīvi apzina un apkopo informāciju par salas atmiņām un mantojumu. Iesaistot sabiedrību un īstenojot līdzdalības pasākumus, piemēram, fotogrāfiju kolekcijas un izstāžu projektu, Ekomuzejs ir paplašinājis savu darbības jomu, iekļaujot kultūras atsauces, mākslu, amatniecību, izteiksmes veidus un tradicionālās prakses kā neatņemamas vietējā mantojuma sastāvdaļas.

Tradicionālo aušanas tehniku apmācība
kopienas locekļiem, 2024. gada jūnijs.

Avots: [Facebook ieraksts](#)

Ekomuzeja darbība atklāja, ka atmiņas par pagājušajiem laikiem ir dziļi iesakņojušās vietējos svētkos, sociālajās tradīcijās, amatniecībā un gastronomijā. Šī kultūras atmiņa veicina kopienas locekļu līdzdalības un piederības sajūtu, stiprinot viņu grupas identitāti un saikni ar teritoriju. Par nozīmīgiem nemateriālā mantojuma elementiem vietējā līmenī ir atzīti šādi elementi:

- Vilnas cikls
- Svētā Gara kults
- Corvino leksikons
- Cūku kaušana
- Corvo leģendas
- Sargasu pulcēšanās

Šie elementi ir detalizēti aprakstīti Ekomuzeja tīmekļa vietnē, parādot to nozīmi sabiedrībai.

Elementi, kas vietējā līmenī ir atzīti par nozīmīgiem nemateriālā mantojuma elementiem. Avots: [Corvo Ekomuzeja tīmekļa vietne](#)

10. Corvo Ecomuseum

Lai saglabātu un nodotu šo mantojumu nākamajām paaudzēm, Ekomuzejs iesaistās dažādās aktivitātēs un projektos. Piemēram, projekta TASTE - Taste Azores Sustainable Tourism Experiences (Azoru salu ilgtspējīga tūrisma pieredze), kas izstrādāts sadarbībā ar CEEApIA (Atlantijas okeāna Lietišķās ekonomikas pētījumu centru) un CHAM (Azoru salu Universitātes Humanitāro zinātņu centru), ietvaros tika izveidoti vairāki video, kas pieejami muzeja tīmekļa vietnē. Šie videomateriāli palīdz dokumentēt un dalīties ar salas nemateriālo mantojumu, padarot to pieejamu plašākai auditorijai.

[#TASTE - Episode 26](#). Memórias e vivências da alimentação na ilha do Corvo [Atmiņas un pieredze par pārtiku uz Corvo salas].

[#TASTE - Episode 41](#). As Couves da Barça. Uma tradição da gastronomia na ilha do Corvo [Couves da Barça. Gastronomijas tradīcijas Koevo salā].

[#TASTE - Episode 62](#). As filhoses do Entrudo na ilha do Corvo [Karnevāla bērni Korvo salā].

[#TASTE - Episode 66](#). A confeção do pão de milho na ilha do Corvo: memórias e vivências [Kukurūzas maizes veidošana Korno sal: atmiņas un pieredzes].

[#TASTE - Episode 75](#). As tortas de erva patinha na ilha do Corvo [Garšaugu pīrāgi uz Corvo salas].

[#TASTE - Episode 87](#). A produção do queijo artesanal na ilha do Corvo [Artisanal siera veidošana Korvo salā].

Kopienas locekle dalās atmiņās un pieredzē par ēdienu Korvo salā.
Avots: Ekrānšāviņš no [YouTube](#).

Ekomuzejs darbojas ar līdzdalības pieeju, iesaistot kopienas locekļus sava mantojuma apzināšanā, dokumentēšanā un saglabāšanā. Šis sadarbības modelis nodrošina, ka kopienas viedoklis un zināšanas ir Ekomuzeja darbības centrā.

Lai veicinātu kultūras tūrismu, iniciatīvas mērķis ir turpināt šos centienus, izveidojot muzeja digitālo platformu. Šī platforma padarīs apkopotus ierakstus un videomateriālus viegli pieejamus sabiedrībai, veicinot Korvo nemateriālā mantojuma atpazīstamību un novērtēšanu. Nodrošinot šo kultūras elementu pieejamību tiešsaistē, Ekomuzejs cenšas piesaistīt apmeklētājus un pētniekus, veicinot dziļāku izpratni par salas bagātajām kultūras tradīcijām.

3. sadala. Stāstījuma veidošana un pielāgošana digitālās saziņas formātam

Satura veidošanas process

Kā tas tiek nodots digitālā formātā?

? Audiovizuālais, multimediju.

🌐 Izstāde uz vieta, tīmekļa vietnē, video/audio platforma (Youtube), sociālie tīkli (Instagram, Facebook...)

Pamatojoties uz Ekomuzeja veikto sākotnējo kartēšanu, komanda koncentrējās informācijas iegūšanai, kas ietver intervijas ar kopienas locekļiem un viņu līdzdalības dokumentēšanu, izmantojot piezīmes, filmēšanu, zīmējumus un fotogrāfijas. Pēc tam šī primārā informācija tiek papildināta un salīdzināta ar datiem no dažādiem avotiem, piemēram, vietējām bibliotēkām, asociācijām, grāmatām un tīmekļa vietnēm. Šī pieeja atzīst, ka dažas kultūras atsauces laika gaitā var būt mainījušās vai izzudušas.

Šajā procesā tiek atzīta kultūras mantojumam raksturīgā perspektīvu daudzveidība. Dažādiem cilvēkiem var būt atšķirīgi vai pat pretēji viedokļi par vienu un to pašu kultūras pieminekli, pamatojoties uz viņu personīgo pieredzi un attiecībām ar to. Šī perspektīvu daudzveidība ir neatņemama dokumentēšanas procesa sastāvdaļa.

No sākotnējām intervijām līdz materiāla galīgajai rediģēšanai - viss process ir līdzdalības process, kas veicina sadarbību starp muzeju un sabiedrību. Regulāri tiek rīkotas diskusiju sesijas, lai izvērtētu un atlasītu izplatāmo saturu. Tādējādi tiek nodrošināts, ka stāstījumi ir autentiski un atspoguļo kopienas kolektīvo atmiņu.

Iegūtais digitālais saturs, tostarp videoklipi, zīmējumi un fotogrāfijas, tiek pielāgots dažādām platformām, lai sasniegtu plašāku auditoriju. Šī metode ne tikai saglabā Corvo kultūras mantojumu, bet arī padara to pieejamu un saistošu nākamajām paaudzēm un apmeklētājiem. Izmantojot digitālās komunikācijas formātus, Ekomuzejs var efektīvi dalīties ar Corvo bagāto un daudzveidīgo kultūras mantojumu ar pasaules auditoriju.

10. Corvo Ecomuseum

Corvo Ecomuseum multimediju izstāžu telpa. Avots: HIGHRES komanda.

3.1. Vietējie iedzīvotāji

Korvo, kur ir 386 iedzīvotāji (no 2021. gada), kopienas iesaistīšanās Ekomuzeja aktivitātēs ir īpaši liela. Dažos pasākumos piedalās vairāk nekā 150 dalībnieku, kas liecina par ievērojamu vietējo iedzīvotāju iesaistīšanos.

Ekomuzejs rosina vietējo sabiedrību aktīvi piedalīties tā plānošanā un darbībā. Galvenais mehānisms ir "Grupo de Amigos do Ecomuseu do Corvo" (Korvo Ekomuzeja draugu grupa) - mērķgrupa, kas sniedz vērtīgas atsauksmes un ieguldījumu, izmantojot e-pastu un tiešsaistes veidlapas. Šis ieguldījums ir neatņemama plānošanas procesa sastāvdaļa.

Corvo's Ecomuseum Photography Inventory Archive, mēneša fotogrāfija, 2024. gada maijs.
Avots: [Facebook ieraksts](#)

Lai projekts būtu veiksmīgs, ļoti svarīga ir kopienas apvienošana, ko veicina Ekomuzejs. Piemēram, fotogrāfiju inventarizācijas projekts kalpo kā veicinātājs kopienas diskusijām un iesaistīšanai. Iedzīvotāji iesniedz savas fotogrāfijas un aktīvi piedalās dokumentēšanas procesā.

Visi plānošanas un informācijas ieguves posmi, sākot ar intervijām un beidzot ar galīgo rediģēšanu, tiek veikti ar līdzdalību. Muzejs un kopiena kopīgi veido saturu, nodrošinot, ka visas balsis tiek uzklautas un respektētas. Tiek izmantotas metodoloģijas, kas atzīst zināšanu mijiedarbību, un regulāri notiek diskusijas, uzraudzība un novērtēšana.

Šāda pieeja nodrošina, ka kopienas līdzdalība ir aktīva, nevis pasīva. Iedzīvotāji nav tikai intervētāji vai klausītāji, viņi ir līdzautori, kas ir cieši iesaistīti sava kultūras mantojuma saglabāšanā un koplietošanā. Šis sadarbības modelis veicina spēcīgu piederības sajūtu un lepnumu par kopienas mantojumu.

4. sadala. Auditorija un metodoloģija

Mērķauditorija: tūristi/ apmeklētāji, vietējā sabiedrība, studenti, kultūras mantojuma pētnieki/profesionāļi

Sasniedzamība:

Dalīšanās ar stāstiem mērķis

Saglabāt tradīcijas

Sociālo kohēziju

Veicināt tūrismu

Biežums:

Pastāvīga darbība

Korvo Ekomuzeja iniciatīvas izplatīšana balstās uz daudzpusīgu pieeju, lai sasniegtu plašu auditoriju. Galvenokārt iniciatīva tiek popularizēta muzeja tīmekļa vietnē, kas kalpo kā centrālais informācijas un atjauninājumu centrs. Turklāt ievērojams popularizēšanas apjoms tiek veikts uz vietas muzejā pasākumu un notikumu laikā.

Muzejs izmanto dažādas metodes, lai iesaistītu vietējo sabiedrību, tostarp atklātus aicinājumus plakātos, paziņojumus Facebook un "Grupo de Amigos do Ecomuseu do Corvo" (Korvo Ekomuzeja draugu grupa), kurai ir plaša vietējā mēroga ietekme. Šai grupai ir izšķiroša nozīme informētības izplatīšanā un sabiedrības līdzdalības veicināšanā.

Aktīva sadarbība ar citām iestādēm un partneriem arī palīdz popularizēt iniciatīvu. Plašāku atpazīstamību veicina arī prezentācijas akadēmiskajā telpā un citās ārpus salu teritorijās. Piemēram, muzeja dalība Eko mantojuma projektā 2022. gadā kā gadījuma izpēte ir nodrošinājusi starptautisku atpazīstamību. Detalizēta informācija par projektu ir pieejama [mācību platformā EcoHeritage](#), izceļot muzeja inovatīvo praksi un radot iespējas starptautiskai publicitātei.

10. Corvo Ecomuseum

Ar šiem kopīgajiem centieniem Korvo Ekomuzejs nodrošina, ka tā digitālais stāstu vēstījums un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana sasniedz gan vietējo, gan globālo auditoriju, veicinot lielāku informētību un atzinību.

Sección5. Inovatīvie aspekti

Pamatojoties uz sociomuzeoloģijas principiem, Ekomuzejs do Corvo savā darbībā par prioritāti izvirza kopienas līdzdalību. Šī iniciatīva izmanto metodoloģijas, kas uzsver zināšanu mijiedarbību un līdzdalību, atzīstot, ka vietējās kopienas iesaiste ir jebkura muzeoloģiskā darba pamatā.

Šis pieejas inovatīvais aspekts ir apņemšanās padarīt muzeju ne tikai par vietas vēstures stāstītāju, bet arī par aktīvu kopienas ikdienas dzīves dalībnieku. Iesaistot iedzīvotājus visos posmos - no plānošanas un dokumentēšanas līdz informācijas izplatīšanai - muzejs nodrošina, ka tas atspoguļo kopienas vēlmes un vajadzības. Šis līdzdalības modelis pārvērš muzeju par dinamisku ilgtspējīgas kultūras un ekonomiskās attīstības instrumentu.

Turklāt šī iniciatīva apvieno mūsdienīgas digitālās stāstu stāstīšanas metodes ar tradicionālo kultūras praksi, radot unikālu platformu, kas gan saglabā, gan atdzīvina vietējo mantojumu. Digitālo platformu izmantošana apvienojumā ar aktīvu kopienas iesaisti ļauj plašāk izplatīt Korvo kultūras stāstus, veicinot kultūras tūrisma un sekmējot dziļāku saikni starp kopienas un tās mantojumu.

Kopumā šī pieeja ir piemērs tam, kā muzeji var kalpot kā kopienas attīstības veicinātāji, izmantojot vietējās zināšanas un līdzdalību, lai sasniegtu ilgtspējīgus rezultātus.

6. sadala. Ietekme

Ietekme uz tūrisma

Ietekme uz vietējo ilgtspējīgu attīstību:

SDG1.
Nabadzības
izskaušana

SDG3.
Veselība un
labklājība

SDG4.
Kvalitatīva
izglītība

SDG5.
Dzimumu
līdztiesība

SDG10.
Samazināt
nevienlīdzību

SDG11.
Ilgtspējīgas pilsētas un
kopienas

SDG12.
Ilgtspējīgs patēriņš un
ražošana

SDG13.
Rīcība klimata pārmaiņu
mazināšanai pasaulē

Projekta mērķis ir saglabāt un popularizēt Korvo unikālās zināšanas, izpausmes un tradīcijas. Nodrošinot Ekomuzeja centru pieejamību apmeklētājiem un piedāvājot tādas aktivitātes kā darbnīcas un ekskursijas gida pavadībā, iniciatīva aktīvi iesaista gan vietējos iedzīvotājus, gan tūristus.

Korvo Ekomuzeja mērķis ir saglabāt un popularizēt salas dabas, vēstures, ainavu un kultūras mantojumu. Šī apņemšanās ne tikai saglabā Korvo bagātās tradīcijas, bet arī veicina vietējo attīstību un uzlabo salas iedzīvotāju dzīves kvalitāti.

Uzsverot ilgtspējīgu attīstību, projekts nodrošina, ka saglabāšanas centieni veicina kopienas ilgtermiņa labklājību. Vietējo iedzīvotāju aktīva iesaistīšanās šajos pasākumos veicina lepnuma un piederības sajūtu, stiprinot Corvo kultūras identitāti. Turklāt, piesaistot tūristus ar labi organizētām ekskursijām un saistošiem semināriem, iniciatīva veicina vietējo ekonomiku un rada ekonomiskās izaugsmes iespējas.

Ar šiem centieniem Korvo Ekomuzejs ne tikai saglabā salas unikālās tradīcijas un zināšanas, bet arī uzlabo kopienas spēju uzturēt un attīstīt šīs kultūras vērtības nākamajām paaudzēm. Tādējādi iniciatīvas ietekme ir gan dziļa, gan tālejoša, pastiprinot muzeja kā pozitīvu pārmaiņu veicinātāja lomu kopienā.

Kopumā Korvo Ekomuzejs savā pieejā apvieno kultūras saglabāšanu ar ilgtspējīgu attīstību, būtiski pozitīvi ietekmējot gan sabiedrību, gan tās mantojumu.

Secinājums

Šie gadījumu pētījumi kopā sniedz daudzveidīgu un visaptverošu pārskatu par labu praksi nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā un popularizēšanā, izmantojot digitālo stāstu stāstīšanu. Tajos uzsvēta kopienas līdzdalības, inovatīvu digitālo rīku izmantošanas un kultūras mantojuma integrācijas tūrismā un izglītībā. Tematiskajās jomās ir redzami dažādi kompetences līmeņi, un katrs gadījuma pētījums piedāvā unikālu ieskatu un dažādos veidos papildina pārējos.

Iniciatīvu ģeogrāfiskais konteksts un struktūru veids

Gadījumu pētījumi aptver dažādus Eiropas reģionus, un katram no tiem ir savs kultūras konteksts un mantojums. Šo iniciatīvu īstenotāji ir gan vietējās pašvaldības un muzeji, gan kopienu apvienības un universitātes, demonstrējot visdažādākās organizatoriskās struktūras un sadarbības centienus.

Iesaistīto personu kvalifikācija/apmācība

Dalībnieku kvalifikācijas un apmācības līmenis ir atšķirīgs - dažas iniciatīvas balstās uz augsti kvalificētiem speciālistiem, bet citas iesaista kopienas locekļus ar ierobežotām zināšanām digitālajā jomā. Šī dažādība uzsvēr, cik svarīgas ir pielāgotas mācību programmas, lai uzlabotu digitālo stāstu stāstīšanas prasmes dažādos kontekstos.

NKM atzīšanas veids un līmenis

Šajos pētījumos atpazītā NKM ietver vietējo leģendu, tradicionālo amatu, mutvārdu vēstures un sociālo prakšu kopumu. Atzīšanas līmenis ir atšķirīgs - daži mantojuma elementi ir labi zināmi, bet citi ir nesen dokumentēti un popularizēti ar šo iniciatīvu starpniecību.

Kopienas iesaistīšanās līmenis un līdzdalības veidi

Kopienas iesaiste var būt gan pasīva, kad kopienas locekļi darbojas kā intervētāji, gan aktīva līdzautora lomā, kad viņi piedalās digitālā satura radīšanā un izplatīšanā. Lai iesaistītu kopienu, parasti tiek izmantotas līdzdalības metodoloģijas, piemēram, darbnīcas un kopīgi mākslas projekti.

Dalīšanās ar stāstiem mērķis

Šo stāstu izplatīšanas galvenie mērķi ir tūrisma veicināšana, tradīciju saglabāšana, izpratnes veicināšana un mārketingš. Šo iniciatīvu mērķis bieži ir piesaistīt apmeklētājus, izglītēt sabiedrību un nodrošināt kultūras mantojuma nepārtrauktību nākamajām paaudzēm.

Saziņa digitālajā formātā

Izmantotās komunikācijas stratēģijas ietver dažādus digitālos rīkus un platformas, tostarp sociālos plašsaziņas līdzekļus, tīmekļa vietnes, multimediju ekspozīcijas un interaktīvas spēles. Šīs metodes uzlabo stāstu pieejamību un pievilcību plašai auditorijai.

Darbību biežums

Pasākumu biežums ir atšķirīgs - dažas iniciatīvas piedāvā pastāvīgas ekspozīcijas, bet citas organizē periodiskus pasākumus vai sezonālas programmas. Šī dažādība nodrošina pastāvīgu iesaisti un sniedz iespēju atkārtoti apmeklēt un pastāvīgi iesaistīt sabiedrību.

Mērķauditorija

Šo iniciatīvu mērķauditorijas ir dažādas - vietējie iedzīvotāji, tūristi, skolēnu grupas un kultūras mantojuma speciālisti. Tiek pieliktas pūles, lai saturu un pasākumus pielāgotu dažādām vecuma grupām un interesēm, nodrošinot plašu un iekļaujošu līdzdalību.

Inovatīvie aspekti

Šo iniciatīvu inovatīvie aspekti ietver multimediju tehnoloģiju, interaktīvu spēļu un QR kodu izmantošanu, kā arī vietējo leģendu un folkloras integrēšanu digitālos formātos. Šīs inovācijas uzlabo stāstīšanas pieredzi un iesaista auditoriju jaunos veidos.

Ietekme uz tūrismu un vietējo ilgtspējīgu attīstību

Šo iniciatīvu ietekme uz tūrismu un vietējo ilgtspējīgu attīstību ir ievērojama. Tās veicina lauku apvidu ekonomisko izaugsmi, rada jaunas uzņēmējdarbības iespējas un sekmē sociālo kohēziju. Veicinot kultūras tūrismu un pilnveidojot vietējo mantojumu, šie projekti nodrošina ilgtspējīgu attīstību un kopienu iespēju palielināšanu.

Nobeigumā var secināt, ka šie gadījumu pētījumi ir vērtīgs resurss, lai izprastu un īstenotu labu praksi nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā un popularizēšanā. Izpētot šīs dažādās pieejas, ieinteresētās personas var gūt ieskatu par efektīvām metodoloģijām un pielāgot tās savam konkrētajam kontekstam, nodrošinot nemateriālā kultūras mantojuma ilgtspējīgu saglabāšanu visā Eiropā un ārpus tās.

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Veicināt nemateriālā kultūras mantojuma noturību, izmantojot stāstīšanu

2023-1-LV01-KA220-ADU-000160743

Eiropas Savienības finansēts. Paustie viedokļi un uzskati atspoguļo autora(-u) personīgos uzskatus un ne vienmēr sakrīt ar Eiropas Savienības vai Valsts izglītības attīstības aģentūras (SEDA) viedokli. Ne Eiropas Savienība, ne SEDA nenes atbildību par paustajiem uzskatiem.